



## Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ  
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial  
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով  
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

**Share** — copy and redistribute the material in any medium or format

**Adapt** — remix, transform, and build upon the material

1913

2004

234. 807. № 28

ՅԱԿՈՒ ՎԱՐԺԱՄԵՏԵԱՆ

Ն Է Վ Ս Ա Լ Ը  
Է Ր Մ Է Ն Ե Ա Ն



1913



Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է



ՄԱԹՄԱԿ Թ. ԿԱՐՕԵԱՆ

Պատր Աղի ձսսկսի

Տ Է Ր Ս Ա Ա Տ Է Թ

660 ԿՂ

709

ՅԱԿՈՒ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

**ՆԷՎՍԱԼԸ ԷՐՄԵՆԵԱՆ**

1913



**ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ**

**ՄԱԹՊԱՍԻ Ա. ԿՍՐՈՅԱՆ**

**Տ Է Ր Ս Ա Ա Տ Է Թ**

*Պատր Ալի ճասկսի*

Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆ Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Ե. ԿԱՐՈՂԻԿՈՍ

ԿԻԼԻԿԻԱ ԿԱՐՈՂԻԿՈՍԸ

Տ. Տ. ՍԱՀԱԿ ՍՐԲԱԶԱՆ

ՍՅԱՆՊՈԼ ԲԱՔՐԻԳԻ

Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

Ս ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ



ՊԻՐ ԳԱԶ ՍԷՕԶ

Կէչէն սէնէ, իւք տէֆա օյմազ իւզրէ, թապ ու նէշը էթտիցիմիզ «Նէվալ» բմբըն մուգատտէմէսինտէ տէմիշ խտիք քի՝ «Էրմէսիճէ պիլմէյէն միլէթտաշլարըմբզա նաշից պիր խրամէթ օյմազ իւզրէ, շու էսէրճիթի թէրթիպ էթտիք. իշպու թէրթիպ, ճէմ պիր թէճրիւպէ վէ ճէմ տէ աթի իշիւն պիր մուգատտէմէ տիր» :

Էվվէթ, Կէչէն սէնէքի «Նէվալ» բմբը, պիւթիւն նէվազըսր իլէ, ճէմ պիր թէճրիւպէ, վէ ճէմ տէ աջնր զէմանտա պիր մուգատտէմէ խտի : Թէճրիւպէմիզլէ էօյրէնտիք, ճէմ տէ մէմուլըմբզան զամ զամ ֆազլա օյարազ էօյրէնտիք քի, թիւքքճէ թէքէլիւմ խէն միլէթտաշլարըմբզըն, պու ճինս պիր էսէրէ ինթիյաճլարը վարարք : վար օյաուզու կիպի տէ, իշպու թէրթիյաճա պիճազգին խաարմ օյապիլէճէք պիր «Նէվալ» թէրթիպ վէ թէշվիզ պույրուլաճազ արք : Մուգատտէմէ, էանի պաշլանկըճ իլէ տէ կէօրաիւք քի, արտաա էյլէնճէ վէ լէթտիֆի ճալի ասարըն պու-

լուսնառուբուլմասը իլէ պէրապէր, տանա նէ՞  
եօլլու մէգալաթը միւֆիտէ իլէ խալզըմը-  
զըն մէգագընը օխշամըլ վէ ճնա ճիտտի  
խըտմէթ էթմիշ օլաճաղըզ :

Պինայէն ալէյ, պատէզին իշպու  
« Նէվսալ » պիզլիքտէն չըգմըշ վէ սէվկիւ-  
լիւ միլլէթտաշլարրմըզըն մալի օլմուշ տէ-  
մէք տիր : Սալ պէ սալ մազնար օլաճաղը  
րաղպէթ նիսպէթիմտէ ըսլանը հալ ու մէ-  
գալ էտէճէյի, հանի միլլէթին բարասը,  
միլլէթէ տանա նաֆի խըտմէթլէրտէ պու-  
լուսնազ իւզրէ սարֆ էտիլէճէյի թապիի  
տիր :

Յ. Վ.

ԻնիթԱՐ. — Պու սէնէ Օրացոյց գրս-  
մըմըզը հէմ էրմէնիլէրէ վէ հէմ տէ էրմէնի  
Գաթօլիկ միլլէթտաշլարըմըզա խաաիմ գըլ-  
մաղա զայրէթ էթտիք : Օրացոյցտա կէօ-  
րիւլէճէք պիւթիւն էյամ վէեօրթուլար աշ-  
նը զէմանտա հլմ էրմէնիլէրէ վէ հէմ տէ  
էրմէնի Գաթօլիքլէրէ միւսալի տիր . ան-  
ճազ արատա օլան ճիւզի Ֆարգլարը տա  
Է. Գ. հանի էրմէնի Գաթօլիքլէրէ մախտուս  
օլմազ իւզրէ իլալէ օլընտըլլնտան, նա-  
զարը տըզգաթը պիլխասսա ճէլպ իտէրիզ :

1913



Յ Ո Ւ Ն Ո Ւ Ա Ր

31 Կիւն

Օսմ. Քեանուցի Սանի

Իճիթ-Եճիթ  
Ուսմի

- 1 14 Դշ. Ծնունդ բէրհիզինին 3 ինճի  
կիւնիւ (ԿԱՂԱՆԴ) Գասըմըն 68ի .
- 2 15 Դշ. Ծնդ. բերհ. նին 4 ինճի կիւնիւ
- 3 16 Եշ. « « 5 « «  
Է. Գ. Ինդոս վէ Դոմնա վէ Աբ-  
րահամ վէ Խօրէն իլէ բարասըզ հէ-  
քիմ Գոզմա վէ Դամեհանտսըն զի-  
քըրլէրի :
- 4 17 Ուր. Ծնդ. բերհ. 6 ընճը կիւնիւ
- 5 18 Ծբ. Ծնունդ ճրագալոյցը :
- 6 19 Կիր. ԾՆՈՒՆԴ ՏԵԱՌՆ. Է. Գ. .  
Յայտնութիւն Տեառն .

- Բ. Է.  
 7 20 Բշ. Ծնունդըն 2նճի կիւնիւ (Մեռ ելոց)  
 8 21 Գշ. « 3 « «  
 9 22 Գշ. « 4 « «  
 10 23 Եշ. « 5 « «  
 11 24 Ուր. « 6 « «  
 12 25 Շր. « 7 « «  
 13 26 Կիր. Քս. Էֆէնտիսիզն Սրւննէթ վէ  
 Իսիմ գօնմաւը զիքրի :  
 14 27 Բշ. Ազիզ Յովհաննէս Կարապետին  
 ազիզէրին զիքրի :  
 15 28 Գշ. Պետրոս, Վլաս վէ Արիստղոմ  
 ազիզէրին զիքրի :  
 16 29 Դշ. Բէրհիզ :  
 17 30 Եշ. Անտոն ճգնաւորն զիքրի :  
 18 31 Ուր. Բէրհիզ :  
 19 1 Փետր. Շր. Թէոդոս Բատիշոն  
 վէ Եփեսոսը 7 մասում չօճուզլա-  
 րն զիքրի :  
 20 2 Կիր. Ծնունդտան սօնրա 1 նճի բա-  
 զար (Տիւլիւն)  
 21 3 Բշ. Ազիզ Կիրակոսն, Վալիտէսի  
 Յուզիաայ, Գորգիոս, Պողիքտոս վէ  
 Գրիգորիս մարտիրոսարն զիքրի :

- Բ. Է.  
 22 4 Գշ. Ազիզ Վահանըն, Պաքիրէ Եւ-  
 զինէնին, վէ բէտէրի Փիլիպպոս  
 վէ վալիտէսի Կոտաիս վէ Իքի գար-  
 տաշլար Աերգեայ վէ Ապիտօնըն վէ  
 Իքի հատըմլարըն զիքրի :  
 23 5 Դշ. Բէրհիզ :  
 24 6 Եշ. Տրիփօն, Պարսամ վէ Ոնտիբիոս  
 ճգնաւորլարըն զիքրի : Է. Գ. Սեղ-  
 բեսարոս Բօմա Հայրապետիսին,  
 Կոստանդիանոս Բատիշոնըն վէ  
 Մարութ Եպս.ըն զիքրի :  
 25 7 Ուր. Բէրհիզ :  
 26 8 Շր. Աթանաս վէ Կիւրեղ Հայրա-  
 պետէրին զիքրի :  
 27 9 Կիր. Ծնունդտան սօնրա 2 նճի բա-  
 զար, (Տիւլիւն)  
 28 10 Բշ. Ազիզ Եւզինէոս, Մակարիոս  
 Վաղերիոս, Կանդիտոս վէ Ակիւզա-  
 սըն զիքրիքրի :  
 29 11 Գշ. Ազիզ սերտար Անդրէնին վէ  
 օրաուսընըն, Կալինիկոս վէ Թիո-  
 մէտէսին զիքրիքրի : Է. Գ. Կուռ-

- Բ. Է.  
 ներկոս Հայրապետին վէ Քրիստոսըն  
 թէալիւզգաթընտան Շըմաւոնըն վէ  
 Իզմիր Հայրապետի Պօղիկարպօսըն  
 վէ Շարգ Մարտիրոսլարընըն զիքրի :  
 30 12 Դշ . Բէրհիզ :  
 31 13 Եշ . Ազիզ Ադրիանոսըն վէ զէվճէսի  
 Անագօլըն վէ Շէհիա Թէոդորոս իլէ  
 Ելլեթիւրօսըն զի շրլէրի : Է . Գ Գը-  
 րիգոր աստուածարանըն զիքրի :

Փ Ե Տ Ր Ո Ւ Ա Ր

28 Կիւն

Օսմ. Շուպար

- Բ . Է .  
 1 14 Ուր . Բէրհիզ :  
 2 15 Շը . Ս . Գրիգոր աստուածարանըն  
 զիքրի : Է . Գ . Տեաւորնդառաջ :  
 3 16 Կիր . Ծնունդտան սօնրա 3 նճի բա-  
 զար . էք քեսիմի (Բարեկենդան ա-  
 ռաջաւորաց) :

- Բ . Է .  
 4 17 Բշ . Առաջ . բէրհիզին 1 նճի կիւնիւ  
 5 18 Գշ . « 2 « «  
 6 19 Դշ . « 3 « «  
 7 20 Եշ . « 4 « «  
 8 21 Ուր . « 5 « « վէ  
 Յաջնան բէյլամպէրին Նինուէալը-  
 լարա կէօնաէրիւտիկինին զիքրի :  
 9 22 Շը . Ազիզ Սարգիս սէրտարըն վէ  
 օղլու Մարտիրոս իլէ 14 նէֆէր ա-  
 սաքիրին զիքրլէրի :  
 10 23 Կիր . Ծնունդտան սօնրա 4 նճի  
 բազար (Տիւլիւն) :  
 11 24 Բշ . Ատովմանց սէրտարլարըն զիքրի :  
 12 25 Գշ . Շէհիա Սուքիասանց վէ Ոսկ-  
 եանց քանանայլարըն զիքրի .  
 13 26 Դշ . Բէրհիզ :  
 14 27 Եշ . ՏԵՍՈՒՆԸՆԴՍՈՒՍՁ . Քրիստո-  
 սըն Սիմէօնտան գարչըլանմաար : Է .  
 Գ . Ոսկեանց քանանայլարըն զիքրի :  
 15 28 Ուր . Բէրհիզ :  
 16 1 Մարտ Շը . Ազիզ Իսահակ Պարթև  
 Հայրապետիսիզին զիքրի :

- Բ. Է.  
 17 2 Կիր. Ծնունդաւան սօնրա 5 նճի բազար (Տիւլիւն) :  
 18 3 Բշ. Ագիղ Մարկոս եպ. ըն, բարաս Պիօնըն, սարկաւազ Կիւրեղ վէ Բէնիամինն վէ Ապամեհն, Որմըղղան վէ սայիրէնն զի.քրէրի :  
 19 4 Գշ. Ագիղ Ալեհոգեանց քանանայլաբըմըղըն զի.քրի :  
 20 5 Դշ. Բէրհիզ :  
 21 6 Եշ. Ս. ՎԱՐԴԱՆ սէրտարըմըղըն վէ 1036 շէնիալէրիմիզին զի.քրի :  
 22 7 Ուր. Բէրհիզ :  
 23 8 Շր. Սթանպօլտա ինիդատ իթմիշօլան Սինօդատ հաղըր պուլընան 150 ազիզ Հայրապետիւրին զի.քրի :  
 24 9 Կիր. Բուն Բարեկենդան (պէօյիւքէթ քէսիմի) :  
 25 10 Բշ. Պէօյիւք բէրհիզին 1 նճի կիւնիւ  
 26 11 Գշ. « « 2 « «  
 27 12 Դշ. « « 3 « «  
 28 13 Եշ. « « 4 « «

Մ Ա Ր Տ

31 Կիւն

Օսմ. Մարք

- Բ. Է.  
 1 14 Ուր. Պէյք. բրհզ. 5 նճի կիւնիւ :  
 2 15 Շր. « « 6 « « վէ Ագիղ Թէոդորոս սէրտարըն զի.քրի :  
 3 16 Կիր. Պէյք. բէրհիզին 7 նճի կիւնիւ 2 նճի բազար :  
 4 17 Բշ. Պէյք. բէրհիզին . 8 նճի կիւնիւ :  
 5 18 Գշ. « « 9 « «  
 6 19 Դշ. « « 10 « «  
 7 20 Եշ. « « 11 « «  
 8 21 Ուր. « « 12 « «  
 9 22 Շր. « « 13 « « վէ Երուսաղէմ Հայրապետի ազիզ Կիւրեղին վէ աիկէր Կիւրեղ եպ. ըն վէ վալիաէսի Սննանըն զի.քրէրի :  
 10 23 Կիր. Պյք. բէրհիզին 14 նճի կիւնիւ 3 նճի բազար (Անառակըն զի.քրի) :  
 11 24 Բշ. Պյք. բէրհիզին 15 նճի կիւնիւ  
 12 25 Գշ. « « 16 « «

13	26	ԴՆ . ՊՅ.ք . բէրհիզին	17	նճի կիւնիւ
14	27	ԵՆ . « «	18	« «
15	28	Ուր . « «	19	« «
16	29	Շք . « «	20	« «
վէ Երուսաղէմ Հայրապետի ազիզ Յովնանէսին վէ ազիզ Հայրապետ- լէրիմիզտէն Յովնանէս Օձնեցի , Յովնանէս Որոտնեցի վէ Գրիգոր Տաթևացիներն զիբրիէրի :				
17	30	Կիր . ՊՅ.ք . բէրհիզին	21	նճի կիւնիւ
վէ 4 նճի բազար (Տնեսին զիբրի)				
18	31	ԲՆ . ՊՅ.ք . բէրհիզին	22	նճի կիւնիւ :
19	1	Ապրլ . ԳՆ . «	23	« «
20	2	ԴՆ . ՊՅ.ք . «	24	« «
(Միջինք)				
21	3	ԵՆ . « «	25	« կիւնիւ :
22	4	Ուր . « «	26	« «
23	5	Շք . « «	27	« «
վէ Սիվաստա շէհա իտիլէն 40 չօ- ճուզլարըն զիբրի :				
24	6	Կիր . ՊՅ.ք . բէրհիզին	28	նճի կիւ- նիւ , 5 նճի բազար , Հաքիմին (դա- տաւոր) զիբրի :

25	7	ԲՆ . ՊՅ.ք . բէրհիզին	29	նճի կիւնիւ
Է . Գ . Աւետուան Ս . Աստուա- ծածնի :				
26	8	ԴՆ . ՊՅ.ք . բէրհիզին	30	նճի կիւնիւ
27	9	ԴՆ . « «	31	« «
28	10	ԵՆ . « «	32	« «
29	11	Ուր . « «	33	« «
30	12	Շք . « «	34	« «
վէ ազիզ բէտէրիմիզ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒ- ՍՍԻՈՐԻՉին իոր վիրապա կիրմէսի վէ թէատտիյաթա տիւչար օլմասը զիբրի :				
31	13	Կիր . ՊՅ.ք . բէրհիզին	35	նճի կիւնիւ
6 նճը բազար (Գալստեան) :				

Ա Պ Ր Ի Լ

30 Կիւն

Օսմ . Նիսան

1	14	ԲՆ . ՊՅ.ք . բէրհիզին	36	նճը կիւնիւ
2	15	ԳՆ . « «	37	« «
3	16	ԴՆ . « «	38	« «

- Բ. Է.  
 4 17 Եջ. Պյք. բէրհիզին 39 նճի կիւնիւ  
 5 18 Ուր. « « 40 « «  
 6 19 Շր. Ղազարտուն արիլարիկի զիքրի :  
 7 20 Կիր. ԾԱ.Ղ.ԿԱ.ԶԱ.ՐԳ Վէ Աւետուժ  
 Եանի Գարրիէլ մէլէքին Մէրեէմ ա-  
 նայա Վէրտիկի միւժտէ :  
 8 21 Աւազ Երկուշարթի :  
 9 22 Աւազ Երեքշարթի : 10 պաքիրէ  
 զըզուրն զիքրի :  
 10 23 Աւազ Զորեքշարթի :  
 11 24 Աւազ Հինգշարթի : Ս. Հազարգու-  
 թիւն Վէ Ոսնալուայ զիքրի :  
 12 25 Աւազ Ուրբաթ. Գրիստոսն էզա  
 չէքմէսի, խաչա չըգմասը Վէ կէօ-  
 միւլմէսի զիքրի :  
 13 26 Աւազ Շարաթ, Զատիկ ձրագալոյ-  
 ցը Վէ Նաւակատիք :  
 14 27 Կիր. ԶԱՏԻԿ Վէ Եա Գրիստոսն էօ-  
 լիւլէրաէն արիլմէսի Վէ էօլիւմէ  
 մուգաֆֆէրիյէթի :  
 15 28 Բջ. Զատիկին 2 ինճի կիւնիւ ( Մե-  
 սիոյ ) :

- Բ. Է.  
 16 29 Գջ. Զատիկին 3 նճի կիւնիւ  
 17 30 Դջ. « 4 « «  
 18 1 Մայիս Եջ. « 5 « «  
 19 2 Ուր. « 6 « «  
 20 3 Շր. « 7 « « Վէ  
 Յովհաննէս Մկրտիչին խամը զիքրի :  
 21 4 Կիր. Զատիկին 8 ինճի կիւնիւ 2 նճի  
 բազար ( Նոր Կիրակի ) :  
 22 5 Բջ. « 9 « « :  
 23 6 Գջ. « 10 « « :  
 24 7 Դջ. « 11 « « :  
 25 8 Եջ. « 12 « « :  
 26 9 Ուր. « 13 « « :  
 27 10 Շր. « 14 « « :  
 28 11 Կիր. « 15 « իւչիւճի բա-  
 զար (Կանանչ Կիրակի)  
 29 12 Բջ. « 16 « « :  
 30 13 Գջ. « 17 « « :

Մ Ա Յ Մ

31 Կիւն

Օսմ. Մայիս

- Բ. Է.  
 1 14 Գջ. Զատիկին 18 նճի կիւնիւ :  
 2 15 Եջ. « 19 « «

Ր. Է.				
3	16	Ուր. Զատիկին	20	հնճի կիւնիւ
4	17	Շր.	21	« «
5	18	Կիր.	22	« « 4 ինճի բազար (Կարմիր կիրակի) :
6	19	Բշ.	23	« « :
7	20	Գշ.	24	« « :
8	21	Դշ.	25	« « :
9	22	Եշ.	26	« « :
10	23	Ուր.	27	« « :
11	24	Շր.	28	« « :
12	25	Կիր.	29	« « 5 ինճի Բազար : (Երեւման Ս. Խաչ)
13	26	Բշ.	30	« « :
14	27	Գշ.	31	« « :
15	28	Դշ.	32	« « :
16	29	Եշ.	33	« « :
17	30	Ուր.	34	« « :
18	31	Շր.	35	« « :
19	1	Յունիս Կիր.	36	« « 6 ընճը Բազար :
20	2	Բշ.	37	« « :
21	3	Գշ.	38	« « :

40838.68

Ր. Է.				
22	4	Դշ. Զատիկին	39	հնճը կիւնիւ
23	5	Եշ.	40	« « վէ ՀՍՄ- ԲՍՐԶՈՒՄՆ Եանի Գրիստոսըն կէօյէ չըզմար :
24	6	Ուր. Զատիկին	41	ինճի կիւնիւ բէրճ
25	7	Շր.	42	« «
26	8	Կիր.	43	« « վէ 7նճի Բազար : (Երկրորդ Ծաղկազարդ)
27	9	Բշ. Զատիկին	44	« «
28	10	Գշ.	45	« «
29	11	Դշ.	46	« « վէ բէրճ.
30	12	Եշ. Զատիկին	47	« « վէ Երկ- նային վիճակ
31	13	Ուր. Զատիկին	48	« « Բէրճիդ

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

30 Կիւն

Օսմ. Հազիրան

Ր. Է.				
1	14	Շր. Զատիկին	49	ընճը կիւնիւ
2	15	Կիր.	50	« « վէ ՀՈ- ԳԵԳՍԼՈՒՍ- (ՊԷնտէկոստէ) Կիւ- Բանայրըն ՎՍ. ԳԿիր. բարեկենդան



- Ր. Է  
 3 16 ԲՂ. Հոգ. ըն 2 ինճի կիւնիւ  
 4 17 ԳՂ. « 3 « «  
 5 18 ԴՂ. « 4 « « բէրհիզ  
 6 19 ԵՂ. « 5 « ,  
 7 20 Ուր. , 6 , , բէրհիզ  
 8 21 Շր. , 7 , ,  
 9 22 Կիր. Եղիա մարգարէնին զիքրի  
 (Տիւյիւն) :  
 10 23 ԲՂ. Ազիզ Հւփսիմեանց պաքիրէ-  
 լէրին զիքրի :  
 11 24 ԳՂ. Ազիզ Գայեանեանց պաքիրէ-  
 լէրին զիքրի :  
 12 25 ԴՂ. բէրհիզ :  
 13 26 ԵՂ. Ազիզ Յովհաննէս Կարապետ վէ  
 Աթանազինէ եպ. ըն զիքրի :  
 14 27 Ուր. բէրհիզ :  
 15 28 Շր. Ազիզ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍՍԻՈՐԻ-  
 ՉԻՄԻՉԻՆ Խոր վիրապաան չըզ-  
 մաար :  
 16 29 Կիր. Ս. ԷՋՄԻՍՄԻՆ Կաթողիկէ  
 քիլիսէմիզին զիյնէթի (տիւյիւն)  
 17 30 ԲՂ. Բէթլէնէմոտքի ազիզ չօճուզ-

- Ր. Է.  
 լարն, Ակակիոս շէհտին, Մովկկիմ  
 բարազըն, վէ Կողբատիոս նէֆէրին  
 զիքրլէրի :  
 18 1 Յուլ. ԳՂ. Ազիզ օլաքիրէ նունեայ  
 վէ Մանեայ զիքրլէրի :  
 19 2 ԴՂ. բէրհիզ :  
 20 3 ԵՂ. Ազիզ Սահակ վէ Յովսէփ Իշ-  
 խանլարն վէ Սարգիս վէ Բագոս  
 շէհալէրին զիքրլէրի :  
 Է. Գ. Գըպրըզը Եպիփանըն զիքրի :  
 21 4 Ուր. բէրհիզ :  
 22 5 Շր. Պէօյիւք ազիզ Ներսէս հայրա-  
 պետիմիզին վէ Սաղ եպսկ. ըն զի-  
 քրլէրի : Է. Գ. Սարգիս վէ Բա-  
 գոսըն, Մովկկիմ քահանանըն վէ  
 Կողբատիոս ասքէրին զիքրլէրի :  
 23 6 Կիր. (Լուսաւորիչ բէրհիզինին բա-  
 րեկինդանր) :  
 24 7 ԲՂ. Գըպրըզը ազիզ Եպիփանըն,  
 Բարէլ հայրապետին վէ Յ թալէպէ-  
 լէրինին զիքրի :  
 Է. Գ. Յովհաննէս Կարապետին աօ-  
 ղուչը :

- Բ. Է.  
 25 8 Գշ. Ազիզ Կոստանդիանոս գրքալըն  
 վէ վայրատէսի Հեղինէնին զի.քրի:  
 26 9 Դշ. Բէրհիզ:  
 27 10 Եշ. Ազիզ Էնկիւրիի Թէոզիատօնըն  
 վէ Թա իլէ Թապիպին վէ Էնկիւրի-  
 տէ շէհիտ իտիլէն 7 պաքիրէլէրին  
 զի.քրի:  
 28 11 Ուր. Բէրհիզ:  
 29 12 Շք. Ազիզ քէտէրիմիզ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒ-  
 ՍՍԻՈՐԻՉԻՆ քէմիքլէրինին պու-  
 լունմասը:  
 30 13 Կիր. Տիւլիւն:

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս

31 Կիւն

Օսմ. Թեմմուզ

- Բ. Է.  
 1 14 Բշ. Ազիզ Անաճոննոս, Թէոփիլոս, Ա-  
 նիքդոս վէ Փոտիանոս շէհիտէրին  
 զի.քրի:  
 Է. Գ. Նէրսէս հայրապետ վէ Խազ  
 եպ. ըն զի.քրիէրի:

- Բ. Է.  
 2 15 Գշ. Դանիէլ մարգարէ իլէ Սեդրակ,  
 Միսաք, Աբեղնագոյլըն զի.քրիէրի:  
 3 16 Դշ. Բէրհիզ:  
 4 17 Եշ. Ազիզ Միւթէրճիմիէրիմիզին  
 ՍՍ.ՀԱԿ վէ ՄԵՍՐՈՊԸՆ զի.քրի:  
 5 18 Ուր. Բէրհիզ:  
 6 19 Շք. Ազիզ ՏՐԴԱՏ բատիշանմըզն,  
 զէվճէսի Աշխէնին վէ քէրիմէսի Խոս-  
 բովիդուխալըն զի.քրիէրի:  
 Է. Գ. Զաքարիա մարգարէ վէ Ո-  
 նոփրիոսըն զի.քրիէրի:  
 7 20 Կիր. Ս. Աստուածածինին դութու-  
 սընըն պուլունմասը. Տիւլիւն:  
 8 21 Բշ. Ազիզ Կայիստրատոսըն. 49շէ-  
 հիտէրին վէ Ղուկիանոս բաբազըն  
 զի.քրիէրի:  
 Է. Գ. Ս. Տրդատ բատիշանըն վէ զայ-  
 բըհիւմ զի.քրիէրի:  
 9 22 Գշ. Զաքարիա մարգարէնին զի.քրի:  
 Է. Գ. Ազիզ Լուսուորիչիմիզին օղու-  
 վէ Թոռունլարընըն զի.քրիէրի:  
 10 23 Դշ. Բէրհիզ:

- Բ. Է.  
 11 24 Եջ. Եղիսէ մարգարէնին զիքրի :  
 12 25 Ուր. Բէրհիզ :  
 13 26 Շբ. Օն իքի բէսուլար իլէ օն իւչլուն-  
 ճի Պօղոս բէսուլըն զիքրի .  
 14 27 Կիր. Վարդավառ բարեկենդանը :  
 15 28 Բշ. Վար. բ՛ր. ին 1 ինճի կիւնիւ  
 16 29 Գշ. , , 2 , ,  
 17 30 Դշ. , , 3 , ,  
 18 31 Եշ. , , 4 , ,  
 19 1 Օղոս. Ուր. , 5 , ,  
 20 2 Շբ. Աթիզ Տաղանակըն զիքրի վէ  
 Կէնի քիլիսէնին զիյնէթի :  
 21 3 Կիր. ՎԱՐԴԱՎԱՌ :  
 22 4 Բշ. Վարդ. ըն 2 նճը կիւնի (Մեռե-  
 ւոյց :  
 23 5 Գշ. , 3 , ,  
 24 6 Դշ. , 4 , , Բէրհիզ :  
 25 7 Եշ. Եսայի մարգարէ :  
 26 8 Ուր. Բէրհիզ :  
 27 9 Շբ. Էրմէնիսթանտա Խըրիսթիյանըզ  
 վազ իսէն Ս. ԹԱԴԷՈՍ Լուսաւո-  
 բիչիմիզին վէ պաքիբէ ՍԱՆԳՈՒԽ-  
 ՏԸՆ շէհալիկի :

- Բ. Է.  
 28 10 Կիր. Վար. տան սօնրա 2 նճի բազար :  
 29 11 Բշ. Կիպրիանոս Կայ. ըն վէ 45 շէ-  
 հիալէրին վէ պաքիբէ Յուսախանոս ,  
 Եւփիմէ վէ Գրիսաինէնին զիքրիքրի :  
 30 12 Գշ. Ազիզ Աթանազիինէ Կայ. ըն վէ  
 10 շակիրալէրինին վէ 5 շէհալէրին  
 զիքրի :  
 31 13 Դշ. Բէրհիզ :

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

31 Կիւն

Օսմ. Աղոսբոս

Բ. Է.

- 1 14 Եշ : Անար արթիզատէ զիքր օլընան  
 Աղամ, Աբէլ, Սէթ, Ենովք, Նոյ,  
 Մեղքիսեղէկ, Աբրահամ, Իսահակ,  
 Յակոբ, Յովսէփ, Մովսես, Անարոն,  
 Եղիազար, Յեսու, Սամուէլ, Սամի-  
 սան, Յեփթայէմ, Բարակ, Գէդէոն,  
 վէ արիկեր Նախահայրլար :  
 2 15 Ուր. Բէրհիզ :

- Բ. Է.  
 3 16 Շբ. Ս. Գրբիգոր Լուսաւորչիմիդին  
 ազիզ օղոււ վէ թօրունլարը օլան  
 Սրբատակէս, Վրդանէս, Յուսիկ,  
 Գրբիգորիս վէ Դանիէլին զիքրլէրի:  
 Է. Գ. Էրդրուճտա դաթլ օլընան Սա-  
 հակ վէ Յովսեփ ազիզլէրին զիքրլէ-  
 րի:  
 4 17 Կիր. Վարդալառտան սօնրա 3 ինճի  
 Բազար (Յիւլիւն):  
 5 18 Բշ Մակարայիլի բաբայ Եղիազա-  
 րըն, Շամունըն վէ 7 Էվլատարը-  
 նըն զիքրլէրի:  
 6 19 Գշ. Օն իքի մարգարէլէր Ովսէ, Ա-  
 մովս, Միքիայ, Յովել, Աբդի,  
 Յովնան, Նաուճ, Ամբակում, Սո-  
 փոնեա, Անդէ, Զաքարեա վէ Մա-  
 ղաքիանըն զիքրլէրի:  
 7 20 Դշ. Բէրհիզ,  
 8 21 Եշ. Ազիզէ Սօփիա իլէ իւշ քէրի-  
 մէսի Պիատոս, Էլպիս վէ Ադապինին  
 զիքրլէրի:  
 9 22 Ուր. Բէրհիզ:

- Բ. Է.  
 10 23 Շբ. Եփեսոստա իճթիմա իտէն Սի-  
 նօլաաքի 200 Հայրապետլէրին զիք-  
 րի:  
 11 24 Կիր Վարդ. տան սօնրա 4 ինճի Բա-  
 զար. Ս. Ասճած. ին Բարեկենդանը:  
 12 25 Բշ. Ասճած. ին բրհզ. ին 1 ինճի կիւնիւ-  
 13 26 Գշ. « « 2 « «  
 14 27 Դշ. « « 3 « «  
 15 28 Եշ. , , 4 , ,  
 16 29 Ուր. , , 5 , ,  
 17 30 Շբ. Ս. Գրբիգոր Լուսաւորչիմիդէ  
 կէօրիւնէն Ս. Էլմիաճիկն Շողակաթ  
 զիքրլէրի:  
 18 31 Կիր. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏ-  
 ՈՒՍԾԱԾՆԻ:  
 19 1 Սեպ. Բշ. Մեռելոց Ս. Աստ. 2 ինճի կիւն  
 20 2 Գշ. « 3 « «  
 21 3 Դշ. Բէրհիզ , 4 , ,  
 22 4 Եշ. , , 5 , ,  
 23 5 Ուր. Բէրհիզ , , 6 , ,  
 24 6 Շբ. , , 7 , ,  
 25 7 Կիր. , , 8 , ,  
 26 8 Բշ. , , 9 , ,

- Բ. Է.  
 27 9 Գշ. Ս. Աստուածածինին վալիաէյնի  
 Յովակիմ վէ Աննանըն, քէզալիք  
 Իւզարեր գատընլարըն զիքրի:  
 28 10 Գշ. Բէրհիզ:  
 29 11 Եշ. Երեմիա մարգարէնին զիքրի:  
 Է. Գ. Բարէլ հայրապետին վէ 3  
 շակիրտին վէ Պիոն փափազըն վէ զէյ-  
 թուըն Ստեփաննուըն վէ շէհիա Ապ-  
 աըլմանին զիքրիէրի:  
 30 12 Ուր. Բէրհիզ:  
 31 13 Շք. Թովմաս, Յակոբ վէ Շմաւոն  
 առաքեալլարըն զիքրիէրի:

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Բ

30 Կիւն

Օսմ. Էյլուլ

- Բ, Է.  
 1 14 Կիր. Ս. Աստուածածինին գուշա-  
 ղընըն քէշֆի: (Տիւլիւն)  
 2 15 Բշ. Զէյթինլի Ստեփաննուըն, Գոհա-  
 բինէնին, Մամիդուըն, Տուքիկո-  
 սըն, վէ Ռաաիկուըն շէհառէթլէրի:  
 Է. Գ. Անդրէ զօրալարըն վէ օր-  
 տուընըն վէ սաիրէնին զիքրիէրի:

- Բ. Է.  
 3 16 Գշ. Եզեկիէլ, Եզր վէ Յովհաննէս  
 Մկրտիչին բէտէրի Զաքարիա մար-  
 գարէլէրին զիքրի:  
 Է. Գ. Մարոպ, Եզրէշ, շաիր Մով-  
 սէս Դաւիթիլիսոփանըն, Նարե-  
 կայի Գրեգոր վէ Ներսէս Կլայեցի-  
 նին վէ Ներսէս Լամբրոնայիւնին  
 զիքրիէրի:  
 4 17 Գշ. Բէրհիզ:  
 5 18 Եշ. Յովհաննէս Կարապետ վէ Յո-  
 բըն զիքրիէրի:  
 Է. Գ. Երեմիա վէ սաիր մարգա-  
 բէլէրին զիքրիէրի:  
 6 19 Ուր. Բէրհիզ:  
 7 20 Շք. Նիկիտոս թօբլանան Ս. Սի-  
 նօգոս մէվճուա 180 հայրապետալէ-  
 բին զիքրի:  
 8 21 Կիր. Ս. Աստուածածինին Աննատան  
 տիւնեայա կէլմէսի: Ս. Սաչ բարե-  
 կենդանը:  
 9 22 Բշ. Սաչ բէրհիզիւնին 1 ինճի կլւնիւ  
 10 23 Գշ. , , 2 , ,

- Բ. Է.  
 11 24 Դշ. Խաչ բէրհիզինին 3 նճի կիւնիւ  
 12 25 Եշ. , , 4 , ,  
 Է. Գ. Կալիսարառասունն վէ 49 շէ-  
 հիալէրին զիքրի :  
 13 26 Ուր. Խաչ բէրհիզինին 5 ինճի կիւնի  
 14 27 Շր. Ս. Խաչ Նաւակատրիկի :  
 15 28 Կիր. ԽՍ.ՉՎ.ԵՐՍ.Յ :  
 16 29 Բշ. (Մեռեղոց) Խաչըն 2 ինճի կիւնիւ  
 17 30 Գշ. , , 3 , ,  
 18 1 Հոկա. Դշ. , , 4 , ,  
 19 2 Եշ. , , 5 , ,  
 20 3 Ուր. , , 6 , ,  
 21 4 Շր. , , 7 , ,  
 22 5 Կիր. Խաչըն 2 ինճի բազարը վէ Վա-  
 րազայ խաչըն բարեկենդանը :  
 23 6 Բշ. Մամաս. Փիլիկաիմօն վէ Սի-  
 մէօն Սիւնակեցինին զիքրէրի :  
 24 7 Գշ. Պաքիրէ Փեփրոն, Մարիանէ-  
 նին վէ պէօյիւք Վարդանըն քերի-  
 մէսի շէհիաէ Շուչանըն զիքրէրի :  
 25 8 Դշ. Բէրհիզ :  
 26 9 Եշ. Բարազամ, Անդիմոս վէ Երա-

- Բ. Է.  
 նոս հայրապետէրին զիքրի : Է. Գ.  
 Թէմէտար շէհիաին վէ Բասիլիոսոս  
 փափազըն վէ սաիրէնին զիքրէրի :  
 27 10 Ուր. Բէրհիզ :  
 28 11 Շր. Սէրտար Գէորգ, Ադոկասս վէ  
 Բօմանոս աղիզէրին զիքրի :  
 29 12 Կիր ՎՍ.ՐՍ.ԳՍ.Յ Ս-խաչ. Եէտի հաֆ-  
 թալարըն պիրինճի բազարը (սիւլիւն)  
 30 13 Բշ. Դըվնիի աղիզ Դաւիթ իւէ շէ-  
 հիա Ղամբէսս վէ Ղամբէուհինին զի-  
 քրէրի :  
 Է. Գ. Սեւերիանոսըն վէ Ինթիյար  
 Բարէլին զիքրէրի :

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

31 Կիւն

Օսմ. Թըրքիմը Էվվէկ

- Բ. Է.  
 1 14 Գշ. Աղիզ Եւստաքէոս վէ զէվճէսի  
 Թէոփիստոս վէ Իքի մախառուճը վէ  
 պաքիրէ Երմոնէ վէ Նեքտար աղիզ-  
 լէրին զիքրէրի :

- Ե. Բ.  
 2 15 ԴՂ. Բէրհիզ :  
 3 16 ԵՂ. Իշխան Սահակ վէ Համազասպ  
 ազիզներին զիբրի :  
 4 17 Ուր. Բէրհիզ :  
 5 18 Շր. Քրիստոսըն 72 շակիրալէրին  
 զիբրի :  
 6 19 Կիր. Եէաի հաֆթալարըն իբլնճիսի  
 (Տիւլիւն) :  
 7 20 ԲՂ. Փոկաս հայրապետ իլէ Երանոս  
 ազիզներին զիբրի :  
 8 21 ԳՂ. Թէկզէ, Վասիլասէ վէ Պեղա-  
 գէ ազիզներին զիբրի :  
 9 22 ԴՂ. Բէրհիզ :  
 10 23 ԵՂ. Ազիզ Պանդէլէոնըն բարտզ Եր-  
 մոզ վէ պաքիրէ Եւպրատքսէնին  
 զիբրիների :  
 11 24 Ուր. Բէրհիզ :  
 12 25 Շր. Մեսրոպ, Եղիշէ, Մովսէս շա-  
 իր, Դաւիթ ֆէլէսօֆ, Գրիգոր Նա-  
 բեկաջի վէ Ներսէս Շնորհալի ազիզ  
 միթէրճիմ վէ մուլլիմլէրիմիզին  
 զիբրիների :

- Բ. Է.  
 13 26 Կիր. Եէաի հաֆթալարըն 3 ինճիսի  
 (Տիւլիւն) :  
 14 27 ԲՂ. Ազիզ Աղուանըր Գրիգոր կա-  
 թողիկոսըն քէմբըլէրինն պուլուն-  
 մասը վէ Թաթաւլ, Վարոս, Թով-  
 մաս, Անտօն, Կրօնիզէ վէ Իննակ-  
 նեան Մանասթըրնոտա շէնիտ իսիլէն  
 7 ազիզ բէաէրլէրին զիբրիների :  
 15 28 ԳՂ. Ազիզ Անանիա՝ Մատթիա,  
 Բարնարաս, Փրիլպպոս, Յովհաննէս,  
 Շիզա վէ Սիղուանոս առաքեալա-  
 րըն զիբրիների :  
 16 29 ԴՂ. Բէրհիզ :  
 17 30 ԵՂ. Արիսպազալըր Դիոնիսիոսըն վէ  
 Տիմոթէոս վէ Տիտոս առաքեալա-  
 րըն զիբրի :  
 18 31 Ուր. Բէրհիզ :  
 19 1 Նոյ. Շր. Ազիզ Մատթէոս, Մար-  
 կոս, Ղուկաս վէ Յովհաննէս Աւե-  
 տարանիշլէրին զիբրի :  
 20 2 Կիր. Եէաի հաֆթալարըն 4 ինճիսի  
 (Տիւլիւն) :

- Բ. Է.  
 21 3 Բշ. Ազիզ Կիւզպաշը Դուկիրանոսըն, վէ հայր Յովսէփին, Արեմաթալը Յովսէփին վէ Քրիստոսըն մուհիպփի օլան Դազարոսըն վէ անըն հէմշիրէլէրի Մարթա վէ Մարիամըն զիքրիէրի :
- 22 4 Գշ. Ազիզ Թէօդիտոնըն, նէֆէր Զեհնըն, Մակար, Եւզոքսէ վէ Ռամեւանըն զիքրի :
- 23 5 Դշ. Բէրհիզ :
- 24 6 Եշ. Ազիզ Խարիթեանլարըն վէ շէհա Արաեմիս վէ Քրիստափորըն վէ Կալինիկոս վէ Ակիւլինէ գաաղնլարըն զիքրի :
- 25 7 Ուր. Բէրհիզ :
- 26 8 Շք. Ազիզ Ռէթէոս, Դիոնէսիոս, Սեղբեողբոս, Աթանաս, Երուսաղէմի Կիւրեղ, Ստորի Կիւրեղ Խուրի, Գայսէրլի Բարսեղ, Նիւսալը Գրիգոր, Իլմը Իլանը մի. նթէսիպլինանէն Գրիգոր, Գըպրըսլը Եպիփան, Յովհան Ոսկերեան վէ Իսքէնաէրէլի Կիւրեղ մուսալիմէրին զիքրի :

- Բ. Է.  
 27 9 Կիր. Գիււա Խուշ : Եէտի հաֆթալարըն 5 ինճիսի (Տիւլիւն) :
- 28 10 Բշ. Ազիզ Անատոաս բարսղըն, Վաբոս, Թէօդորիսէս իլէ Կախաւուլարընըն վէ քէնաիլէրի իլէ պէրապէր աիկէր շէհա օլանլարըն զիքրի :
- 29 11 Գշ. Սամուսատոաս շէհա իաիլէն Հիպերիքէանլարըն վէ Սըվալը Սոււերիանոս վէ իխիթիյար Բարսիլին վէ ճնլարըն 84 շակիրալէրինին զիքրիէրի :
- 30 12 Դշ. Բէրհիզ :
- 31 13 Եշ. Ազիզ Յովհան Ոսկերիւանըն զիքրի :

Ն Ո Յ Ե Մ Բ Ե Ր

30 Կիւն

Օսմ. Թըօրիւնը Սանի

- Բ. Է.  
 1 14 Ուր. Բէրհիզ :
- 2 15 Շք. Էսկի վէ եկնի. Կիզլի վէ աշիքուսար ալիզլէրին զիքրի, Է. Գ. Անասիոքալը Բարաղամըն վէ Եփեսոսլը 7 չօճուգլարըն զիքրիէրի :

- Բ. Է.  
 3 16 Կիր. Եէտի հաֆթալարըն 6 նճըսը  
 (Տիւլիւն)  
 4 17 Բշ. Ազիզ Բօմա Հայրապետի Ստե-  
 փաննօսըն, բարազլարըն. սարկա-  
 ւազլարըն վէ պունլար իլէ պէրա-  
 պէր շէհիա օլան էհայլինին զիքրի:  
 5 18 Գշ. Ազիզ Ակիրսիմնու եպ. ըն, փա-  
 փազ Յովսեփին, Այիթալայ սարկա-  
 ւազըն վէ շէհիա Պլատոնըն զիքրի:  
 6 19 Դշ. Բէրհիզ:  
 7 20 Եշ. Ազիզ Մետրոփանոս, Ալեք-  
 սանդը Հայրապետէր իլէ Պոզոս  
 խոստովանողըն վէ Մարկիանոս վէ  
 Մարտիրոն մուզալէլաթ մուհար-  
 բիրէրինին զիքրի:  
 8 21 Ուր. Բէրհիզ:  
 9 22 Շր. Ազիզ մէլայիք Գարրիէլ վէ  
 Միքայելին վէ աիկէր մէլայիքին  
 զիքրէրի, (պու կիւն Սերովբէ վէ  
 Քերովբէլերին sk իսի սիր):  
 10 23 Կիր. Եէտի հաֆթալարըն 7 նճիսի  
 (Տիւլիւն)

- Բ. Է.  
 11 24 Բշ. Ազիզ Անտիօք Հայրապետի Մե-  
 լիստօսըն, Մըսրրլը Մինասըն վէ աի-  
 կէր Մելիստո եպ. ըն, բարասիւրա-  
 նըն վէ Շին սարկաւազըն զիքրի:  
 12 25 Գշ. Ազիզ շէհիա Թեմետրինին վէ բա-  
 րազ Բասիլիսկոսըն զիքրի, է. Գ.  
 Ս. Յովնան Ոսկեքերան:  
 13 26 Դշ. Բէրհիզ:  
 14 27 Եշ. Գուրբաէս, Մամօնաս, Արիբ  
 սարկաւազ, Բոմանոս միւնզէվլինին  
 վէ սաիրէնին զիքրէրի:  
 15 28 Ուր. Բէրհիզ:  
 16 29 Շր. Ազիզ Անդրէաս վէ Փիլիպպոս  
 առաքեալարըն զիքրէրի:  
 17 30 Կիր. Յիսնակ Բարեկենդանը:  
 18 1 Դկա. Բշ. Յիսնակ պահքը 1 ինճի կիւն  
 19 2 Գշ. « « 2 «  
 20 3 Դշ. « « 3 «  
 21 4 Եշ. « « 4 « վէ  
 Ս. Սասուածամինին իւշ հաշընաս  
 տաճարա հէտիյէսի զիքրի:  
 22 5 Ուր. Յիսնակ պահքը 5 ինճի կիւն

- Բ. Է.  
 23 6 Շր. Ազիզ մըւճիղէքեար Գրիգորն ,  
 Նիկողայոս Հայրապետն վէ Մըւ-  
 ոսն եպ. ըն զի.բրի :  
 24 7 Կիր. Յիսնակրն 1ինճի բղր. (Տիւ յիւն)  
 25 8 Բշ. Ազիզ պաքիրէ Յուլիանոս վէ  
 Վասիլուճինին վէ ազիզ բարազ Ար-  
 բաճամ վէ Խորենիս վէ բարասրզ  
 Թապիպ Կոզմոս վէ Դամբանոսն վէ  
 շէճիտ Աստուածասուրն զի.բրի :  
 26 9 Գշ. Ազիզ Դուկիանոս բարազն  
 Տարաղոս, Պրսրոս վէ Անդրանիկոս  
 շէճիալէրին, Ոնեսիմանն վէ Պօղոս  
 առաքեալն տիկէր շակիրալէրինն  
 զի.բրի. Է. Գ. Յակոբ վէ Շմաւոն  
 առաքեալաբ :  
 27 10 Դշ. Բէրճիզ :  
 28 11 Եշ. Ազիզ Կզեմէս Հայրապետն,  
 Տոռօմէնոս եպ. ըբագարաալն զի.բրի :  
 29 12 Ուր. Բէրճիզ :  
 30 13 Շր. Ազիզ առաքեալ վէ Էրմէնիա-  
 թանն իւք լուսաւորիչէրի Թաղեոս  
 վէ Բարթողիմեոս առաքեալաորն  
 զի.բրի. Է. Գ. Անդրեաս առաքե-  
 ալ :

### Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Բ

31 Կիւն

Օսմ. Քեանունք էվվի

Բ. Է.

- 1 14 Կիր. Յիսնակրն 2 նճի բազարբ : Տյն.  
 2 15 Բշ. Ազիզ Պննարիոս եպ. ըն, նէ-  
 ֆէր Մէրկերիոսն, շէճիա Յակոբն  
 վէ Իրաւափառն զի.բրի :  
 3 16 Գշ. Ազիզ Մինաս, Երմոզինէ, Գրա-  
 բոս վէ Փուգարալըը ինթիյար ի-  
 տէն Յովնաննէս վէ Ալեքսիանոսն  
 զի.բրի :  
 4 17 Դշ. Բէրճիզ :  
 5 18 Եշ. Մըսրբը ազիզ բէտէրլէրին Պօ-  
 զոս, Պօզ, Մակար, Եւազր, Գըր-  
 նելի Յովնաննէս, զըսա պօյլու  
 Յովնաննէս, Նէզոս, Արսն, Միս-  
 կան, Դանիէլ, Արապիօն, Մակար-  
 իոս, Պրմէն վէ տիկէր ազիզ բէ-  
 տէրլէրին զի.բրի :

Բ. Է.

- 6 19 Ուր . Բէրհիզ :
- 7 20 Շք . Իզմիրլի աղիզ միւճիդէքեար  
Նիկողայոս Հայրապետին զիքրի :
- 8 21 Կիր . Յիսնակըն 3 նճի բազարը .  
(Ս. Յակոբ Բարեկեցեցաճը) :
- 9 22 Բշ . Բէրհիզ , Աննանըն Ս . Աստուա-  
ժածինլէ համիլէ գալմասը :
- 10 23 Գշ . Եիւզպաշը աղիզ Կուռնէլիոսըն  
վէ Քրիստոսըն ագրապաւընտան Շը-  
մաւոնըն , Իզմիրլի Պօղիկարպոս  
Հայրապետին վէ շարգտա շէհա ի-  
տիլէնլէրին զիքրի . Է . Գ . Բար-  
բուղիմեոս վէ Յուդա առաքեալլար :
- 11 24 Դշ . Բէրհիզ :
- 12 25 Եշ . Աղիզ շէհա Եւտրատիոս , Օգ-  
սենտիոս , Եւզինէոս , Ովրեստէս վէ  
Մարգարիտոսըն զիքրլէրի :
- 13 26 Ուր . Բէրհիզ :
- 14 27 Շք . Աղիզ Յակոբ Մճընայ Հայրա-  
պետին , Մարուգէ ճգնաւորըն , վէ  
Մելիտոս եպ . ըն զիքրի :
- 15 28 Կիր . Յիսնակըն 4 ինճի բազարը  
(Տիւլիւն)

Բ. Է.

- 16 29 Բշ . Աղիզ Իգնատիոս Աղդէ Հայ-  
րապետլէրին վէ Մարութայ եպս . ըն  
զիքրի :
- 17 30 Դշ . Աղիզ Թէոպոմպա եպ . ըն վէ  
շէհա Թէոփսանըն վէ Բասոս , Եւ-  
սեք , Եւտիք վէ Բասիլիթի շէհա  
նէֆէրլէրին զիքրի :
- 18 31 Դշ . Բէրհիզ . Է . Գ . Ծնունդ բէր-  
հիզինին 1 նճի կիւնիւ :
- 19 1 Յունվ . (1914) Եշ . Աղիզ պաքիրէ  
Ինդոս վէ Դոմնա բարազ Գղե-  
րիկոս իլէ Իգնիմիա քիլիսէսինաէ  
եանան պինլէրճէ էհալինին զիքրի :  
Է . Գ . Ծնունդ բէրհիզինին 2 ինճի  
կիւնիւ :
- 20 2 Ուր . Բէրհիզ : Է . Գ . Ծնունդ բէր-  
հիզինին 3 նճի կիւնիւ :
- 21 3 Շք . Քրիստոսա իլք ինանան վէ շա-  
հատէթ իտէն աղիզ բատիշաճըմըզ  
Աբգարըն զիքրի : Է . Գ . Դաւիթ  
ժարգարէ վէ Յակոբ առաքեալ վէ  
Ծնունդ բէրհիզինին 4 նճի կիւնիւ :

- Բ. Է.  
 22 4 Կիր. Յիսնակըն 5 նճի բազարը . է .  
 Գ . Ծնունդը բէրճիզինին 5 ինճի կիւ-  
 նիւ :  
 23 5 Բչ . Դաւիթ մարդարէ վէ Յակօր  
 առաքեալ : է . Գ . Ծնունդը բէրճի-  
 զինին 6 նճը կիւնիւ :  
 24 6 Գչ . Ազիզ վէ իւք շէհա օլան Ստե-  
 փաննոս նախասարկաւազ : է . Գ .  
 Ծնունդը ձրազալոյցը :  
 25 7 Գչ . Բէրճիզ : է . Գ . Ծնունդը Տեառն :  
 26 8 Եչ . Ազիզ Պօղոս վէ Պետրոս Ա-  
 աքեալար : է . Գ . Ծնունդըն 2 նճի  
 կիւնիւ վէ Ստեփաննոս նախավկայ :  
 27 9 Ուր . Բէրճիզ : է . Գ . Ծնունդըն  
 3 նճի կիւնիւ :  
 28 10 Շք . Ազիզ Յակօր առաքեալըն վէ  
 Յովհաննէս աւետարանիչին զիքրի :  
 է . Գ . Ծնունդըն 4 նճի կիւնիւ , Ս .  
 Պօղոս վէ Պետրոս առաքեալար :  
 29 11 Կիր . Յիսնակըն 6 նճը բազարը վէ  
 Ծնունդը վէ եա Սայա բարեկենդանը :  
 է . Գ . Ծնունդըն 5 նճի կիւնիւ :

- Բ. Է.  
 30 12 Բչ . Ծնունդը բէրճիզին 1 նճի կիւնիւ-  
 է . Գ . Ազիզ Յակօր առաքեալըն վէ  
 Յովհաննէս Աւետարանիչին զիքրի :  
 31 13 Գչ . Ծնունդը բէրճիզինին 2 նճի  
 կիւնիւ :

ՍԷՆԷ ՊՍՇԸԼՍՐ

Թարիխը Իսա	1913	Յունվ .	1
Էրմէնի աօմար թարիխի	1362	«	1
Օամ . Մայիլէ սէնէ պաշը	1329	Մարտ	1
Էրմէնի էն էսկի թարիխ	4406	Օգոս .	6
Մահուալիէրին էսկի «	5674	«	19
Սրապի Հիճ . թարիխի	1332	Նոյ .	18
Ալաֆրանկա «	1914	Դեկտ .	19

Ապրիլ 14 , ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԷՀՄԷՏ ԽՍ .  
 ՄԻՍ Էֆէնախիզին ճիւլուար Հիւմայուն-  
 ւարը :

Սեպտեմբեր 9 , ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԷՀՄԷՏ  
 ԽՍՄԻՍ Էֆէնախիզին ԷԷՎԺը վէլատէթլէրի  
 (1260 Շէվալ 21) :

Յուլիս 10, Օսմանյոր Մէշրուծիյէթ վէ Գանունը Էսասրինին Ծինճի սէնէի տէվ-ըիյէսի 1908:

Յուլիս 11 սէ

Ձէյթուն, Սասուն, Կիլիկիա վէ Շար-գի Անատոլունըն մուսթէլիֆ շէրլէրինտէ Հուրրիյէթ Իչիւն ֆէտաի ճան իտէն պիւ-թիւն շէհրալէրիմիզին եէվմի զիքրի: 0 կիւն պիւթիւն քիլիսէլէրտէ ժնլարըն բուհլարը Իչիւն աուալար վէ այինյէր իճ-րասը ֆարզ արը:

ԹԻԻՐՔԼԷՐԻՆ ԱՅ ՊԱՇԸԼԱՐԸ

Սէֆէր	Դեկտեմբեր	26
Բէպիււ էվվէլ	Յունվար	25
Բէպիււ ախէր	Փետրուար	24
Ճէմազիււ էվվէլ	Մարտ	25
Ճէմազիււ ախըր	Ապրիլ	24
Բէճէպ	Մայիս	24
Շապան	Յունիս	22
Բամազան	Յուլիս	20
Շէվվալ	Օգոստոս	20

Ձիլգատէ	Սեպտեմբեր	18
Ձիլհիճճէ	Հոկտեմբեր	18
Մուհարրէժ 1331	Նոյեմբեր	16
Սէֆէր	Դեկտեմբեր	15

ԻՍԼԱՄԼԱՐԸՆ ՄԱՍՐՈՒՅ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ախըրը Էրպային Կանի գըշ մէվսիմինին Իլք 40 կիւնին սօնը. Յունվար 17

Էվվէլը խամսիյն Կանի գըշըն Իքինճի գըամընը թէշքիլ իտէն 50 կիւնին պաշլան կըճը յունվ. 18

Մէվլուա Փետրուար 5

Ճէմրէի էվվէլ պէ հավա Փետրուար 7

Ճէմրէի սանի պէ ապ « 14

Ճէմրէի սալիս ֆիււ թիւրապ « 21

Պէրաիււ աճիւզ Կանի իլսթիյար գա-տընլար սօնընըն պաշլանկըճը 7 կիւն 8 կիճէ սիւրէր Փետրուար 25

Ախըրը խամսիյն Կանի գըշըն Իքինճի գըամընը թէշքիլ իտէն 50 կիւնին սօնը Մարտ 8

Նէվրուզ Իրանյուլարըն սէնէ պաշը պայ-րամր Մարտ 8

Իլք պահար կէճէ կիւնսիզ միւսապի օ-լուր մարտ 9

Խըտրէլէզ՝ Ապրիլ 23  
 Իւչ ալար՝ Մայիս 24. բէճէպ 1  
 Լէյլէի բէղայիպ գանտիլ կիճէսի Յունիս 6  
 Միրած կէճէսի Յունիս 19  
 Եազ պաշլանկըճը՝ կիւնտիւզ զըտարը վէ  
 կիճէ ուզանըր. ինգըլտալը Մայիսի. Նիլ  
 սուլարը չօղալմաղա պաշլար՝ Նիլը Մու-  
 պարէք  
 Էվվէլը Էյեամ իւլ պահուր. Սամ եէլի  
 Յուլիս 17  
 Ախրըր Էյեամ իւլ պահուր՝ Յուլիս 24  
 Պէրաթ կիճէսի Յուլիս 15  
 Գաաըր կիճէսի Օգոստոս 16  
 Բամազան պալլամը Օգոստոս 20  
 Կիւզ ալար՝ Իթիտալը Հարիֆի Նիլը միւ-  
 պարէք սուլարընըն սզալմասը :  
 Գուրպան պալլամը Հոկտ. 26  
 Գաաըմ Հոկտ. 26  
 Ինգըլտալը շիթէվի վէ եա էվվէլը Էրպաա-  
 ին. զըշ մէվսիմիսին իւք 40. կիւնիւնին  
 պաշլանկըճը. գարա զըշ տա թէւմիյէ  
 օղուրըր. կիսն աէօնիւմի Ֆուրթունասը,  
 Զէմէրիբ :

ՄՈՒՀԻՄ ՎԱԳՍԱՆԱՐ ԹԱՐԻԽԶԷՍԻ

Տիւնեանըն կարաաըլըչնասան շիմ- ՍէԳէ  
 աիյէ գատար կէչէն 7338  
 Թուֆանտան 5075  
 Էրմէնի հիւքիւմէթիսին Հայկտան 3019  
 պաշլամասընասան 1913  
 Քրիստոսըն տողատուղընտան  
 Էրմէնի գըրալը Արգարըն՝ Քրիստո- 1880  
 սա ինանմասընտան  
 Թագէոս աուաքեալըն վէ Սանդուխտ  
 պաքիրէնին Էրմէնիսթանտա շահատէթի 1862  
 Հաիսիսիմեանց պաքիրիւլէրին Էրմէ- 1612  
 նիսթանտա շահատէթիլէրի  
 Ս. Լուսաուորիչիմիզին միլլէթիմիզի 1610  
 խրիսթիյանըրգ նուրըլա թէնվիր 1606  
 իթմէսի 1588  
 Ս. Էջմիածինին կարըլմասը 1584  
 Նիկիա ազիզ Սինօղըն իճթիմաը 1530  
 Սթանպօլըն կարըլմասը 1507  
 Տէրասատէթ ազիզ Սինօղընըն իճ-  
 թիմաը  
 Էրմէնի կարըլարընըն քէչֆի

Եփեսոս սպիգ Սինօզըն իճթխմար	1482
Վարդանանց մուհարէպէսի	1462
Թարխիւը Հիճրէթին պաղլանկըճը	1332
Բուս հիւքիւմէթինին պաղլանկըճը	1042
Գահրաման Գերջանլը Սամուէլին	
Պուլկարլարա գրալ օլմասը	924
Թաթարլարըն ,էրմէնիսթան, Կիւրճիս-	
թան վէ Ալուանիսթանըն թախրիպի	676
Անի շէհրինին մահվընտան	613
Օսմ. Բատիշահլըղընըն թէէսիսինտէն	673
Պարութըն քէշֆի	584
Կիլիկեստա գրալլըղըմըղըն բէֆի	540
Թօբըն քէշֆի	533
Լէնկթիմուբըն իսթիլասը	526
Թապ սանաաթընըն քէշֆի	473
Սթանաօլըն ֆէթհինտէն	460
Ամէրիգանըն քէշֆի	421
Սաաթըն քէշֆի	412
էրմէնիլէրտէ Թապըն պաղլամասը	401
էրմէնիսթանտա շիրտտէթլի գահթ վէ	
հուժո ըճագ	334
Սթանաօլըն պէօյիւք զէլգէլէսի	147

Հավա պալօնընըն քէշֆի	131
Աշընըն	113
Վաբօրըն	109
Եէնիշէրիլէրին դալաբըրըմասը	87
Ս. Փրկիչ խասթէլսանէսինին թէէսիսի	83
Պէզճեան Յարութիւն ամիրանըն վէ-	
ֆաթը	80
Պալամէնեանըն թէէսիսի	77
Թանղիմաթըն թէէսիսի	74
Թէլէկրաֆըն քէշֆի	64
Շարգ մուհարէպէսի	59
Ազգ. Սահմա տաղրութիւնըն թէէսիսի	53
Պէրլին անանամէսի	35
Սթանաօլտաթի ի.քն. պէօյիւք զէլգէլէ	19
Մըսըրտա էրմէնի ճէմիլէթը խայրիյէ-	
սինին թէէսիսի	8
Մէշըութիլէթը Օսմ. էնին իսթիբտասը	5
ՀԻՍՍԷՏԷՆ ԳՐՍՍԷ	
Մուվաֆֆապ օլմաղը արգու իտէն շահագ-	
տան գալգմալը :	
Տիւնեա եանկըն վէ թուֆան իլէ պօղու-	
լըբ, ալիլէլըր իտէ՝ միւսքիրաթլա :	

Նասիճաթ տիյնէ մէք իսթէմէյէն՝ մուալէ-  
նէթ պուլամուզ :

Միւսթագպէլաէն պահս իտէրքէն մագիլի  
կէօզ էօնիւնէ կէթի :

Պիր պէկիրի կէմսիզ վէ պիր պէօյլուքլիկի  
տիրայէթսիզ իտարէ իթմէք մուհալ արր :

Տօսթընը՝ սէֆայէթ վէ բարբապըն վէ-  
մանընտա թէճրիւպէ էյլէ, զբա ալթուն՝  
աթէչլէ վէ տօսթ տա՝ ըզարբա զա թէճ-  
րիւպէ օլունուր :

Պիր շէնր գանուն վէ ֆագլիլէթլէ ասնա  
միւհքէմ տիր, նէթէքիմ իսթիհքեաճլա :

Իչին քիւչիւքի, մասրաֆըն սղը իսթի-  
յար էթ, հէր իչինտէ պիր ինթիզամ գօզ,  
պիր իչինի պիթիրմէտէն օ պիրինէ թէ-  
չէպպիւս էյլէմէ :

Հէր շէյտէ իֆրաթ վէ թէֆրիթտէն սա-  
զըն :

Կիւճէնտիկինի հազզը կէօրսէն պիլէ,  
հազարէթէ գարչը օ գատար կիւճէնմէ :

Պօշ տուրմազ՝ բտտս պէնզէր, չալը-  
մագտան գիյատէ էսկիրտիր :

Տայմա տիյնէ, թագլիթտէն սազըն, վէ  
էօյլու վէրմէքտէ հայիմանէ տավրօն :

Էսրարընը պիլաիրմէք արգու իթտիկին  
ատամը զայէթ սրզգաթլը օլարազ ինթի-  
խազ էյլէ :

Եիւրիւրքէն տիւշմէք, սէօյլէրքէն եանի  
լիսանտան տիւշմէքտէն էյլէա արր :

Գըսգանճլըզ՝ տօղուշտան միւսթէպիտ,  
վէ սէնաաթըլլա ճէլլատ արր :

Փագլիլէթ՝ չօճուգըզտա աղամճլանմագա  
պաշլար վէ էրքէքլիքտէ մէյլէ վէրբր :

Կիւզէլլիք՝ մուհապէթ հայաթընըն չիչէ-  
կի տիր, ֆագլիլէթ իսէ սնըն մէյլէսի :

Կիւզէլ պիր գատըն՝ կէօզիւն ճէննէթի,  
գալպին՝ ճէննէնէմի վէ քէսէնին ՔԱԻԱ-  
ՐԱՆԵ արր :

Էրքէկէրին կէօզիւ կէօրմէք իչիւն, գա-  
տընլարըն իսէ՝ կէօրիւմէք իչիւն տիր :

Գատընլար նէ գատար նամուսը օլուր-  
լարսա, պիզ սէ օ գատար ազըլը օլուրըզ,  
օնլար նէ գատար ֆագլիլ օլսալար պիզ սէ  
օ գատար մէսուս օլուրըզ, գատընլարըն ալ-

չազ պիր հալէ կէթիրէն՝ քէնախնի ալչալ-  
թրր, եիւքսէլթէն իսէ՝ քէնախնի եիւքսէլ-  
թիր, գատընլար նէ գատար եիւ քսէք մէր-  
թէպէտէ պուլունասալար էհալի տէ օ դա-  
տար մէտէնի օլուր, Շարգտա գատընլար՝  
էսիր մագամընտա տրր, Ղարպտա իսէ սէր-  
պէսթ օլուպ էհալխսի տէ մէտէնի տիր:

Ձէնկինլիք վէ մէտուտիյէթ հալաչ եա-  
վաչ կէլիր, լաքին բէք չափուզ կիտէր:

Սէֆայէթէ թէհամմիւլ էթմէք պիլմէ-  
մէք այըպ տրր, օնը չալըչմագլա ուզագ-  
լաչտըրմագ պիլմէմէք տահա գիյասաէ ա-  
յըպ տրր:

Սատէ պիր էօմը կէչիրէն ատամըն էվ-  
լատլարը մէսուտ օլուրլար:

Մէսուտիյէթսիզ վէնկինլիք՝ մուհասպէթ-  
սիզ գարը գօճայա պէնզէր:

Պիր ատամըն պիր սէնէտէ հարտըզընը՝  
պիր գատըն պիր կիւնտէ ալթ իւսթ իտէր:

Ազաճը քէնախ հափրաղընտան վէ  
չիչէյիտէն տէյիլ՝ իլլա մէյվէսինտէն Նիւքմ  
էթմէլի տիր:

Պօշ պողազ քիմսէ մէյվէսիզ աղաճա  
պէնզէր:

Հըրսը շան էօյլէ պիր գարն տրր քի՝  
անը քիմսէ տօյուրամազ:

Ստէմ էօյլէ պիր մախլուզ տրր քի՝  
ճիւզի հօրկուսլուզու տէֆ էտէն ույգու-  
յու սէվէր տէ, շու ֆանի ճիհանըն հէզա-  
րան տէրա ու միհնէթինէ էնճամ վէրէն  
էօլիւմտէն իքրահ էտէր:

Ինսան վիճուտի տէրին պիր գույու-  
տրր քի տէրունինտէ ահ ու էնին տօյու-  
տրր:

Չօզ տէֆա ֆուրթուհայա թէսատիւֆ  
էտէն՝ եիւքսէք աղաճլար տրրլար:

Թարիխ՝ վագթըն շահիտի, հագիգա-  
թըն լամպասը, վագա՝ալարըն մուհաֆըզը,  
գատիմիյաթըն մուխպիրի, միւսթագպէ-  
լին բէնպէրի վէ էօմրիւն մէքթէպի տիր:

Մէզհէպ պիր ֆիտան տրր քի քէօ-  
քիւ սէմատա տրր. խօշ բախասը գէմինի  
տօլաուրուր վէ մէյվէսի պէնիլի պէշէրի  
միւֆէրրահ գըլար:

Իլմին գափուստունու աչմագ խոթէյէն  
պիր առէմ սնըն միւֆթանը օլան իմանա  
մալիք օլմալը :

Սաատէթլի պիր վագրթատա , սաաթ-  
լար շըմէնարֆէր գաթարը կիպի կէչէրէր ,  
լաքին գաապլէթլի վագրթատա թօսպալը  
կիպի հարէքէթ էտէրէր :

Ձէմին ինսանյար իչիւն՝ բահաթ է-  
տէճէքլէրի պիր վաթան տէլի տիր , իլա  
բէք հիւքսէքսէն տիւշմիւշ օլսուզլարը  
պիր չուգուր տըր :

Էօլիւմին հագըն գօմչուսու իթի-  
յարըգ տըր :

**ԽԱՅՐԽԱՀԼԸԳ**

Կէնճիլիմիպտէ նէ՝ գաաար խայր ամէլ-  
տէ պուլունուր իսէք , իթիլյարըլըմըգ-  
տա տա օլ գաաար թէսէլի վէ խօշնու-  
տիչէթ պուլուրուզ :

Ինսանըն էօմրիւ պիր ժուրնալ տէֆթէ-  
րի տիր , ծնտա սալթ ամալը խայրիչէ  
գայա իթմէլի տիր :

Խայրըլը պիր իչի եիւրէքսէն մէտն էթմէք  
տախի ծնա հիսսէմէնա օլմագ տիմէք տիր :

Ինսանըն քէնտի էվլատարընա պրազ-  
տըլը միրապարտա է՛ն գըլմէթլիսի վէ է՛ն

տայիմիսի՝ քէնտի ֆազլիէթլինին վէ խայր  
ամէլլէրինին էսլի տիր :

Պու կիւն էլինտէն կէլէն էյլիկի ետըրնա  
պրոգմա :

Է՛ն ալա վէ է՛ն ֆայիտէլի ամէլլէր՝  
կիլլիտէ օլան խայրբիսա՛լըգլար տըր :

Խայրբիսա՛լըգ էսէրի գաաար թաթլը շէյ  
օլմագ :

Ինսան՝ խայր ամէլլէրինի մէտն էտէր  
իսէ , տնէրին մէլլէսինտէն մա՛րոււմ օլուր :



ՌԻՄՈՒՄ ԷՐՄԵՆԻԷՐԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ  
Վ.ՅԷ. Տ. Տ. ԳԷՈՐԳ. Ե.

## ՐՈՒՅԱԼԱՐ

Ասրլարտան պերի պեշեբեյեթին Ֆիքրինի իշղալ էտեկեղտիւլերի հալտե, էլիեվմ պիր հալլը գաթիյե իգթիրան էտեմէյեն մեսախտեն պիրի տե «րուես» տըր: Պիր բուես, պագեն պիր իսապեթի բիեսզըյե գատար միւպետտելի հազըգաթ օլույօր, պագեն իսե հիչ տե թէէօրի կեօրիւլեմէյօր: Բուես, պագըլարընճա պաթիւլհագմ զըտալարտան միւթեվէլլիւտ ճեյլէլանը տեմէ, պագը անվալը բուէհէյե միւթեխասսիպերին է իսե թէշքիլաթը բուէհէյե համլ էտիլիյօր վէ պու էօլտա փէք մուգնի վէ գանաաթպախշ տելիլլը տե սերտ օլունույօր: Պիր իսե էլիեվմ քեսպի գաթիյեթ էտեմէյեն իշպու իքի զէհապտան ճիչ պիրինի իլթիգամ էթմէքիլե պերապեր, մեօհթերէմ գարի վէ գարիէլերիմիգէ սըրֆ պիր էյլէնճէ օլմագ գաստը իլէ գիրտէքի թապիրնամէյի վազ էթմէքտե հիչ պիր մահուր կեօրմէտիք:

\*  
\*\*



ԿԻԼԻԿԻԱ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ Տ Տ. ՍԵՀՍԷ Ս.

Ա.— Աթա պինակէք վէ գօշտուրմագ՝ դալպինս  
տէ հրոս իթտիկին արդույա , Աթէշէ տիւշմէք՝  
էօրիւմ վէ գըթլըղա, ալթուն կէօրմէք՝ թէլաւա  
նիշանէ տ՝ր :

Աղաճ տիքմէք՝ պիր խայր իշլմէք մանասընը  
կէօսթէրիր, աղաճ քէսմէք վէ եա եագմագ էյի  
տէյիլ տիր, աղաճ եարաղը տէօքիւլիյօր կէօր-  
մէք՝ գան տէօքիւլէճէկինէ նիշանէ տիր, աղաճ  
իւսթիւնէ չըգմագ՝ պիր իշտէ իլէրլմէք տիր :

Ա յինէտէն պագըպ քէնտինի կիւղէլ կէօրիւր-  
սէն՝ պէքեար իսէն՝ նշանընըն, էվլի իսէն՝ էվլա-  
տընըն կիւղէլ օլաճաղընա, սսքէր կէօրէն՝ գուվ-  
վէթէ, աղլամագ պէօյիւքիկէ, արբա կէօրմէք  
վէ եա թօքլամագ մէմուլին զայլը պիր գըսմէթէ,  
արապ կէօրմէք՝ գօրգույա տէլալէթ իսէր :

Գ.— Փաթըրա պինակէք՝ պիր պէօյիւք ատամ-  
տան ֆախտէլէնմէկէ, գալէ կէօրիւրսէն՝ տալանը  
գազանաճաղընա, գան կէօրմէք՝ ինսանա նալիլ  
օլմաղա, գանտիլ եագմագ՝ էվլատ սահիպի օլմաղա,  
գատը կէօրմէք՝ սըգընթըլա, գարը կէօրմէք՝ մուրա-  
տա նայիլ օլմաղա, գարը արմագ՝ աղըր խտթալըլա  
տիւշար օլմաղա, գարըլը չօճուգ սօղուրմըշ կէօր-

մէք՝ պէօյիւք գըսմէթէ, գուշ կէօրմէք՝ խապէրին  
օլմագսըզըն սէնի պիր սէվէն պուլընտըղընա, գու-  
յու կէօրմէք՝ սըգլէթէ նիշանէ տիր :

Ե.— Եըլտըղ կէօրմէք՝ մէմուլ իթմէտիկին  
պիր քիմտէտէն էյիլիք կէօրէճէկինի, երլան կէօրմէք՝  
էվլէնէճէկինի, եօրկան կէօրմէք՝ քէնտինին կիգի  
պիր սէվտայա օլրատըղընը կէօսթէրիր :

Զ.— Զայիֆ ատամ վէ եա հայլան կէօրմէք՝  
պիր մուամէլէ կէօրմէկէ, Զիյնէթ վէ եա սլայ  
կէօրմէք՝ լագըրտը իշիթմէկէ նիշանէ տիր :

Է.— Էթ եէմէք՝ քեար վէ գըսմէթ մանէասը  
տըր :

Էլպիսէնի եանմըշ կէօրմէք, պիր գարըտան էյ-  
լիք կէօրմէք տիր :

Էշէկէ պինմէք՝ հիւրմէթ վէ էյիկէ նայիլ օլմագ  
տըր :

Էջիմիւշ քէտէրինի կէօրմէք՝ քեար նիշանէ տիր :

Ը.— Ըրմաղա տիւշմէք կէօրմէք՝ հայլինի բէ-  
րիշան օլաճաղընա :

Թ.— Թաթլը եէմէք՝ էյի սէօզ իշտէճէկինէ՝  
թէրէ աշաղը պիր եէրտէն կիթմէք՝ տիւշմէնէ զա-  
լիպ կէլէճէկինէ, թօթոււմ էքմէք խայր սահիպի

օլաճաղընա, թորրագ եիւքլէնմիշ կէօրմէք մէմէքէ-  
թի տէյիշտիրէճէկինէ տէլալէթ տիր:

Ի.— Ինճիր աղաճը կէօրմէք էտէպսիգ պիր ա-  
տէմէ էշին օլաճաղընը, ինճիր եէմէք քէտէրէ  
տիւշէճէկինի կէօթէրիր:

Իւգիւմ կէօրմէք սէվինճ տիր:

Լ.— Լամպա կէօրմէք սէվինճլի պիր խապէր  
ալաճաղընը կէօթէրիր:

Խ.— Խանէնի պաշգա մէմէքէթտէ կէօրմէք էյ-  
լիկէ գարըը քէմլիք կէօրմէք տիր:

Խաշ կէօրմէք սըգընթը չէքմէք տիր:

Խուրմա կէօրմէք պիր էվլատ սահիպի օլաճա-  
ղընա տէլալէթ տիր:

Կ.— Կեմ կէօրմէք աղըրըլա, կէմի պաթմազ  
կէօրմէք էօլիւմէ, կէճէ եօլա կիթմէք սըշընթըլա,  
կէօք կիւրէյօր կէօրմէք գորգուլու պիր վուգուսթ  
օլաճաղընա, կիւմէք ճան սըգընթըը էշլէր վու-  
գուս կէլէճէկինէ, կիւվէյի օլմագ չօգ վագըթ պէ-  
քէար գալընաճաղընա, կոչնակ սէսի ալմագ գասա-  
վէթէ նիշանն տիր:

Հ.— Համիլէ գարը կէօրմէք թալէյին եալէր  
օլաճաղընա տէլալէթ տիր:

Ճ.— Ճամ գըրըլմըշ կէօրմէք աքսիլիկէ, ճէնագէ  
կէօրմէք էյի խապէրլէր ալաճաղընա, ճէվիգ աղաճը  
կէօրմէք եօլա տէլալէթ իտէր:

Մ.— Մանասթըր կէօրմէք սըգլէթ տույաճաղընա,  
Մանաս կէօրմէք գորգուլու իշին խայրը օլաճաղընա.  
Մէգսր կէօրմէք քէտէրէ, մէմէքէթինի կէօրմէք չօգ  
ղուրպէթլիք չէքէճէկինէ տէլալէթ իտէր:

— Նար կէօրմէք էյլիք մանէասընտա տըր:

Նաշ իթմէք (իւմէք) շերպէթ եախօտ սաիրէ, պիր գը-  
զա, գըզ իսէ պիր օղլանա կէօնիւլ վէրտիկինի կէօ-  
թէրիր:

Շ.— Շագ օլմագ գասավէթէ, շարապ իչմէք գըս  
մէթէ, շէքէր կէօրմէք սճը վէ սիթէմլի սէօզ իշիտէ-  
ճէկինէ, շէհր կէօրմէք Ֆիրբիտէ տիւրլիւ թասավվուր  
լար պիւլընտըղընա նիշանն տիր:

Ո.— Ուն կէօրմէք ֆայտէլէնէճէկինի, աշաղլար  
կէօրմէք եագընտա սէվինճլի պիր խապէր տույաճա-  
ղընա, ուչմագ պիր մէմէտէ էրմէկէ նիշանն տիր

Չ.— Չալը կէօրմէք կիզլի տիւյմանա, չամաշըը-  
նը քիրլի կէօրմէք եա էվինտէ վէ եա խտմէթինտէ  
պուլունան ատամլար իչինտէ պիր զամմագ պուլուն-  
տըղընա, չամուր կէօրմէք քէտէրէ, չայտան կէչմէք

գայկըյա, չէշմէտէն սու իշմէք զըսմէթին աշըլաճա-  
զընս, չիշէք թօրլամագ, կէօնիւլ վէրտիկին պիրիլէ  
էվլէնէճէկինէ տէլալէթ տիր:

Պ — Պալըզ կէօրմէք իւմիւտլէրինին պօշա չը-  
գաճաղընս, պազ պայջէ կէօրմէք ճէրքէսին կէօզիւ-  
նէ շիրին կէօրիւնէճէկինէ պիլէգիկ կէօրմէք սըզլէ-  
թէ, պուլանըզ սու կէօրմէք պիրիսինին սէյի զըս-  
գանտըզընս նիշանէ տիր:

Ս — Սասթ կէօրմէք գայկըլարըն տէֆ օլմասընս,  
սապօն կէօրմէք սոնս իսնաս օլընան պիր գապա-  
համտան զուրթուլճաղընս, սէվտիկինի կէօրմէք  
այըլըլաճաղընս նիշանէ տիր:

Տ — Տազ պաշըլ ստամ կէօրմէք պիրիսինտէն պիր  
էյլիք կէօրէճէկինէ տէլի կէօրմէք իգպալինին այը-  
լաճաղընս տէնիգէ տիւշմէք միւշքիլ պիր իշլին հալլ  
օլընաճաղընս, տէրէտէն կէշմէք սըզընթըտան զուր-  
թուլմաշա, տիշինին պիրիսին չըզտըզընը եախօտ  
չէքիտիկինի կէօրմէք եազընընտան պիլիսինին վէ-  
ֆաթ իտէճէկինէ, տիւշին կէօրմէք գասապէթէ տէ-  
լալէթ իտէր:

Ր, Րահպ կէօրմէք՝ հիւրմէթ կէօրէճէկինէ, թու-  
յա իշինաս թույա կէօրմէք մուհապպէթլի օլտուզըն  
պիր ստամ իլէ պօզուլաճաղընս տէլալէթ տիր:

Փ — Փաստըրմս կէօրմէք վէ ես եէմէք պիր  
եէրտէն միրաս եէլէճէկինէ, փարս կէօրմէք սէօզ  
չօղալաճաղընս փունարտան սու իշմէք ճէտիյէ ալա-  
ճաղընս, փուտլս սիւրմէք աճաղըն սէվտիկինլէ  
պուլուշաճաղընս տէլալէթ իտէր:

Ք — Քէօթէկ կէօրմէք պիրինին սէնի ալտաա-  
ճաղընս, բըրմըզ կէլինմէք սէվինճէ, բիւրէյի գու-  
լաղընտա կէօրմէք սէվտիկինտէն աճը սէօզ իշի-  
տէճէկինէ տէլալէթ իտէր:

Օ — Օթ սիւրիւրկէ կէօրմէք խարապիյէթի, օր-  
ման կէօրմէք տիւյլէնէ եախօտ գիյաֆէթէ տապէթ  
օլընաճաղընը կէօսթէրիր:

Ֆ — Ֆալ պագտըրմագ, եալանճը պիր ստաժլա  
իւլֆէթ իթտիկինէ, ֆահիշէ գարը կէօրմէք էճէմ-  
միլէթսիգ պիր իշտէն ֆախտէ կէօրէճէկինէ, ֆարէ  
կէօրմէք գարարըզ պիր ատէմի ֆէնս գանն իթտի-  
կինէ, ֆէվլթ օլմուշ (էօլմիւշ) կէօրիւրէն պիրիսինի  
ճնըն չօզ եաշայաճաղընս, ֆէվլթ օլմուշ պիրիսինի  
տիլիւմիշ կէօրիւրտէն, կէշմիշ վէ գարանմըշ պիր ի-  
շլին լմէրրար մէլտանս չըգաճաղընս, ֆէվլթ օլմուշ  
կէօրմէք ալթ իւսթլիք տույաճաղընս նիշանէ տիր:

### Մ. ՌՕԶԻԼՏԻՆ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐԸ

Մէջնուր պանքէր Պ. Ռոչիլտին պանքա-  
սը տիվարլարը պիր թաքըմ լէվնալար իլէ  
միւզէյեէն օլուպ իլք լէվնա պէօյիւք եա-  
զըլար իլէ աթիտէքի իպարէլէրի հալի իմիչ :

1. — Իչկիտէն կէրի աուրընը :

2. — Տաիմա իլէրի կիթմէյէ չայրչընը :

3. — Թէրագգրյա միւթէալլիք թէշէպ-  
պիւսաթտա իւմիւտինիզի քէսմէյինիզ :

4. — Շալան սէօյէմէքտէն սագրնասարնը :

5. — Հէրքէս իլէ հիլմիյէթ վէ նէզա-  
քէթլէ մուամէլէ իտէսինիզ :

6. — Վազթընըղը ֆայտէլի շէյէր իլէ  
կէչիքէսինիզ :

7. — Իչլէրինիզի սիւրաթլա թէսվիյէ  
իտէսինիզ :

8. — Պօրճընըղը սիւրաթլա թէէտիյէ ի-  
տէսինիզ :

9. — Միւշքիւլաթա սապր ու թէհամ-  
միւլ վէ մուզալէմէթ իտէսինիզ :

10. — Պախթ իչլէրինէ իթիմաա իթմէ-  
յինիզ :

11. — Լիւզոււմըղ հուզուզ վէ միւնասէ-  
պէթ ըէյտա իթմէյէսինիզ :

12. — Միւճատլէի հայաթիյէտէ ճէսա-  
րէթ կէօսթէրէսինիզ :

13. — Հայսիյէթինիզի մուզաստէս պի-  
լէրէք մուհաֆագարնա չայրչասընը :

14. — Մէվզըի հազըղինիզտէն եօգարը  
կէօրիւնմէյէ հալէս իթմէյէսինիզ :

15. — Հէր իշէ լայըգըլա միւլահագա ի-  
տինիզ վէ գարարընը գաթի օլսուն :

16. — Մուամէլաթընըղը տայլմա մուայ-  
եէնէ իթմէքտէն խալի գալմայասընը :

Իշպու օն ալթը նասիհաթլարը նազարը  
արգգաթտա պուլունարրարագ պատէհու  
օլ զէմինտէ չայրչասընը . մուվաֆֆագի-  
յէթինիզ մուզարրէր տիր :



ԱՅԼԱՐԸՆ ԱԼԷՍՄԷԹԼԵՐԻ

Յունկար այլնոս տօղանն պիր սաքէր պօսթիյար օլուր :

Փնորուարտա տօղանկար սէնտաթլարնտա մուվաֆֆադ օլմազլար վէ սատրգանէ չալըչմազլար :

Մարտա տօղանկար զալլուր, մուվաֆֆադ, մէսուտ պիր իզտիվաճա նախ օլուրլար :

Ապրիլտէ տօղանկար ասապի, թաշ հիւրէքի, քիւսթախ, քէօթիւլիկէ մէյիալ օլուրլար :

Մայիստէ տօղանկար տալզաւուզ, խաֆիֆմէշրէպ վէ հազրը ճէվապ օլուրլար :

Յունիստէ տօղանկար գումարպազ վէ տիւշլունմէքսիզլին հիւքմ վէրէն օլուրլար :

Յուլիստէ տօղանկար ալիճէնապ, ճէսուր վէ հէյէճանլը թէխաջիւլաթա մալիք օլուրլար :

Օգոստոստա տօղանկար զէնկինլիքլէ, սաստէթլէ բարլազ պիր էօմը կէչիրբիւէր :

Սեպտեմբրտէ տօղանկար գօրգադ, հէյէճանլը, նիհայէթ զէնկին վէ ալտանլըմը իզտիվաճա նախ օլուրլար :

Հոկտեմբրտէ տօղանկար օրթա հալլի օլուրլար :

Նոյեմբրտէ տօղանկար քէնտի քէնտինէ կիւվէնլըլէր, մուվաֆֆադ օլուրլար վէ էն հիւքսէք մէրթէպէյէ հարխ օլուրլար :

Դեկտեմբրտէ տօղանկար հազլին վէ եա սախ, պէքնար վէ եա շիւպհէլի ֆիքլըլ օլուրլար :

ՊՈՒՍԷԼԵՐԻՆ ՄԱՆԷՍԱԸ

- Պաշընտան էօրմէք պէն սէնինիմ աէմէք :
- Անտան « հրմայէ :
- Սազ կէօզլինաէն էօրմէք սէնի սէվէրիմ :
- Սօլ « « սէնաէն նէֆրէթ իտէրիմ :
- Գուլազլընտան « սէնաէն թիքսի-նիրիմ :
- Սաղ կէրտանտան « լաթիֆ մուհապ-պէթ :

- Սօլ կերտանաան էօրմէք նամուսը մու-  
հապպէթ :
- Տուտազընտան » սօն աէրէճէ մու-  
հապպէթ :
- Պօղազընտան » պէնի սէվին :
- Օմուզընտան » միւրայիլիք :
- Սաղ էլինտէն » թէքլիֆ :
- Սօլ » » ալչալմազ :
- Սյադլարընտան » իթաաթ մանէա-  
սը աիր :

ՍԻԻՎԱԼ — ՃԵՎԱՊ

- Սանա քիմ հարաբմ իաէճէք :
- Էվվէլա Ալլան, սօնրա սէն քէնախնէ :
- Ինսանլարըն տիւչմէսինէ սէպէպ քիմ :
- Գատըն :
- Նիչինէն էրքէքլէր պէօյլէ օլտուլար :
- Չրենքի գատընլար էօյլէ իսթէտիլէր :
- Իլք պահար նէ՞ աիր :
- Թապիլաթըն թէպէսսիւմի :
- Եազ նէ՞ աիր :
- Հէրարէթլի տէլիզանլըրգ սիր :
- Սօն պահար նէ՞ աիր :
- Կէլին օլաճապ պիր գրզ աբր :

- Գըչ նէ՞ աիր :
- Չէնկինլէր իչին խօշ կէչիրէճէք զէման,  
տէլիզանլըրար իչին Rendez-vous մա-  
հալի, ֆուգարալար իչին պէլա :
- Վալիաէ նէ՞ աիր :
- Էվլապարըն մուհապէթիլլէ գալ-  
բուլան պիր պուհուրաան :
- Նամուս նէ՞ աիր :
- Սէրմայլէրինին էն կիւզէլի :



ՀԱԶԸՐ ԺԵՎԱՊԼԱՐ. — ԼԷԹԱՅԻՃ

- Չէվճ՝ զէվճէսինէ :
- Պու ազչամ սէնիլլէ թէաթրօյա կի-  
տէլիմ :
- Նէ՞ օյուն օջնանաճապ :
- Էօյլէ պիր օյուն քի, պունր նէ սէն,  
նէ տէ պէն էօմրի միզաէ կէօրմէմիչիլ :
- Իամի նէ՞ աիր :
- Աիլէ Սաաաթթի . . . :
- \* \* \* Չիգալօտաա զէնկին պիր գրզ՝ ֆա-  
գիր պիր տէլիզանլըրա թէաչչիւզ խոււպ,  
օնընլա էվլէնաէք իսթէր, լաքին էպէվէնիլ

պունս մուխայէֆէթ էյլէր: Գըզ կէճէլէ-  
յին՝ տէլիգանյըլլա գաջմաղա թէչէպպիւս  
խտէր, եօլտա կիտէրքէն զըզ աչըզընա  
տէր քի:

— Կէօրիւյօրսըն եա, նասըլ սանս սա-  
տըզ պուլընտըմ. սէն տէ պանս սատըզ  
գալաճաղընս սէօզ վէրիյօրմըսըն:

Տէլիգանյըլ «պէլքի էվվէթ, պէլքի  
խայր» ճէվապընը վէրիբ: Պիր գաչ տազի-  
գա կէչտիքտէն սօնրա զըզ՝

— Ա՛հ, նէ պէտպախիթըզ, բարամ վէ  
միւճէվնէրաթըմը էվտէ ունութմըլըմ.—  
տէյու պիր նիտա սայը վէրիբ:

Նիհայէթ էվէ կէլիպ, պոււլարը ալ-  
մաղա գօրար վէրիլէր, պիր գաչ սասաթ  
սօնրա էվէ ավտէթ իտէրլէր, զըզ իչէրի  
կիրէր, տէլիգանյըլ գաբուտա պէքէր:  
Տէլիգանյըլ պիր չօզ պէքլտիքտէն սօնրա  
սէսլէնիբ:

— Կէլէճէ՞քմիտին սէվկիւլիմ:

— Պէլքի կէլիբիմ, պէլքի կէլմէմ.—  
տէյու բէնչիրէտէն պիր սէս կէլիբ վէ  
անիաէ կէօզտէն զայպ օլուր:

\* Լուսարար բարազա խիթապէն  
\*\* — Տէր հայր, եէմէքլէր կէօթիւրիյօր-  
լար:

— Պանս նէ՛:

— Սիզին էվէ կէօթիւրիյօրլար:

— Սանս նէ՛:

\* Ծակիրա իլէ մուալլիմ՝ արասընտա

\*\* — Տայմա հազիգաթ չըպազ տըր տէ-  
յօրսընըզ, աճապա նէ զէմանտան պէրու  
պէօյէ չըպազ կէվիյօր:

— Քիզպ՝ էլպիտէսինի չալտըզը զէման-  
տան պէրու:

### ՄԱԼԻԻՄԱԹԸ ՄԻԻԽԵԼԻՏԷ

1 Ումուճ Սլման աքքէրի եիւզմէք պիւ-  
մէյէ մէճպուր արբւար:

2 Սէն Տօմինիք ատապընտա թուզ-  
տան պիր տաղ վար տըր քի, տօզուզ մի-  
լիօն թօն թախմին էտիլմէքտէ տըր:

3 Պրազիլետա կէնճ զըզլարըն ճէնա-  
զէ ալալարընտա պուլունանյար ալէամէթի  
մաթէմ օլմազ իւզրէ էրզավանի բէնկ էլ-  
պիտէ կիյէրլէր:

4. Մ. Վանամազէր իսմինտէ պիր Ա. մերիգալը հայաթընը 24 միլիօն լիրայա սի- կուրթայա գօյմուշ արը :

5. Ռուսիա Զարը Նիքօլա հագրէթլէրի- նին եալընըզ մաթպախ մէսարիֆի 2 1/2 միլիօն ֆրանզ արը :

6. Սէյյահըն պիրի, Կիօնէի ձէտիա ա- տասընըն ճէնուպինտէ Հէրանուա (գատըն- լար մէմլէքէթի) նամընտա պիր աոա քէշֆ էթմիշ տիր քի, ումում սէքէնէսի գատըն օլուպ, պիր էրքէյին մանթըզալարը տա- խիլինէ եէրլէշմէսինէ գաթիէն միւսաատէ էթմէզլէր իմիշ :

7. Թալուզլարըն էն չօզ եումուրթլա- յան նէվի Համպուրկ ճիւսի օլուպ սէնէտէ 225 առէտ եումուրթա ալընըր :

8. Սրանիա գրալը իսմինի եազմայրպ իմզա էտէճէյի էվրագը «պէն հէօքիւմտոր» աէյի իմզալար իմիշ :

9. Հօլանտատա էսկի պիր առէթ մու- ճիպինճէ խանէլէրին պիր գաբուսը տալի- մա գարալը գալըր, վէ անճագ տիւշիւն վէ ճէնապէ ալալարընտա աչըլըր իմիշ :

10. Ֆրանսա միւսթէմլէքէսի նէֆսի Ֆրանսատան 19 տէֆա, վէ Ինկիլթէրա միւսթէմլէքէսի տախի Պրիթանիա աոա- լարընտան աօգսան տէֆա պէօյիւք տիրլէր :

11. Նիւ-Յօրքտա պիր տօլանտըրըճը գումբանեասը թէշէքքիւլ էտիպ, կիւնէշին զիյալարընը շիշէլէր իշինտէ մուհաֆազա, վէ հէր պիր շիշէնին պիր էլէքթրիք լամ- պասընա 15 կիւն քիֆայէթ էտէճէյինի իլան էտէրէք, սաֆտիլ էհալիտէն 5 միլիօն ֆր, տօլանտըրմըշ արը :

12. Ինսանըն գալպի տագըգատա 5, սաաթտա 4200, կիւնտէ 100,800, վէ սէ- նէտէ 35,792,000 տէֆա հարաքէթ էտիպ, հէր հարաքէթինտէ 44 կրամ գան ալըպ վէ- րիւր քի, սէնէտէ 2,145,250 քիլօկրամ գան ալըպ վէրիւր տէմէք տիր :

13. Պու սէնէ Ֆրանք Լօու նամընտա պիր կէնճ, նէվիճատ պիր ալէթ սայէսինտէ Նիւ-Յօրքտա Սինկէր գումբանեասընը 42 գաթ պինասը չաթըրընտան քէնալինի աչա- ղը աթարազ, սալիմէն էհալի արասընա

էնմիշ, Փաղաթ տայիմա կօզարը պազմազ  
սէմէրէսի օլարազ պիր միլիօն էհալի աէ  
պօյուն աղրըը խաթթալըընտան մուզտա-  
րըպ օլմըշ տըր :

«ԹիթԱնիֆ»Տէն Պեր ՆէՊՁէ

Տիւնեանըն հէման էն ճէսիմ վարօրը  
օլուպ, Լօնտրատան Ամէրիգայա կիթմէք-  
աէ իքէն, էննայր բահտա պուղ ստալարը  
իլէ պիլ միւսատէմէ, կօլճու վէ թաիֆէ-  
լէրինտէն 900 քիշի, էլլի պին չուվալ  
գահվէ վէ չայլարը, 3.400 միլիօն Փր.  
գըրմէթինտէ միւճէվնէրաթ վէ կօլճու էշ-  
կալարը, վէ պիր չօգ միւթէֆէնին վէ  
միլեաառէրլէրի իլէ զարգ ու նապուտ օ-  
լան Թիթանիֆ վարօրընըն պիրինճի գար-  
թանը Մ. Սմիթ իլէ, սէր մուզիգիսի Մ.  
Վալտի Հարթլէյին վէֆաթլարը բէք գահ-  
րամանանէ, վէ ֆէվգ էլ սառէ սօուզ  
գանլըըզլա վագը օլմուշ տըր : Շէօյլէ քի,

Մ. Հարթլէյ շիք վէ կիւզէյ պիր տէ-  
լիգանը վէ մահիր պիր մուսիգիշինաս օ-

լուպ, զարիպ պիր հըսար գապլ էլ վուզու  
թահթընտա օլարազ, պիր կիւն աէնիզաէ  
զարգ օլմագ սուրէթի իլէ թէրքի հայաթ  
էտէճէյինի, եանի էօլիւմիւնին զարգ օլ-  
մագ եիւզիւնտէն վուզու պուլաճաղընը  
սէօյլէրմիշ : Քէնտիսի էվվէլճէ «Մաւրիտա-  
նիա» վարօրը սէր մուսիգիսի իքէն, պիր  
կիւն բիւֆէզապընտան պիրի, վէնլէթէն  
շէօյլէ պիր սիւալտա պուլունմըշ տըր :

— Մ. Հարթլէյ, չայէտ պիր կիւն հա-  
կէն զարգ օլմագտա պուլունան պիր, սէ-  
ֆինէ տէրունինտէ օլուր իսէն, նէ հա-  
լարըն :

— Նէ՞ կարաճաղըմ, տէրհալ առէմլէ-  
րիմի ճէլպլէ անէնկէ պաշլարըմ :

— Հանկը՞ բարչայր .

— Օ՛ ճիլէրսուզ մէնզարէյէ էն միւ-  
նասիպ սայըլան «Ճա՛րապպ, կէշմիշտէ մէլ-  
ճամըզ . . .» եախօա «Սլլահըմ, սանա տա-  
հա կազըն . . .» բարչալարընտան պիրիսինի :

Ֆիլհազըզա «Թիթանիք» զարգ օլմագ-  
տա իքէն, Մ. Հարթլէյ բիւֆէզապընը պիլ-

ճէլւոյ, սօն տաղըգատա «Ալլահըմ, սանա տանա եազըն . . .» բարչասընը չալտըրարագ թէրքի հայաթ իթմիշ տիր :

\*  
\*\*

### Մ. ՍՄԻԹԻՆ ՎԷՖՈՒԹԸ

Սէֆինէնին պաթմագատա օլտուզը սօն տաղըգալարտա, Մ. Սմիթ տալկալար թա քէնախնէ եէթիշինճէյէ գատար վարօրը թէրք իթմէմիշ տիր : Սօն տագիգատա, քէնաթիսինտէն պիր ազ էօթէտէ թօբլանըպ, պիր մէվթի մուհագգազըն գուճաղընա աթըլմաղա ամատէ պօլուհանն աթէշճիլէրէ խիթապէն, «հայտէն էվլատլարրմ, սիզ վազիֆէնիգի է'ն բարլազ պիր սուրէթտէ իճրա էթախիզ, արթը'գ սիզտէն հիշ պիր մաթլուպըմ գսզմատը, կիտխի'զ, հէր քէս պաշընըն չարէսինէ պագսըն, ճիւմլէնիզ հազգընտա էլթաֆը իլտիյէի թէմէննի էտէրիմ» աէմիշ տիր : Պու սէօղիւ միւթէազըպ, էթրաֆընտա աղլաշմագտա պօլըլնանն իքի եալրուճըզլարընտան պիրինի գուճագլատըզը կիպի տէնիզէ աթըլմըշ, վէ

պարի էֆրատը աիլէսինտէն պիր թէք ճիյերբարէսինի օլտուհն գուրթտըմագ ազմը իլէ եիւզէրէք պիր սանտալա եէթիշմիշ խէտէ, սանտալ տէճնմիւշ վէ պիշարէ Մ. Սմիթ տախի գատըլ տէրեատա կիւհնամ օլուպ, պիր տանա կէօրիւնմէմիշ տիր :

### ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ԻԼԷ ԱՍՔԷՐ ԱՐՈՍԸՆՏՆԱ

Իմբէրաթօր Իքինճի Ֆրանսուա Ժօզէֆ ալայիշ վէ զիյնէթէ թէմամըլա տիւշման իտի : Կիւնին պիրինտէ սատէ պիր բըտէնկօթ կիյմիշ, խըտմէթճիսի տէ պէրապէրինտէ օլտուզը հայտէ արապա իլէ վիէննա ճիվարընտա թէնէզըիւհ իթմէքտէ իքէն շիտտէթլի պիր եաղմուրա թութուլըր . վիէննայա ավտէթ իթտիյի սըրատա ծըն կիպի շէրէ կէլմէքտէ օլան պիր բիատէ ասքէրի քէնաթիսինէ տուրմատը իչիւն իշարէթ վէրիւր . ասքէր իլէ իմբէրաթօր արասընտա շու եօլտա պիր միւքիսալէմէ պաշլար :

Ասքէր . — Էֆէնտիմ, եանընըզա պէնի

տէ ալապիլէճէք գատտար եւրինիզ վա՞ր մը տըր․ պու սիւալիմ պիր ինթիրամարզըդ Էսէրի օլարագ թէլադդը իտիլմէսին, չլահքի արապանըգտա քիմսէ եօզ տըր․ եազմուրըն՝ պու կիւն կիյմիշ օլաուզըմ եէնի էլպիսէմի պօղաճաղընտան զօրգարըմ :

Իմբէրաթօր․ — Բէ՛ք ալէա, չըզընըզ, օթուրընըզ, նէրէսէ՞ն կէլիյօրսընըզ :

— Պիր արգատաշըմըն եանընտան կէլիյօրըմ, միւքէմմէլ պիր եէմէք տէ եէտիմ :

— Նէ՞ եէտինիզ պագալըմ :

— Սիզ նէ եէտիյիմի պիլինիզ պագալըմ :

— Պէն նէ՞ պիլէյիմ, պիր չօրպա իշտինիզ :

— Տահա կիւզէլ պիր շէյ :

— Էօյլէ իսէ թո՞ւրշը մը :

— Թուրշուտան տա կիւզէլ :

— Պիր տանա բաչատը :

— Պուստան տա կիւզէլ :

Պուստըն իւզէրինէ Իմբէրաթօր եէտիկի եէմէկի պուլամայաճաղընը ասքէրէ սէօյլէտի :

— Էֆէնտի՛մ, Իմբէրաթօրա մախուս օլմագ իւզրէ ալլանմըշ պիր սիւկիւն (փասիան, Կապան թավուզը) եէտիք․ — տէր վէ այնը զէմանտա Իմբէրաթօրըն օմուզընա իսաֆիֆճէ վուրուր :

Սրապա էսէյիճէ իլէրլէմիշ իտի․ Իմբէրաթօր շալուշա նէրլէյէ ինմէք արգու իթտիկինի սօրտը․ շալուշ պուստան մահճուպ, ֆագաթ միննէթտար տա օլարագ պու լութըֆըհար գաթըն քիմ օլաղընը անլամագ իսթէտի վէ մուհավէրէ թէքրար պաշլատը :

Ս․ — Զաթը պիլինիզ ասքէր օլմալըսընըզ :

Ի․ — Շիւպհէսիզ :

Ս․ — Միւլաղլի՛միսինիզ :

Ի — Պուստան տա պէօյլւք :

Ս․ — Եիւզպաշըմը սընըզ :

Ի․ — Եիւզպաշըտան տա պէօյլւք :

Ս․ — Շու հալտէ միրալայսընըզ :

Ի․ — Տահա պէօյլւք :

Ս․ — Ճանըմ պու նա՞սըլ օլուր․ ֆէլա

մարէշալ օլմայա՞սընըզ :

Ի. — Խա՛յր, մարէշալտօն տա պէօյիւք :

Ա. — Եէմին իտէրիմ քի իմբէրաթօր օլմայըսընդ :

Ի. — Էլվէթ իմբէրաթօրմ. — տէտիք տէն սօնրա կէօքսիւնի աչար վէ նիշանլաւընը կէօթէրի :

Չալուշ արապատա եէր օլսա իտի, իմբէրաթօրն այագլարնա գազանաճաղ իտի. մանճուպ օլսը, աֆիվ տիլէր վէ իմբէրաթօրա ինմէք իչիւն արապասընը տուրարմասընը բէճա իտէր, ֆագաթ իմբէրաթօրօն «սիզ պէնիմ սիւկլինիմի եէտիքտէն սօնրա էլիմաէն պէօյլէ գօլայ գօլայ գուրթուլամագընդ, սիզի գարունըզըն էօնիւնտէ արապատան ինտիրէճէյիմ» տէր վէ հագիգաթէն պէօյլէ տէ կարար :

### ՍԻՐԱԼԱՅ ՐԻԻԹՊԷՍԻՆՏԷ ԳԱՏՆԵԼԱՐ

Էվրօրատա հիւքմտար այլիլէրինէ մէնսուպ պիր չօգ բրէնտէսլէր իլէ գրալիցա վէ իմբէրաթօրիցալար պիր բիւթպէյի ասքէ-

բիլէ վէ պախուսուս միրալայ բիւթպէսինի հայիզ աիրլէր :

Նէշը իտիլէն պիր սթաթիսթիլէ կէօրէ, միրալայ բիւթպէսինտէ 50 գատար գատըն վար տըր : «Գարմէն Սիլվա» նամը միւսթէարլլա մատուֆ Բումանիա գրալիցասը Էլիզապէթ Բումանիա օրտուսընըն խաֆիֆ իքինճի բիտտէ ալայընըն գօմանտանը տըր :

Ինկիլթէրա գրալիցասը Բուս օրտուսընըն 5 ինճի մըզրագլը ալայընըն գօմանտանը տըր :

Ալէմանիա իմբէրաթօրիցասը Կրօտինօ մէվզըը միւսթաճքէմինտէ պուլունան Բուս հիւսար ալայլարընտան պիրինին գօմանտանը տըր. այնը ղէմանտա Բրուսիանըն 86 նճը բիտտէ ալայընըն գօմանտանըզընը տա հայիզ աիր :

Պիւթիւն Էվրօրա տէվլէթլէրի իչինտէն ղիլատէ գատըն գօմանտանըլարնա մալիք օլսն Ալէմանիա տըր :

Ալէմանիա իմբէրաթօր իշսիլ գալտըը վագըթ գատընլարա ասքէրի բիւթպէլէր

վերմէքէ մէջդուլ օլուր . խմբերաթօրն  
քերիմէսի բրէնսէս Լուիզ մէջնուր մըզ-  
րազը ալայընըն գօմանտան մուսլինի  
տիր : Վէլիանտըն զէվճէսի իքինճի Սիլ-  
վայա Տրակօն ալայընըն գօմանտանը  
տըր : Պիր չօգ տէֆալար պու ալայ գօման-  
տանընա՝ աթա պինմիչ վէ ալայըն էօնիւնէ  
տիւշմիւշ օլտուըը հալտէ թէսատիւֆ ի-  
ախլիր :

Ալէմանիա խմբերաթօրնըն կէլինլէրին-  
տէն բրէնսէս էյթէլ Պրէտէրիք՝ Բրուսիա  
12 նճի Տրակօն ալայընա գօմանտա իթ-  
մէքտէ տիր :

Մէքլէնպուրկ Սէվէրին Կրանտիւշէս վէ  
վէլիանտըն գայըն վալիտէսի՝ իքինճի Մէք-  
լէնպուրկ ալայընըն գօմանտանը տըր :

Եունանիաթան բրէնսէսլէրնտէն Սօֆիա  
հէժիթէսի բրէնսէս Մարկարիթա կիպի  
Բրուսիա օրտուընըն միրալայլըգ ըիւթ-  
պէսինի տէ հայիգ տիր :

Եունան գրալիցատը Օլկա պիւթիւն  
հիւքմատը զէվճէլէրի միյանընտա պիր իս-

թիանա թէշքիլ էթմէքտէ աիր , զիրա միւ-  
շարիլէյնա Բուս աօնանմապնտա ամիրալ  
ըիւթպէսինի հայիգ տիր , տիւննատա պաշ-  
գա հիչ պիր գատըն պու ըիւթպէլի հայիգ  
աէյիլ տիր :

ՄՈՒՂԱՆՆԻ ԳՈՒՄԼԱՐ

«Հալայի» ատայարընա այլտ Գարալ-  
րայ ատտարլա Գօլօրատօ չէօլիւնտէ պու-  
լունան գոււլարըն շիտտէթիլ պիր ըիւգ-  
կետր թարաֆընտան թահրիք իտիլիքլէրի  
էանտտէ զարիպ պիր խասսէլէրի վար տըր .  
— Էօթէրլէր , Խախօտ տահա աօզրուը  
վըզլարլար : Պու գոււմ ալուճ իչինէ ալը-  
նըրտա վուրուլուրսա պայգուշ սէսինի  
անարըըր պիր սէս չըգարըըր :

Էկէր պիր չուվալ իչինէ պու գոււմ գօ-  
յուլուրտա չուվալ շիտտէթիլ սալլանըրսա ,  
գոււլար քէօրէք հալլամաընա միւշապի՛ն  
պիր սէս չըգարըըրար :

Պու գոււմ միգրօսգօրլա մուայէնէ իտի-  
լիրսէ շէքլինին թէմաթըլա քիւրրէվի օլ-

տուզը կէօրիւլիւր, էն խաֆիֆ պիր սու-  
րէթիէ հիթիլէճէք օլուր իսէ, տանէլէր պիր  
պիրինին իւզէրինէ հոււզարլանըրլար, իշթէ  
պու խասսէ նէ գատար սիրարթլա թէս-  
տիլը մէքեան վէ նէ գատար չօզ մէսաֆէ  
գաթ իթաիքլէրինի իսպաթ իտէր :

Չըգարաղլարը . սէտալար՝ տանէլէրի  
ինթէ իտէն պիր կազ զարրնա աթֆ իտիւ-  
մէքաէ տիր :

Պու գոււմ ալընըպ տա օ չոււզարն խա-  
րիճինէ չըգարըրըրսա արթըզ սէս վերմէյօր  
խմիչ :

ՍԱՊԻՉ ՕՒԷԼ,

Շէքէր գրալը՝ իււզանընը հայիզ օլան  
Ամէրիզա միլխարաէրէրինտէն Եուն Ար-  
պօզ Էրքէք վէ գատըն, գրզ մէմուրլար  
իշիւն սապիհ պիր օթէլ թէէսիս էյլէմիշ  
տիր : Պու օթէլ սէֆինէ հպինտէ իքի ի-  
գամէթկեհանտան իպարէթ օլուպ սահիլին  
չարզ թարաֆընտա լէնկէրէնտազ օլմազտա  
տըր : Իգամէթկեհանըն պիրի գատընլարա,  
տիկէրի էրքէքլէրէ մախտուս տըր : Հաֆ-

թասա 3 տօլար (15 ֆր.) վէրէն պու սա-  
պին օթէլտէ հէմ պէյթու թէթ վէ հէմ տէ  
թասամ իտէր :

ԿԻՒՆԼԵՐԻՆ ԹԵԵՍԻՐԻ

Մայիւմ օլտուզը իւզըէ զէմանըն ինսան  
վէ հայվանլար իւզէրինէ թէէսիրի վար տըր .  
պիլխաստա սասապիլէր ֆուրթոււնանըն հազ-  
լաշտըլընը չապուզ հիսս իտէրլէր : Վիէն-  
նա բասատխանէսի բրօֆէստէօրլէրինտէն  
Ս . Թրապէրէ կէօրէ, ինսանլար իւզէրին-  
տէ պապը կիւնլէրաէ մուխթելիֆ թէէսիւ-  
լէր հասըլ իտէրլէր, մէսէլա ճոււմտա վէ  
Բազար կիւնլէրի կէնճլէր իշիւն նէշէլի  
կիւնլէր տիր, պիլաքիս Սալը վէ Չարշէն-  
պին կիւնլէրի տայիմա կէնճլէր իւզէրինտէ  
ազ վէ հա չօզ պիր նէշէսիզլիք հուսուլէ  
կէթիւրլէր :

ԵԱՂՄՈՒՐ ԱՂԱՃԸ

Բէրու ատասընտա եէթիշէն վէ թա-  
մէր-Պասըրի նամըլլա հաա օլլման հազ-  
մուր աղամճընը Էվրօբատա եէթիշտիրմէք  
իշիւն էրէյիճէ թէճըրիւպէլէր հարըլմը վէ

պուլ թէճրիւպէլէր մարիֆէթիյէ նէթիճէ-  
լէնմիշ տիր, պու աղաճըն պիր խուսուսի-  
լէթը ապիյէսի վար տըր. — Եարրազլարը  
հաւայը նէսիմիտէ պուլընան սու պուխար-  
լարընը թօրլայըպ քէսրէթլի վէ սիւրէքլի  
պիր հաղմուր հալինէ գօյտուղը, հաղըն  
շխտէթլի գէմանլարընտա չայ վէ տէրէլէ-  
րին հաթագլարը գուրուտըղը վէ հէրարէ-  
թին ֆէվգէլատէ հիւքսէք պիր տէրէճէվի  
պուլտըղը վաղըթլարտա պու թամէր-  
ֆասրի բէք գըլմէթլի խըտմէթլէր իյֆա  
խտէր: Հասըլ իթտիկի հաղմուրլարլա ա-  
ղաճըն հայընը պուլուստըղը հէրի սուլա-  
մայուպ՝ պու հաղմուրլա հագիգի պիր սու-  
րէթտէ արաղիյի սուլայօր:

Էկէր պու աղաճտան միւմքին օլտուղը  
տէրէճէտէ չօգ իսթիֆատէ իտիմէկէ չա-  
լըշըլըրսա արաղի միւնպիթ պիր հալէ կէ-  
թիրիլի, հաղըն հէր թամէր-ֆասրի  
կիւնտէ ագալի 40 լիթրա սու վէրլը.  
պիր քիլօմէթրօ միւրէպպար հէրէ 10,000  
հաղմուր աղաճը տիքիլէպիլի. պուսլար

հէվմիյէ 400,000 լիթրա սու հասըլ իտէր-  
լէր. վէ պու մըգաարըն սիւլիւսանը թէ-  
պախուր իտէրէք վէ սիւզիւլէրէք զայպ  
օլուրսա սուլամագ իչլուս հինէ 150,000  
լիթրա սու գալըր:

Թէմար-Պասրի հէր հէրտէ գօլայ-  
լըզլա հէթիշտիրիլէպիլի, չապուգ նէշվ  
ու հիւմա պուլուր, վէ հէվանըն թէպէտ-  
տիւլաթը շէտիտէսինէ մուգապէմէթ իտէր:

### ԹԻՒՐՔԻԱ ԷՀԱԼԻՍԻՆԻՆ ՍԸԳՏԱՐԸ

Պիր ինկիլիզ բիսալկսիսէսն

Թիւրք, Թիւրքմէն, Թաթար	
Սւշար	4,000,000
Հէնուզ քէնտի անա լիսան- լարընը սէօյէյէն վէ ճէպ- րէն Իսլամ իտիլէն Խրիաթի- յանլար	300,000
Քիւրա	3,000,000
Լալ	200,000

Գաճապահաւ ըրգլարք —

Չէրքէզ	1,000,000
Չէչէն	200,000
Ապազա	100,000
Գարսապապոլսի	200,000
Կիւրծի	100,000

Արնավուսյար —

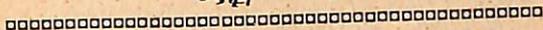
Իսլամ	2,500,000
Խրիսթիյան	500,000

Աւաբյար. —

Հիճազ-Եէմէն	5,000,000
Պաղտատ-Պասրալը	3,000,000
Թարապուսլը	1,500,000
Տիւրքի	100,000
Սուրիալը	2,000,000
Խրիսթիյան Սուրիալը	1,000,000
Չինկեանէ	200,000
Բում	3,000,000
Էրմէնի	2,000,000
Պուկար	1,000,000
Ուլան	200,000
Սըրս	200,000
Էվրօրալը	100,000

Եանուար	400,000
Գըղըլպաշ	1,000,000
Ֆէլլան, Թահիպի վէ սաիրէ	100,000
Եէզիտի	100,000

Եէքիւն 32,000,000



Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ՔԷՆՅ. ՊԱՆԹԻՅԱՐԵԱՆ

### Մ Ա Ն Է Վ Ի Յ Է Թ Ի Ն

### ՀԱՅԱԹՐ ՊԵՇԵՐԻՅԷԹՏԷՔԻ ԲՕԼՈՒԻ

==o==

Էպոստի պէշերատ մէտէնոյցէթ վէ թէ-  
րադգըրյաթը մանէվիյէյէ տօլրու պիր խաթ-  
վէի թապիւյէ մէվճուտ պուլունմասը,  
հատար զաթընտա ինսանտա թա՛ էվէլտէն  
պերու թէմէրքիւզ էթմիշ օլսն նաթըզ, հա-  
քիմ վէ ադիմ պիր «իրատէի քիւլիյէ»նին,  
թէշքիւաթը ճիհանը խալզ, վէ անը խտարէ  
էթմէքտէ օլմասը հրասը իլէ, հէր Ֆէրտտէ  
մէվճուտ իրատէի ճիւ՛ զիյէնին՝ թարզը իս-  
թիմալաթը տա՛իրէսինտէ՛ մէզքիւր «իրա-  
տէի քիւլիյէ» իլէ պիր ալադաի էպտի-  
յէտէ պուլունսաճազը իյթիգատը նէթլճէ-  
սի աիր:

Նաթիւրալիսթլէր՝ հէյքէլ թա՛լիմաթընա  
թէվֆիդէն՝ քեալինաթտա մէվճուտ պիւթիւն  
զուվվէթլէր միյանընտա, ինսանլար-  
տաթի զուվվէի նաթըզէ վէ իսասա՛լպի

զիհնիյէյի մատտէյէ ինհիտարլէ պիր խալիզի  
ֆէվզ էլ թապիւթը զապուլ էթմէմէլէրի-  
լէ, տախիլի քեալինաթտա ինսանլարն  
էլեէվմ թէֆսիր վէ թավարֆտան աճիզ օլ-  
տուզլարը աղիմ պիր դուվվէի նաթըզէնին  
մէվճուտիյէթինի ինքեար էտէմէզլէր: Չի-  
րա պիւնսէ՛ի ինսանը թէշ քիլ իտէն մատ-  
տէլէրին պիր թէպէտաիլիւ տաիմիսի վէ  
պիր իրթիպաթը հայաթիյէսիլլէ թէքէմիւ-  
լի—միւնտէրիճ վէ Ֆագաթ թէզայիւրը  
զայրը զապիւ պիր դուվվէի նաթըզէ—«Ես»  
—«Self»—մէյտանա կէլմէսի՛ կերէք տա-  
խիլի վէ կերէք խարիճի մատտէտէ պիր  
պիֆալան «Նութզ»ըն մէվճուտիյէթինի իս-  
պաթ իտէր:

Պիզ՝ միւմիսլէր՝ «Նութզ»ըն մէնպա՛ը-  
նը, եանի աւըն տախիլի մատտէտէ վէ ես  
թապիյէթին ֆէվզընտա պուլունսաճազու-  
նու սէմմ ու իթիպարա ալմամագլա, ա-  
նա ֆէվզ էլ թապիյաթ աէյու իթիգատ, օ  
եօլտա տախի վէրէսթիշ իտէր, վէ քէն-  
տիմիլի Անընլա ալադատար կէօրմէք իս-  
թէրիզ:

Վիւճուտը նստ անքեամը թապիւթա  
 րիսայէթ իթմէմէսիյէ ճէղայա միւսթանադգ  
 օլարագ կէօնակէօն խասթալըգլարա տիւ-  
 չար օլտուղը կիպի Նութղը ինսանիին  
 տախի անքեամը «Նութղը քիւլլիյէ» յէ ա-  
 տէմը իթաաթըլա մագհարը միւճաղաթը  
 մուհագագ սըլլ : Խասթալըգլարտան ա-  
 գատէ օլմագ իչլուն ֆէննը թըպպ իճատ է-  
 տիւմիչ վէ անքեամը թապիւթ ինսանլարա  
 օ Կօլտա թալիմ էտիւմէքտէ օլտուղը կի-  
 պի , անքեամը «իրատէի քիւլլիյէ» — քի  
 պիդ միւմինլէր պունու «իրատէի Իլահի»  
 թապիր իտէրիգ — տախի իլմը Իլահի վէ  
 թուրուզը մէզահիպ իլէ թէամիւմ իտէր :  
 Ճահիլ վէ գաթիլ աթըպպանն մէվճուտի-  
 յէթի իլմի թըպպը իպթալ էտէմէյէճէյի  
 կիպի . Յուգա միսիլու ֆասըգ , Ռօտէն  
 կիպի ճանի բահիպլէրին մէվճուտիյէթի  
 տախի իլմի Իլահիյի պաթթալ էտէմէմէլի  
 տիր վէ իտէմէզ :

Ֆիքրի պէշէր , սըրֆ քէշֆիյաթիր թա-  
 պիիյէ վէ աճաիպաթը ֆէննիյէ իլէ հիչ պիր

տէվր վէ հիչ պիր տէհրտէ իքթիֆա էթ-  
 մէմիչ տիր վէ էտէմէզ , Վիճտան ուլումու  
 ֆէննիյէ իլէ թէղատտի օլունամագ : Վի-  
 ճուալն զըտասը՝ մէէքիւլաթ , տիմաղընքի՝  
 ֆիխուն վէ սէնաթի նէֆիտէ , վիճտանն ,  
 Կանի բուհընքի իսէ՝ անճագ մանէվլիյէթ  
 տիր :

Իչպու զըտտի վիճտանիյէյի՝ Կանի ա-  
 լէմը մէտէնիյէթի տիւչարը հարաքէթ , ազ-  
 վամը թապլի , էֆրատա մէպատի մուգատ-  
 տէսէ ուղրունտա ֆէտայը ճան էթտիրէն  
 մանէվլիյէթի՝ թէտարիք էտէն իլմ , իլմի  
 Իլահի վէ թուրուզու մէզահիպէ տիր :

Պուրաճըգտա մագաստը տաիյանէմ  
 չու Կա պու մէզհէպի տիկէրլէրէ թաթ-  
 պիդ իլէ անտէքի մէղիյեաթտան պահս էթ-  
 մէք օլմայըպ , անճագ ուլումու մէզհէպլիյէ  
 իլէ հայաթը տիւնևալիյէտէ ուլուվլի պիր  
 մանէվլիյէթին էհէմիյէթինի թէէքիա վէ  
 մէշրութիյէթի Օամանիյէմիզին իլանըը  
 միւթէագըպ Ղարպատան մուհիթիմիղէ իտ-  
 խալ օլընան Կէնի Կէնի թալիմաթլարա

դարգ օլարագ իշպուռ մանէվիաթտան սար-  
ֆը նազար էտիլմէմէսինի թէէյիա էթմէք  
տիր :

Սօսիալիզմ, նէ գատար վագըթ քի  
ավամ վէ ամէլէ կիրուհընըն շէրաթիթի մա-  
իշէթլէրինի թէհվին վէ հուգուգու ինսա-  
նիյէ վէ մէվհիպէյի իլահիյէյի կէօնէնմէք  
խուսուսընտա միւսավաթը թէէմին իթմէյէ  
չալըշըր իսէ, պիզ քէմալը խուլուսլա ալ-  
գըշլարրզ. վէ ֆաղաթ նէ զէման «մէզ-  
հէզ վիճտան մէսէլէսի տիր» մէպտէսին-  
աէն չըգարագ հէյքէլ թալիմաթընը կանի  
[հէր շէյ հայաթ իլէ պիթէր. մատտէտէն  
պաշգա ճիհանտէ հիչ պիր շէյ կօզ] միւտա-  
ֆէաթէն՝ մանէվիյէթի տար աղածէնա չը-  
գարմաղա շալըշըր իսէ, պիզ օլ վագըթ  
Սօսիալիզմի մէտէնիյէթէ էն պէօյիւք պիր  
խասիմ կէօրիւքիւզ :

«Թիթանիք» ֆաճիտյը միւ էլլիմէսինտէ  
պէտպախթ սէֆինէ սէյիահչարընըն հէն-  
կեամը գաղստա իպրազ էթտիքլէրի մէ-  
թանէթ, վէ իշպուռ մէթանէթ իյճապը,

քէմալը իթիտալը տէմ իլէ վէֆաթ վէ  
Օգիանոսուէն տէրին կիրտապարընտա շիւ-  
րիւմէք հալը էսէֆ իշթիմալը՝ այինէ կիպի  
նիւմայան իքէն, իլք տէֆա չօճուգլարըն,  
պատէնու գատընլարըն իէլաս գայըգլա-  
ընա աթըլմասընը գարտըլաշտըրմալա-  
րը, իսէլաս օլանլարըն գայըգլարընըն գարգ  
օլմաղտա պուլուէնան սէֆինէտէն այրըլ-  
տըգլարընը՝ հայաթլա մէմաթ արասընտա  
սնճագ պիր տագիգայարը պուլուէնան գահ-  
րամանլարըն կէօրմէլէրի իլէ իլահիլէր օ-  
գույարագ շատ ու խուրրէմ էօլիւմի գարշը-  
լամալարը էվլօթա մանէվիյէթիինի ճէլիւ,  
չայանը թտազիմ ու թէքրիմ պիր սէմէրէի  
միւսպարէքէսի տէյլլ մի տիր :

Սօսիալիզմի տէրինճէ թահգըզ իտէր  
իսէք, անըն միւթալէպաթընը, վէ հէմտէ  
չայանը ալգըշ միւթալէպաթընը, կիւճէ  
պիր մանէվիաթտան միւսթէվլիտ կէօրէ-  
ճէյիզ : Անաէքի մազստ սատտէթի, սէր-  
վէթի թէամմիւմ էթտիրմէք օլտուզը կի-  
պի, Աւետարանըն բաք մանէվիյէթի իւ-

զերինէ թէէտիւս իտէն խրիսթիյանլըզ տախի պէնիի պէշէրի թամ այնը մազսէտէ տավէթ իտէր : Խրիսթիյանլըզ ախլեագ վէ մանէվիյէթին թէայի վէ թէճէլլիտի վա- սըթասըլա, Սօսիալիզմ իսէ վէսաիթը սի- յասիյէ իլէ այնը մազսատը թէագըպ էտէր օլտուղը հալատ Սօսիալիսթլէր Մօնիզմ կիպի թալիմաթը՝ բշօկրամլարընա տախիլ իտէրլէր իսէ, թէագըպ էլլէտիքլէրի մազ- սատըն մէվզըրի թաթկպիղինէ քէնաիլէրտէն տանա զիյատէ էսատը սուրէթատէ Հայրշտն վէ տանա աօղբուսու միւէպպէտ պիր մուվաֆֆադիյէթ իշիւն Փասալիյէթի շարթը մութլագ պուլուճնան մէզճէպին մանէվիյէ- թինի իխլալ վէ մուվաֆֆադիյէթ զօյունըն սաղ գանատընը զըբմըշ օլուրլար : Զիրա նաթիւրալիզմտէ մանէվիյէթ հօզ վէ օլա- մազ : Պու պապտէ իյզանաթ ուզրէն գա- շանագ օլտուղընաան օլ ճիւնթատէն սար- ֆը նազարլա, անճագ գօրիուըն քիրամի- մըզա Լէօն Տընի նամ մէշուր Զրանալըզ

էտիպին Pourquoi la Vie (1) նամ էսէ- րինին միւթալէատընը թալսիյէ էտէրիզ :

Իմոի Աւետարանը, Յիսուսըն էօմրիւնի վէ խրիսթիյանլըզըն մանէվիյէթինի պէ- շիքաէն մէզարա գատար հէր Փէրտ էլի միւթալէա վէ քէնտի հայաթընա թէլըզն էլլէսին : Բուհպանլարըմըզ քիլիտա սեղան- լարընտան Հայ . Սկեզեցի էլլտալարընա, վէ մուալլիմլէր՝ մէքթէպ մէնպէրլէրինտէն աթֆալը միլլէթէ անը վազ էթմէքտէն պիր տագիզա պիլէ կէօի տուրմասընլար : Էվվէլիմիզտէ սէսիմիզ օլմատըղը կիպի ա- լարըմըզ տախի պիզէ աիտ աէլլ . Անճագ տիւմէնի էլլիմիզէ թէվտի իտիլէն հայաթը երւճէ պիր մանէվիյէթլէ կէշիրէլիմ, հայաթը շախսիյէմիզ, հայաթը պէշիթիյէմիզ վէ հա- յաթը միլլիյէմիզ մանէվիյէթ նէրաիպանը- նը չըզմազ օլտուն :

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔԷՆՅ. Ն. ՊԱՆԹԻՅԱՐԵԱՆ

Ինկպօլու, 1912, Մայիս 16

(1) Իշպու էտէրի «Հ. Պ. Երէց» էրմէնի- ճէյէ թէրճիմէ էթմիշ վէ «Մուրճ» զազէ- թասընըն 60, 61, 62, 63, 65, 66 վէ 67 նօ . նիւսիլէրինտէ աէրճ օլունմըշ տըր :

## ՍՈՒՐԷԹ ՎԷ ՍԻՅՐԷԹ

Ազիզիմ վարժապետեան ԷՖ:

Սուրեթիմի խորհյօրսընըզ, օհի՞մ մի,

Կե՛ր, օ՛ պահսը ֆերսայա քերկ Էսեիմ:

Պու օհի՞մալըզ սիյրեթի սերկ Էսեիմ:

Իսմինի վէ ճիսմինի թէխաթթիւր էտէ-  
մէյօր իսէմտէ, հիւքեամատան պիրի օլմա-  
սը լազըմ կէլէն պիր զաթ քի՛մ պիրիւր նէ  
ֆուրսաթ իլէ, «Սուրեթ սիյրեթին անիճե-  
սի սիր» տէմիշ: Պու սէօզ ազըզտան ա-  
զըզա, վէ քեազըտան քեազըտա կէլմիշ,  
վէ հէր նէ գատար պին միւշքիւթլա շէքլ  
ի զահիրիսինի մուհաֆազա էտէպիրմիշ իսէ  
տէ, մագսէտի ապիսինտէն սաբմիշ, չըլը-  
րընտան չըգմիշ վէ ալամլա ալամլաշմիշ:

Պու կիւն, ալամտան պիրիսինէ, «սու-  
րէթ սիյրեթին անիճէսի սիր» իպարէսինին  
թալգը՜ վէ թասրինի թէքլիթ էտիւտէ, ա-  
լընաճագ ճէվապ՝ «Եիւզիւ կիւզէլ օլանըն՝

էօզիւտէ կիւզէլ օլուր» տան իպարէթ պու-  
լու նաճագ սանրըմ: Իշպու զանընմ իսէ,  
Եիւզինէ պագ տա սիւա ում<sup>(1)</sup> Կախաթէ-  
տի նէ՛ քի պուսը նէ օլուրն» տուրուպը  
էմասլընըն քէսրէթի իսթիմալը, վէ խալգըն  
այէթթէվալի կիւզէլ վիճտանը մութլագ  
կիւզէլ չէհրէտէ արամասը, վէ չիրքինլէրի  
գարամասը իլէ միւշքիէտ սիր: Կէրչի պու  
հիւքմտէ տէ հագիգաթի հօգ տէյիլ, ֆա-  
զաթ զանն էտիլտիյի գատար չօգ տէյիլ:

Ղայը միւշէքքէլ պիր լէ՛ճէ ալթընտա  
միւշէքքէլ վէ միւթաճաէն խուլարըն ա-  
տէմի մէվճուտիյէթինի քի՛մ, վէ հանկը՞  
տէլիլէ իսթինատէն խտտա վէ իսպաթ է-  
տէպիրիւր:

Էպաֆըն՝ «ումմասըզըն թաշ պաշ Կա-  
րար», Կախաթ տա «խտամին գարընճա օլ-  
սատա մէրտանէ պուլուրն» տարպը մէ սէլլէրի  
խտտամըզա պիրէր պիւրճան ապըլմա՞զ  
մը: Հօմէր կիպի քէօր պիր իսթիյարըն,  
Եզիւփոս կիպի գանպուր պիր ճըլէզին չէհ-  
րէլէրինէ պագըլսա, ինսանըն Էէտի գօնագ  
էօթէ գաշմասը լազըմ կէլիւր Իքէն, գալպ-

(1) Թիւրքնէ (ումմագ) մասսարը Լըմէնիկէ (ա-  
կընկալէլ) մասսարըն Բեմմանէտ սր:

լէրինտէն նէպան էտէն ալի վէ դալի սէօզլէր, օ՛ պէօջիւք ֆիքրլէրին՝ շէյթան լէ՛նճէսի ալթընտա մէլէք բուհու թաշըտըզ-լարընը ասրտան ասըրա իֆհամ էթմիշ տէ-յիւլէ՛ր մի :

Պէրիտէ սուրէթ, շէքլ ու գըյաֆէթ, էնտամ վէ իֆատէյի մէրամ նօգթայը նա-զարընտան կիւզէլ, միւշէքքէլ, ճալիպ վէ տիւֆիրիպ օլունլար արասընտա գաթիլ, սարիգ վէ գուլթա իւթ թարիգ, զատտար ու խունխար, սախիթէքեար վէ սախիթէ վագար, հասըլը պիր նիշէ գօյուն էլպիսէ-լի գուրտլար պուլունահէլմէսի հէր կիւն կէօրիւլէն շէյէրտէն տէյիւլէ՛ր մի : Պու-րատա, մէշնուր թիւրք շաիրինին պինլէրճէ տէֆա թէքրարլանմըլ պիր պէյթիւնի եինէ թէքէրրիւր մէճպուրիյէթինտէ պուլունը-յօրըզ :

«Սյինէսի իշ տիր քիշինին, լաֆա պագըլմազ, իսալգըն կէօրիւնիր բիւթպէյի ազըլ էսէրինտէ» :

Տէմէք օլույօր քի, «սուրէթ սիյրէթին այինէսի տիր» տիսթուրընտա ավամըն թարգը թէլագգըսը էհէմիյէթի հաիզ՝ վէ գապուլը ճաիզ օլամազ, վէ հէմ տէ օլմա-մազ իճապ իտէր :

Պու պահսա, շիմաի պիր տէ միւթէ-խասսիս կէօզիւ իլէ պագալըմ : Իշպու մէ-սէլէ, թէնճիքէ գաբալընըն հարաքէթին-տէն (պուխար), վէ պիր արմուտըն տալ-տան աիւշմէսինտէն (ճէլպ) գուվվէթլէրի քէշֆ իտէն, հէվատան քէնտինէ մուխա-պէրէ եօլարը աշան, մուհասըլ «լէպլէպի-տէն նէմ գարան» միւթէխասսիսին նազա-րընտա, ավամտան քիւլիյէն ֆէրզլի պիր թարգը թէլագգը պուլմուշ, օ եօլտան թէթէպպիւաթա կիրիշլիմիշ, վէ իշթէ գօ-ճաման պիր իլմ եանի «ֆիլիօնիօմի» ֆէննի վիճուտա կէլմիշ տիր :

Ֆիգիօնօմի նէ՞ տիր. — Կէրչի իշ պու քէլիմէնին էրմէնիճէսինէ (գիմագթուլթիւն) տէնմիշ իտէ տէ, զանն էթմէմ քի, թամ պիր մանէա վէրիւկպիւմիշ օլունն : Դիմագծու-քիւն, եանի սուրէթին թէշքիւլաթընա՝ պիւնեհէնին ագսամը սաիրէսինին թէշէք-

քիլի, վէ Էանայը թէքէլլիւմտէ, լէհճէ-  
նին, մէրքէզի տիմաղտա պուլընան ինճէ  
թէլլէր (միանունը) վասթթասը իլէ քէսպ  
էթտիյի շէքլ ու վազիյէթ տէ իլավէ խո-  
լիւր իսէ, իշթէ օ՛ վագթթ «Ֆիզիօնօմի» վի-  
ճուտա կէլիւր, Կանի մանէա թէմամաշըր :

Պու Ֆէհնին մի. թէխաստիսլէրի, Էվվէ-  
լա՛ հէր հանկը պիր պիւննէնին շէքլի ու-  
մումիսինի նազարը իթիպարա ալըրլար,  
սանիէն մէքքիւր պիւննէնին միզաճլար-  
տան (տէմէվի, սաֆրապի, լէնֆաւլի, ա-  
սապի) հանկրարնա թապի պուլունտըրընր  
թէտզըզ էտէրլէր. սալիսէն՝ լէհճէնին հայը  
թապիիսի իլէ, Էանայը միւքեայէմէտէ մա-  
արուզ գալտըզը (դայըը ինթիյարի) շէքլ  
ու վազիյէթի կէօղտէն. գաշըրմազլար, վէ  
սօնրա տա՛ ինասանլըն սիյրէթիին, Կանի  
մութթասըֆ պուլունտըզը էյի վէ Կա քէօ-  
թիւ խույարը պիր պիր սայըշտըրըրլար,  
սայըշտըրըրլար տա՛ պու տտէմ՛ հիտտէթլի,  
գօրգազ. շէֆիզ, թամահքուար, մէյյալը  
շէհվէթ, գանա թէշնէ, Կոխօտ մէրտ, ա-  
լիճէնապ, մէթին, Ֆէթին, միւթէֆէք-  
քիւր, ատիլ, հազգիււ վէ հազգքէրէսթ  
կիպի, սահիպի օլտուղըմըզ պիր թազըմ  
ախլէազը քէշֆ խտէրլէր :

Պու Ֆէհնտէ իլէրի կիտէրէք ինասանըն  
նապզընտան, օ սանիյէտէ հէ՛ տիւշիւն-  
տիւշիւնի, վէ Կա Կազըսընըն շէքլ ու մա-  
նասընտան, նէ ախլէազտա պիր ատամ՛  
օլտուղուընր թամ պիր մաթէմաթիք իսա-  
պէթի իլէ անլայանլար, վէլէվ Էնտէրտէ  
օլսա, պուլունտըզը կիպի, «պէն՝ սուրէթ-  
տէն սիյրէթի քէշֆ էտէրիմ» տէյիպ տէ  
հիշ պիր շէյ անլամայանլարըն ստէտի տա-  
խի բէք չօգ տրր :

Պու խուսուտա Ֆիքքիմիզի թօլլար-  
տա, շէօյլէճէ պիր իճմալ Կարմազ իսթէր  
իսէք, շու խիւլասա չըզար քի, պու մէ-  
սէլէտէ ալամըն թարզը թէլազզըսընըն  
պիւթիւն պիւթիւնէ խաթա օլտուզը կիպի  
Ֆիզիօնօմի Ֆէհնի տախի. Ֆէհնի հէտէտէ  
վէ իլմի նիճում կիպի մուհազգազ վէ գա-  
թի պիր Ֆէհն օլմազլա պէրապէր, հէնուզ  
ճէնին հալինտէ, վէ սայըսը մահտուտ միւ-  
թէֆէքքիւրիյն վէ միւթէխաստիսիյն արա-  
սընտա մահսուր պուլունտըրընտան, պի-  
զիմ «սուրէթ սիյրէյթին այինէսի տիր»  
տէյէպիլմէմիզէ տանաճա պիր խայըը Էքմէք  
վէ աշ՛ հէմ տէ աղրըմազ պաշ լաղըմ՛ տըր :

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԳՇՅՇՃԵԱՆ



Տ. ԹԱԴԵՈՍԻՐՍԱՆԱՅ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

### ԱՏԱԼԵԹՍԻՉԼԻՒԲ ՃԷՀԱԼԵԹՏԷՆ ՏՕՂԱՐ

Չէմանը շէպապէթիմտէ վէ էեամը թան- սիւրիմտէ իտի քի՝ նիկեանըմը ճիհէթի Ղարպա թէվճիհ իլէ պիւճիւմէ միւլէի միւթէ- մէտտիսէ վէ միւնէվվէրէնին մալիք օլտըզ- լարը հուրրիյէթ վէ շու շահրահը թէրագգը- տա նայիլ օլտուգլարը մուվաֆֆագըյէթի, վէ թաատատը նագապիլ օլան սատ հէզար մուսթէրիյաթը վէ պուսայէտէ պէկեամ օլ- տուգլարը սաատէթ ու րէֆահիյէթի, կէօզ էօնիւնտէ ալտըղըմտա անլէրին կէօսթէրմիշ օլտուղը սիհը ու քէրամէթէ հայրան օլա- րագ քէօշէի գալպիմտէ շու սիւալ մէյտա- նա կէլտի: «Աճէպա՛», պիզ նիշիւն թէ- րագգը էտէմէյօրըզ:

— Պու պէօյիւք սիւալին ճէվապը ան- ճագ սէպէպ վէ էսէր գաիտէսիյէ վէրիլէ- պիլիր: Գարիյոււնը քիրամըրըն չօզլարը- նա մալիւմ օլա կէրէք տիր քի, ճիհան- տա հէր հայաթ, հէր հարաքեաթ, հէր վու գոււթ սէպէպ վէ էսէր գաիտէսի իլէ հու- սուլէ կէլիր, մէսէ՛լա, պիր տապանճանըն բաթլամասը՝ անը իսթիմալ էտէն գաթըն բարմաղընըն մէզքիւր տապանճանըն թէլ-

Թիւյնէ տօգուճմասընըն էսէրի տիր : Գու-  
 լաղըմըզա պիր սէտա եէթիշտիյնտէ՝ էմ-  
 վաճը հաւանըն օլ սէտա գէրրէլէրինի կէ-  
 թիրիւզ գուլաղըմըզըն մէտիւէլինտէ պուլը-  
 նան տալուլա տօգուճարմասընըն էսէրի  
 տիր, պինանէն ալէյն մէզքիւր տապանճայը  
 թահրիք վէ սէտայը բէֆ իտէն՝ գէ-  
 վաթ իտէ սէպէպ տիրլէր : Իմտի նէ՞ տիր  
 պիղիմ ճէհալէթ, աթալէթ, վէ պէթանէ-  
 թիմիղին սէպէպ իւլ էսպապը... ա՛ն ճէ-  
 վապը բէք միւշքիլ տիր. աճը վէ սէրթ  
 տիր... տիլլէրիմ լա՛լ օլուօր. նութգըմ  
 թութուլուօր. զանլարըմ տամարլարըմտա  
 ճէվէլան իթմէյօր, աճը, ֆազաթ հազըզաթ  
 տըր՝ տէմէլիյիմ, Ֆըզսանը աւալիք : Ֆըզ-  
 սանը աւալիք իտէ՝ մասէրի ճեհալիք տիր :

«Ատալէթ վիճտանըն սէտապը տրր»  
 տէնիլմիշ տիր, վիճտան իտէ Ալլահըն սէ-  
 տապը տըր. պինանէն ալէյն ատալէթի օլ-  
 մայանըն վիճտանը օլմազ, վիճտանը օլ-  
 մայանտա պիթթապի հիքմէթ տէ օլմազ,  
 վէ «հիքմէթին իպթիտապը իտէ Ալլահըն

գօրգուսը տըր» : Պինանէն ալէյն պիր տէվ-  
 լէթ եա միլլէթ Հիքմէթ իլէ գաիմ, Ատա-  
 լէթ իլէ տաիմ տիր : Ատալէթ թէրազինին  
 կէօղլէրի կիպի թարաֆէյնի խօշնուտ իթ-  
 մէք տիր, աճէպա՛ պիղտէ տէ պէօյլէ մի՞ :  
 Սէրկիւզէշթիմտէն պիր վազապը ապա  
 ունուտամամ, 1896 տա մին զայրը լիյազա  
 պիր գասապատա (1) խօճա իտիմ, օլ սէնէ  
 վէլատէթի Հիւմայուն գըշա թէսաաիւֆ  
 էթտի, պէր միւթատ պիղ տէ տալէթ օ-  
 լոււտըզ, հէր թարաֆտան կէլէն գաթլը  
 աճ գօրգուլարը գալպլէրի բէրիշան էթ-  
 մէքտէ, տիլլէր տիթրէմէքտէ. պէնզլէր  
 սօլիոււն, վիճուալէր լէրզան օլմագտա իքէն  
 պիլէ պիզ գէմանըն շէվքէթմէապ վէ ա-  
 տալէթբէրվէր բատիշանընըն... (1) թէմտի-  
 տի էօմրիւ իչիւն նութգլար իրատ խուպ  
 գապոււկեանը Բապպանիյէ աուալար արզ  
 էտիյօր իտիք... պու տա պիր ատալէթ... :

Պիր տէ աթֆըր նազարը տիգգաթլա հա-

(1) Ա.գտաղ մատէնի .

գիւղի ատալէթին մէջլուֆու օլանն ազվամը սէյր էյլէ, եաշատըզլարը մահալի բալ- ղայը սաատէթէ թահվիլ էթմիչլէր: Ինտ էլ ատալէթ եօգ տըր զէնկիին, Փագիր, ալա, էտնա, ալիմ, ճահիլ, քէպիր, սաղիբ, հէր քէս միւթէսավիլէն օլ մուգատտէս պայ- րաղըն ալթընտա միւթէնահիմ, խօշնուտ վէ մէսուտ տըրլար: Զիւնքի ատալէթ օլմա- յան եէրտէ հիքմէթ օլմազ, հիքմէթ օլմա- յան եէրտէ հայաթ պուլուռնմազ, վէ նէրէ- տէ հայաթ մէֆուուտ, օրատա էօլիւմ մէվ- ճուտ . . . Արթըզ օրասը մուզլի պէօճէք- լէր վէ միքրօպլար մէրքէզի տիր . . .

Ֆըզսանը Ասալէթ Մուհիպի Սեֆահէթ օր: Զիւնքի ատալէթ օլմազսա, քիմսէ պիր շէյ եարմաղա ճէսարէթ էտէմէզ, էտիպ գա- լէմիինի օյնատամազ . խաթիպ քէլամընը արիլէտէմէզ, զէնկիին սէրվէթիւտէն, աֆի- ֆէ նամուսընտան էմին օլմազ, օրատա մէա'պիտ եա հէյաքըլ ինչա էտիլիպ թէհ- զիպի ախազ վէ թէնվիրի էֆքեարա մէ- տար օլանն մէքթէպլէր, թէաթրօլար, տար-

իւլ Ֆինուռնլար վէ սաիր լմիւէսսէսաթը խայրիյէ վէ ախազիյէ քիւշատ օլուռնա- մազ, մազ Սլլա'ն, օլ տիյարտա ճէհալէթ, աթալէթ, պէթաէթ, սէֆահէթ իճրայը հիւքմ էտիպ էհալիսի իսէ, մէրթէպլէր ին- սանիյէտէն տիւշէրէք եէքտիկէրինի չիքեա- րա շիթապ էտէն խուռնխար ճանվէրլէր տէ- րէճէսինէ կնէրլէր . . . : Շէօյլէ քի զէնկիին Փագիրի, զալիմ մազլումը, գուզվէթլի զաիֆի սիւլիւք կիպի սօրար վէ ազրէպ կիպի ըսըրըր . . . Հանի'յա, նէրէտէ տիրլէր վագըթլարընըն շէրէֆի օլուպ՝ ազամէթ վէ հաշմէթլէրիյէ սէզայը թիզքեար օլանն Գատիմ Պապէլ, Սիւրիա, Իրան, վէ Բօմա շէհրի շէհրլէրլէր, վէ զաֆիր միւլէթլէրի, գատիմտէ նէ տէրէճէ շէրէֆիլ իքէն պաք չիմտի նէ հալտէ տիրլէր . թարիիս՝ հիճա- պընտան քէնտի սահիֆէլէրինի գաբաթմաղա մէճպուր օլմուշ . . . Ուզաղա նէ հաճէթ, պիր ազ տա Նիլ վէ Ֆրաթ նէհրլէրինէ կի- տիպ Տօրօս սիւսիլէլի ճիպալը էթէյիտէ Պահրը Սէֆիտին սէվահիլինէ կնէլիմ, նէ

գատար պիտուչ գանար իլէ պոյանմը  
 տըրար, հէմճինալէրիմիզ էքին կիպի պի-  
 չիլմիչ, գուզու կիպի քէսիլմիչ, հէր թա-  
 րաֆտա ան ու էնիչն, ֆէրեստ ու ֆի-  
 ղան... : Նիչէ նիչէ աղուչու իլթիճասըն-  
 տա բէրվէրտէ օլտուզը սէվկիւլի վալտա-  
 լէրինի զայպ էթմիչ մինի մինի հավրու-  
 ճուզլար . նիչէ նիչէ մահսուլու բահմի օ-  
 լուպ միւսթագպէլլէրինին հէք իւմիտի օ-  
 լան ճիկէրբարէլէրինի զալիմին հէտի գահ-  
 րընտան ազատէի սէր էտէմէտիյնտէն  
 տօլայը գալպլէրի միւսթէզրազը տէր-  
 հայը ան ու ֆիղան օլան պիչարէ վա-  
 լիտէլէր . . . ֆէնտի էօմր բէֆիպինի գըլընճ  
 վէ հանկընա թէպիմ էտէն գէվճ վէ գէվ-  
 ճէլէր . աղեարըն հուզուզաթը հայվանիչէ-  
 սինտէն ըֆֆէթիինի թալիլտէ գատիր օլա-  
 մայան մահպուպ վէ մահպուպլէր կէօրէ-  
 ճէքսին . . . : Վէ շու թարիֆի նագա-  
 պիլ ֆահիայը սէյր էթտիյնտէ ինսան  
 ինսանյրգընտան ութանըպ «հա Բապպ  
 սուրէթի Իլահիյէնտէ խայզ էթտի-

յին ինսան պո՛ւ մը տըր> տէմէյէ մէճպուր  
 օլույօր . . . :

Ա՛հ, նէ՞ տէնչէթլի պիր մէնդարէ, մա-  
 հիթապ պիլէ շու ճինայէթի սէյր էթմէմէք  
 իչիւն հիճապընտան հիւզիւնէ նիգապ չէ-  
 քիյօր . . . Վագաա գօլէրա, վէրէմ, վէ էմ-  
 սալի իլէլը սարիլէ շիրքէթի պէշէրիյէյէ  
 խայլը խասարաթը մուճիպ օլմուչ իսէլէր  
 տէ, ճէհալէթին վէրմիչ օլտուզը խասարա-  
 թա նիսպէթէն, պուհար հիչ մէսապէսինտէ  
 գալըրլար :

Իմտի էյ մուգատտէս վաթանըն պի  
 պալթ էվլատլարը . ֆըգտանը անտայէթին  
 թէվլիտ էյլէտիյի ճէհալէթին մուխրիպ  
 բէնչէսինտէն ազատէի սէր էթմէք իաթէր  
 իսէք, պիզ տէ սար իլէ պէրապէր թէգատ-  
 տիւմ էտէլիմ : Չիւնքի քեայինաթըն հէր  
 ունսուրընտա տտարը թէգատտիւմ վէ թէ-  
 քէմմիւլ միւշահէտէ օլունմագտա, պու  
 հէր զի հայաթ օլանա ճէնտապը Հագգըն պիր  
 իմթիյազը օլուպ, թապիլաթընտա շաշմազ  
 գանոււնր արր . սայթ էչրէֆի մախիւզգաթ

օլան ինսան մը՝ պու գախտէտէն միւսթէս-  
 նա թուրլըլըն, բանա՛ պիլմէլի տիր քի,  
 աթիլ վէ պաթիլ օլան թէգատտիմ էտէ-  
 մէզ. վէ թէգատտիւմ էտէմէյէն իսէ, եա-  
 շայամազ, վէ եաշամայա տա հազգը եօզ  
 տըր: Պինաէն ալէյհ շու մէշրութիյէթին  
 պիզէ պախշ էյլէտիյի ֆուրսաթլարտան  
 պիլ իսթիֆատէ, իշպու աղուշը մատէրա-  
 նէսինտէ պէպէնիպ բէրվէրտէ օլտուղըմըզ  
 մուգատտէս վաթանըմըզա խըտմէթ էթմէք  
 հէր հագիգի Օսմանլընըն վաճիպէի զիմմէ-  
 թի տիր: Պինաէն ալէյհ՝ ատալէթէ սաիպ,  
 իլմ ու հիքմէթէ բաղիպ օլարազ չալըշա-  
 ւըմ: Չիւնքի Ֆրգսանը ասալիք մանիի  
 հիլմէք սիր, մեվանիի հիլմէք իսէ՛ մասերի  
 ճեհալիք սիր, վէ ճեհալիք իսէ մեվթի միլ-  
 լիք սիր:

ՔԱԴԵՈՍ ՔՀՆ. ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ



ԻՔԻ ՄԷՔԹԵՊԼԻ ԱՐԱՍՐԵՏԱ ՄԻԻՔԵԱԼԷՄԷ

ԹԵՆՊԵԼ ԻԼԷ ՉԱԼԸՇԿԱՆ

Թեճպէլ. — Եարըն, արգատաշ, պաշաւ-  
 յօր իմթիհան

Պու ելլ հալիմիզ բէք եաման տըր եաման,  
 Պէնի ատէթա թիթրէտիր հէր սիւալ  
 Պանա պիր աղսպը ճէհէննէմ պու հալ,  
 Չըգար պիլտիյիմ խաթըրըմտան պիլթիւն  
 Պու գօրգու պէնի բէք պիթիրտի պու կիւն:

Չալըգան. — Նիչիւն պու շիքեայէթ,  
 պու ըիւթպէ թէլաշ

Ֆէնա տըր սօնու գօրգուընըն արգատաշ,  
 Տիւլիւն տիր չալըշգան իչիւն իմթիհան  
 Չալըշտընսա կէլմէզ սանա պիր զիյան,  
 Սինիր գաաֆը վա՛ր մը աճապ սէնտէ հիշ  
 էկէր վարսա հապ եո՛ւթ վէ եա պիր չէյ իշ,  
 Սինիրաէն կէլիր պէօյլէ գօրգու ֆիլան  
 Նէ՛ տիր, գօրգաճազ չէ՛յ մի տիր իմթիհան:

Թ. — Պու թաթարդ ճէվապըն օլըւր մը  
 իլաճ,  
 Իլաճա, հապա պէնճէ կօզ ինթիլաճ,  
 Պանա պիր ազլ էօյրէտէն իսթէրիմ  
 Պէնիմ՝ սէնսին անճազ ազլ տէֆթէրիմ,  
 Պէրապէր պուլուճնարդ, չարլշարդ միւտամ  
 Պիրատէր կիպիլտիք պիզ օն այ թէմամ :

Չ. — Էյի՛ պա՛գ պանա ալտանըր մը պու  
 կէօզ  
 Պէրապէր պուլուճնարդ, էվլէթ, տօղրու  
 սէօզ,  
 Պիրատէր կիպիլտիք, գապուլ էլլէրիմ,  
 Ֆազաթ տօղրուլը պէն աչըզ սէօլլէրիմ,  
 «Չարլշարդ» սէօզի նտէ իսթա վար պիրազ  
 Պիզի պիլմէյէնլէր պուճու անլամազ,  
 Նէ՛ օլսա. հազիգաթ իտիլմէզ ֆէտա.  
 «Չարլշարն» տէմէք իսթէտին կալիպա :

Թ. — Խաթամը գապուլ էյլէսէմտէ էկէր  
 Իւմիտ էթմէմ աօլա քի պիր խալը էտէր .  
 էվլէթ, սէն չարլշարն, հազիգաթ պու սէօզ  
 Սէնին շահիտին տիր պու վիճտան, պու կէօզ .

Ֆազաթ պէն...նէ միւլընլ գապուլի խաթա,  
 վէ անճազ իտիլմէզ հազիգաթ ֆէտա,  
 Ֆազաթ պէն էվլէթ պէն նասըլ սէօլլէսէմ,  
 Խաթամը նասըլ իթիրաֆ էյլէսէմ .

Պու կիւն սնլատըմ պէն, պու տիւնեա նէ  
 տիր

Պու տիւնեալը սանտըմ սէֆախանէ տիր .  
 վազըթարդ սէֆատան կէլիրմիշ ճէֆա,  
 Մէչազգաթ չէքէնլէր պուլուրմուշ սէֆա .  
 Հայաթը պիր էյլէնճէ զանն էյլէտիմ  
 Օն այ պօշ կէչիրտիմ, մասալ սէօլլէտիմ :

Չ. — Սանա արգատա՛շ, պու թէէսիւր  
 կէթէր

Ելարէքտէն նէտամէթ՝ տայագտան պէթէր,  
 Զիւանը գօլայճա թէլաֆի սանա  
 Միւսէստէր օլուր, պիլ, պու քեաֆի սանա,  
 վէ անճազ իսթապընտա ըսրար էտէն  
 Թարիզը իսթատա տէվամի կիտէն  
 Նիհայէթ պէլատան պէլայա ուչար,  
 Օլուր փզըպէթ ֆազըր հալէ տիւչար .  
 Չարլշարդըն կօզ ճիհանտա ֆէլա՛ն  
 Չարլշարդ օլուր ֆազրէ գարչը սիլան .

Հայաթըն չալըչմագտա տըր լէզզէթի,  
 Մէշագգաթլա ինսան պուուր իզզէթի,  
 «Տիքէնսիզ կիւլ օլմազ» կիւզէլ պիր մէսէլ,  
 Տիքէնտէն երլարսան՝ կիւլէ սո՛ւնմա էլ :

Թ. — Ճէվապըն կիւզէլ տիր չալըչմագ  
 կէրէք

Ճէֆայա քիւչիւքտէն չալըչմագ կէրէք.  
 Ֆագաթ լութֆ էտիպ սէն գուլագ վէ՛ր  
 պիրագ

Կէլիր խաթըրա հագլը պիր իթիրագ,  
 Մուալլիմ չէքէր իմթիհանա սէնի  
 Սօրար հէր նէ՛ իսթէրսէ՛ էսկի, եէնի,  
 Մէրագ էթմէմ սալա սըֆըր օլմասա.  
 Սըֆըրլա պիւթիւն տէֆթէրիմ տօլմասա,  
 Սըֆըր պո՛ւ, տէյի՛լ եազլը թագէ չէօրէք  
 թէհամմիւլ էտէ՞ր մի պոււնա հէր եիւրէք :  
 Տէյերսիզ տէմէք տիր սըֆըր, չիւպհէսիզ,  
 Պու կիւն պիզ չօճուզսագ, տէյերսի՞զմիյիզ.  
 Տէյերսիզ տէմէք ատէմէ հա՞գ մը տըր.  
 Պիր ինսան գօյոււնտսնտա ալչա՞գ մը տըր.  
 Վէրիւր չիւնքի ինսանա ինսան սըֆըր,  
 Տէմէք տիր քի ինսանտա վիճտան սըֆըր :

Զ. — Աման արգատաչ, բէք թօհաֆ  
 սէօզլէրին

Քարարմըչ սէնին գօրգուտան կէօզլէրին.  
 Գօյոււն սիւթ վէրիւր, եիւն վէրիւր ատէմէ,  
 Նէ՞ տիր թէնպէլին խըտմէթի ալէմէ,  
 Նէ՞ տիր գըյմէթի, սէօզլէ՛, թէնպէլլէրին,  
 Նէ՞ տիր հիւքմիւ աթիլ տուրան էլլէրին.  
 Չալըչմագտա ինսան, նէ՞ տիր գըյմէթի,  
 Եիւնիւ եօգ, սիւտիւ եօգ, եէնիւմէզ էթի.  
 Տէյերսիզ տէմէք սօղրու տըր թէնպէլէ,  
 Շու պօչ իթիրագը պրա՛գ սէն հէլէ.  
 Պիզիմչիւն մուսիպէթստէ տէ իմթիհան,  
 Ֆագաթ իզթիզա էյէյօր չօգ զէման,  
 Տէնիւր, պիր պէլա պին նասիհաթ տէյեր,  
 Խայրը պէլա տըր պիլիրսէն էկէր,  
 Վէրիւր իմթիհան՝ տէրսի իպրէթ պիզէ,  
 Խայրը պէլա տըր պու՛ կայրէթ սիզէ.  
 Տիրիզ իթմէ՛ թահսիլ իչիւն հիմմէթին,  
 Մէնին հիմմէթինճէ օլուր գըյմէթին :

Թ. — Պու սօղրու քէլամա վէրիւմէզ  
 ճէվապ

Ճէվապա կիրիչսէմտէ օլմազ սալապ,  
 Սիւքիւթ էթմէք իսթէր իտիմ օլմասը

Սըֆըրտան գաչար աղըըմըն հէք տատը .  
 Օ մէլո՛ւն սըֆըր խաթըրա կէլաթ մի  
 Պէնի գօրդուտուր, թազէլէր տէրտիմի .  
 Սըֆըր օլմասա, հիչ տիւշիւնմէմ պիլէ  
 Նէ՛ լազըմ պու բիւթպէ թէլաշ, վէլվէլէ .  
 Պանա պիր հօլ էօյրէթ, նէ՛ հաբսամ հարըն՝  
 Պու սէօզլէր, պիրատէր, տօյուրմազ գարըն .  
 Ալըրսամ սըֆըր, բէք համան տըր իշիմ,  
 Նէ՛ հաբսամ, նէ՛ էթսէմ, նէ՛ ճանիլմիշիմ :

2. — Թէլաշ իթմէ՛ արթըզ, աղը՛ր օ՛լ  
 հէլէ .

Թէէսիւրլէ պիր շէյ կէչէ՛ր մի էլէ .  
 Եարըն պէն միւտիրէ բէճա էյլէրիմ,  
 Նէ՛ լազըմաս հագզընտա հէր սէօյլէրիմ,  
 Պու տէֆա՛ իչիւն ինթիմալ աֆվ իտէր  
 Պիզի չիւնքի բէք չօզ սէվէր օլ բէտէր,  
 Յագաթ սէնտէ արթըզ չալըշ տախմա  
 Նէտամէթտէ հօզ ֆախտէ պատէմա,  
 Էկէր պուլմազ իսթէր իսէն իթիպար  
 Չալըշ, էնի սայըն պէօյլըք գատըր վար .  
 Չալըշմազ կիպի հօզ արը էյլէնճէ հիչ .

Պիւթիւն պաչգա էյլէնճէլէր պէնճէ հիչ .  
 Վազթսըզ կիւլէն սօնրա աղլար, հանար,  
 Վազթսըզ աչան հէր չիչէքլէր տօնար :

Թ. — Պու կիւն անտ էյլէտիմ տէօնմէմ  
 սէօզլիւմտէն

Օյուն, էյլէնճէ հէր չըգար կէօզլիւմտէն,  
 Քիթապըմ աըր բէֆիզիմ նէ՛րտէ օլսամ,  
 Պըրազմամ արսաի մանչէրտէ օլսամ .  
 Էլիմ օլտու գճա հիչ էլտէն պրագմամ,  
 Օ տըր զէվզիմ, տիկէր պիր զէվզէ պագմամ  
 Մուհիպպիմ տիր, վէֆատարըմ, բէֆիզիմ .  
 Քիթապ օլսուն պէնիմ հա՛րը շէֆիզիմ :

Ս. Յ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Ե Ա Ք Ե Ս Ա Տ Ի Ի Ց . . .

Հայաթը ինտան պիր սիլսիլէ՛ի պուհրան  
 արը . պունը պիլմէք, ուզուն թէտզիզա-  
 թա, տազիզ թէթէպպիւլաթա միւթէվազ-  
 գըֆ տէիլ տիր, հալընըզ քէնտի խաթը-  
 րաթը հայաթիչէսինի նազարը միւլմալտա-

տան իմրար իտէն պիր զաթ պու հազըզա-  
թը թէսլիմ իտէր, անլար :

Մա հէզա հայաթտա էօյլէ պիր տէվրէի  
պուհրան վար տըր քի, սահրինտէն բէք  
զիյատէ միւշքիւլ իւլ թէհամիւլ, ատէ-  
թա եռտուլմազ տէմիրտէն պիր լէպլէպի  
տիր :

Էվլէթ, պիր ճիտալէ կիրիշիլէճէք,  
պիր թագըմ մէսայի սարֆ իտիլէճէք,  
կէնճլիք էլտէն կիտէճէք, պէլքի հայաթ  
թահթը թէշլիքէտէ պուլուհաճազ, լաքին  
ղէմին նասըլ իհզար իտիսին քի պուհնճա  
ֆէտաքեարլըզ մէնուհիլէթպախշ օլսուհ,  
ճիհատը հայաթտան հանկիսինէ կիրիշիլսին  
քի իսթիզպալ, օ՛ զայէյի մաթլուպէ, մէ-  
սաի մասրուֆէ իլէ միւթէհասիպ օլսուհ :

Իշթէ պու ճիհէթի թէշիսիս ու թային,  
իսթիտատը զաթիյի թէշիսիս ու թայինլէ  
միւմքին տիր :

— Նէյէ իսթիտատըմ վար տըր :

Պու սիւալ թէքմիլ պիր մէվճուտիլէթի  
սարսար, ճէվապը իտէ պիւթիւն պիր հա-  
յաթը... Կա իհեա, Կա մահվ իտէր... :

« Տիւնեատա նիճէ տիհալէր իսթիտատ-  
լարընըն զայը պիր մէսլէքէ սիւլի ք իթ-  
տիքլէրի իշիւն միւնատիմ օլմըշ տըր » :

Ախ շու տիւշիւնճէ զուրո՛ւր մը աճէպ,  
իսայըր, պիր նշանէի ինթիպահ տըր :

— Նէյէ՞ իսթիտատըմ վար տըր :

Պիր ճէվապը սէվապ սաիլի՝ ինթիմալ  
տիւնեալէր տուրուհճա եաշաթտըրըր...  
աքսիսի պէլքի պիր նիւմայի զէքեայը  
սէօնտիրիր :

— Նէյէ՞ իսթիտատըմ վար տըր : Պէօ-  
յիւք պիր սիւալ, եիրմինճի ասըն մու-  
ղայիէպաթը իլմինտէն մաստուտ պիր մու-  
ամմա, պուհնըն ճէվապընը արամազլա մէշ-  
զուլ պիր սաֆհայի հայաթ, պուհրան տէյիլ  
տէ նէ՞ տիր :

Չարէսի՞ — Եա թէսատիւֆ... :

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԱՄ Յ. ՃԻԻՆՊԻՒՇԵԱՆ





ՍՈՒՔԻԱՍ ՏԻՐԿԵՐԵԱՆ

## ՊԻՐ ՎԱԼԻՏԷՆԻՆ ՀԻՒՍՆԸ ԹԷԼԵՍԻՐԻ

—=o=—

Նազիք վէ թէրպիյէլի պիր չօճուգ կէօր-  
տիւյիմիգտէ էն էվվէլ սիւվալիմիգ շու օ-  
լուր, պու քիմի՛ն չօճուգը արը: Քէզա  
արսըզ վէ թէրպիյէսիգ պիր չօճուգ իշխան  
այնի սիւվալ վազի օլուր: Իւք էվվէլ,  
պիր չօճուգտտ կէօրիւլէն էյի թապիյէթ-  
լէր հէր հալտէ օնըն էպէվէյնինէ աթֆ օ-  
լընտըզը կիպի, օնտա կէօրիւլէն խույսըզ-  
լըզլարըն սէպէպի տէ՛ կինէ էպէվէյնինէ  
աթֆ իթմէք իսթէնիլիւր: Պու եէնի պիր  
ֆիքը տէյի տիւր, Իքինճի՛ պիր չօճուգըն  
րէֆիգի սօրըլըր: վէ մէքթէպլի իտէ հան-  
կը մէքթէպլին շակիրտի օլտըզը սիւալ օ-  
լընըր: Պիր չօճուգըն, եախօտ պիր նէվ-  
րէսթէնին հիւսնի հալի կէօրիւլինճէ, թա-  
պիի տիւր քի, ալագասը տա՛ քէնտիսի կի-  
պի ուսլու րէֆիգիլէր իլէ օլաճագ տըր:  
Յագաթ հօլսըզըզտա պոլլընան չօճուգը

կէօրտիւնյիմիդտէ, պունըն րէֆիզլէրի քիմ-  
 ւէր սիրլէր, տէրիւ: Տիմէք քի, չօճուգ-  
 ւարըն թապընը, հալ ու հարաքէթլէրինի  
 թէտզըզ իթմէք լազըմ կէլեր իսէ, ծնըն  
 իւք մէսուլլէրի՝ վալիտէյնինի պուլուրըզ:  
 րէֆիզլէրի, միւրէպպիլլէրի իքինճի տէրէ-  
 ճէտէ գալըրլար: Եալընըզ ճայի թէրէտ-  
 տիւտ տիր քի նասըլ օլուր տա, պագէն  
 վէ եա էքսէրիյա պիր նամուսլը վէ հայ-  
 սիյէթլի վալիտէյնին էվլատարը խույսըզ  
 չըգար: Պագէն տէ ումմատըղըն պիր ա-  
 տէմին էվլատը հիւսնը հալէ մալիք օլուր:  
 Քէյֆիյէթտէ եանլըը եօգ տըր. անճագ  
 միւհթանը թասըրին տիր: րէֆիզլէր վէ  
 մէքթէպ միւրէպպիլլէրի մէսուլլիյէթճէ ի-  
 քինճի տէրէճէտէ գալտըզլարը իչիւն մէվ-  
 գըլարը թէպէտտիւլ իտէպլիլը. մաազուր  
 օլապլիլը, լաքին էպէվէյնին վէ եա՛ վէ-  
 լիլէրին մէվգըսը ապա թէպէտտիւլ իթ-  
 մէզ, մէսուլլիյէթլէրի տայիմի պիր գուվ-  
 վէթտէ գալմազսա պիլէ պիր անը մուայ-  
 եէն իչիւն գաթի տիր:

Պիր մուալլիմ թանըր իտիմ, քէնտիսի  
 մուգթէտիր վէ միւճէրրէպ իտի. չօղ շա-

կիրտի վար իտի. չօզլարընա թալիմ ու  
 թէրպիյէ վէրմէյէ մուվաֆֆադ օլմուշ իտի:  
 Քէնտի էվլատարընա տախի այնի թա-  
 լիմ ու թէրպիյէի վէրմիշ իտի: էվլատա-  
 րընտան հէր պիրի պիր իչէ եարայաճագ  
 հալտէ օլուպ՝ անճագ էն քիւչիւքլէրի տա-  
 հա վալիտէ գօլթուղընտան այրըլամագ իտի:  
 Տիւնեսա ֆէլաքէթլէրի՝ ինսանըն շէվզ ու  
 շէթարէթինի քէսը վէ մէսլէքի իւզէրինէ  
 տախի սուի թէէսիր իտէրլէր: Ֆադը ու  
 գարուրէթ՝ պաշ կէօսթէրինճէ, մարուզ օ-  
 լան՝ շաշըրըր վէ քէնտի գատըր ու հայսի-  
 յէթինի տէ մուհաֆազայա մուգթէտիր օ-  
 լամագ:

Իշթէ, օ՛ մուալլիմին պաշընա տա պագըր  
 ֆէլաքէթլէր կէլմիշ օլուպ քէնտիսինի  
 մէրագ վէ իչկիյէ միւպթէլա գըլմըշ օլտը-  
 ղընտան գատըր ու հայսիյէթինի տիւշիւնէ-  
 մէյէճէք պագըր հալլէրէ կիրիֆթար օլմուշ  
 իտի: Սրթըզ, այիլէսինէ տէյիլ քէնտի-  
 սինէ պիլէ լայըգըյա պագամագ իտի: Ֆա-  
 գաթ, գէվճէսի ինթուն (պու իտի իամի)  
 հագըգաթէն խաթուն վէ սախլ պիր գա-  
 տըն. գաթէն այիլէսինին բուհը մէսապէ-

սինտէ օլուպ, ֆէլաքէթլէրտէն սօնրա տա-  
 նա զիյատէ ինթիմամ վէ իթինա իթմէյէ  
 պաշլատը : Հէմ զէվճինի թաթլըլըբա գուլ-  
 ւանըր վէ անըն հայսիյէթինի իպգայա չա-  
 ւըըր վէ հէմ տէ էվլատլարընըն մէսլէք-  
 ւէրինէ հասըր տըզգաթ իթմիշ օլմաղլա,  
 այիլէ ալէմինի բէրիշանիյէթտէն արի վէ  
 պէրի գըլմագտա իտի: էվլատլարընտան էն  
 քիւչիւյի՝ Գ. . . էվտէ՝ թա՝ չօճուգըլ-  
 ղընտան պէրի նիւվաղիշ վէ սէվկի իլէ պէօ-  
 իւմիշ վէ թէքտիր կէօրմէմիշ օլտըղընտան  
 պիւր աղ չըմարըբըլ օլմուշ իտի: էվլատ-  
 լարընտան պէօյիւքլէրի՝ հէր պիւրի իշ զը-  
 մընտա պիւրէր թարաֆա կիթմիշլէր իտի:

Խաթուն՝ զէվճինին էքսէր տէֆա զայ-  
 պուպէթինտէն նաշի քիւչիւք օղլու իլէ  
 գայմըշ իտի:

Պու չօճուգ՝ սիննինի ալտըզճա պազը  
 խույար բէյտա իթմէքտէ իտի. վալիտէսի  
 միւթէմատլիյէն նասիհաթ իտէր քի. ույար  
 ուլմաղ կէրլէրէ կիթմէսին, սուլի մէսլէք  
 րէֆիգլէր իլէ իւլֆէթ իթմէսին: Գ. . .  
 վալիտէսինին թաթլը սէօղլէրինէ տայա-  
 նամայարազ, ուսլու տուրպճաղընա, ույ-

ղունարզ արգատաշլար իլէ իւնսիյէթ իթ-  
 մէյէճէկինէ տայիւր վատ իտէր իտի. լաքին  
 տըշարը չըզընճա. րէֆիգլէրինի կէօրիւնճէ,  
 էվտէքի վատ՝ էվտէ գալըր իտի, անպապ-  
 լարլա սուլի հայլէրէ տալար իտի: Եաշ՝ եի-  
 կիրմիյի թէճավիւզ իթմէքտէ իտի. օ՛ սը-  
 րատա, արթըզ՝ սայըլըր տէրէճէտէ հաշա-  
 րիլէրտէն ատտ օլընըր իտի: Քի՛մ պիւր  
 վալիտէսի նէ՝ գատար քէտէրլէնիւր իտի:

Պու նէվրէսթէնին հայի՛ պէնիմ տախի  
 տըզգաթըմը մուճիպ օլմըշ իտի:

Պու չօճուգըն՝ իսթիգպալը չօզ ֆէնա օ-  
 լաճազ տըր տէր վէ քէտէր տույարըարմ:

Պիւր կիւն սապահայըն էրքէն քիլիտէյէ  
 կիթմիշ իտիմ. տահա հէնուգ քիմսէ եօզ  
 իտի. «պահարան» գարուսը աշըզ օլուպ՝  
 տուրտըղըմ կէրտէն իշէրիսի կէօրիւնմէքտէ  
 իտի: Հէման կէօղլւմէ պիւր կէնճ տէլի-  
 գանլը իլիշտի. քահանանըն հուգուրընտա  
 տիզ չէօքմիշ «խոստովանանք» օլմաղտա  
 իտի: Աճէպս՝, քի՛մ տիր, եանլը՛ մը կէօ-  
 րիւօր իտիմ. խա՛յր, թամ քէնտիսի՝ Գ. . .  
 իտի. էվվէթ «խոստովանանք» օլընօր իտի:  
 Գալլիմտէ պիւր հիսս գըմըլտանտը. հէ-

ման կէօզլէրիմ եաշարոր: Զիրա, նէ՛ վա-  
 դըթ քի, պիր կէնճին հրեանը մէսլէքէ տօշ-  
 րու պիր խաթվէ ալորընը կէօրսէմ, գալ-  
 պիմ շազ վէ մէսրուր օլուր. սէվինճիմտէն  
 աղլարըմ. ան. . կէնճլէրին խթիգամէթի՛  
 մէնսուպ օլտըզլարը գալմըն սաստէթի  
 տիմէք տիր: Քէնտի միլլէթինի սէվէն՛  
 հանկը Ֆէրտ՝ օնլարըն հրեանը հալինի կէօ-  
 րիւր տէ սէվինճ եաշլարը տէ՛ըմէզ:

Տըգգաթըմ արթար, Փագաթ՝ կէօզլուք-  
 մէմէք իւզրէ, օլտըզմ եէրտէն պիր ազ  
 կէրիլէտիմ: «Սոստովանանք» պիթտի: Քա-  
 հանայ՝ Ս. Հաղորդութիւն կէթիրմէք իւզ-  
 րէ «Սեղան»ա չըգտը. Գ... եալընըզ գալ-  
 տը. տուա իթմէքտէ իտի: Քէնտի քէնտի-  
 մէ «խոստովանանք» օլմագ. «Հաղորդու-  
 թիւն»ա հազրրլանմագ. պունլար իւզէրի-  
 նէ՛ հաշա՛, խթիհզա իտէրէք պահա իտէր  
 իքէն. պու նէ՛ գատար թէպէտտիւլ. պու  
 հալ նէտէ՛ն. տիմէյէ գալմատը. հէման պիր  
 գատըն եագլաշար. Գ. օնա տէօնէրէք էլ-  
 լէրինի էօթտիւ. գատըն՝ կէօզ եաշլարրյա  
 ալընտան եիւզլէրինաէն բուա իթմէքտէ  
 իտի. թէհամմիւլ իտէմէտիմ. պէն տախի

օլտըզմ մահալտէ տալմըչ վէ կէօզ եաշ-  
 լարը տէօքմէքտէ իտիմ: Պու գատըն՝ Գ...  
 ըն վալիտէսի, Սաթուն իտի: Իքիսի տէ՛  
 աղլամագտա իտիլէր. լաքին. պու աղլա-  
 յիշ՝ քէտէր աղլայիշի տէյիլ, սալահ ու  
 սէլամէթ վէ սաստլթ աղլայիշի իտի:

Պու զայլթ խօշ օլան մէնգարտէն բուհ-  
 ըմ միւթէլլզզիզ օլտու: Ֆագաթ, պու  
 գատարլա իքթիֆա իթմլտիմ. թանգըզ  
 իթտիմ իշպու հալին սէպէպինի անլատըմ:

Գ... արթըզ՝ վալիտլսինին կէճէ կիւն-  
 տիւզ քէնտիսինէ իթտիկի մատէրանէ րէ-  
 ճասընա տայանմայարագ, գաթի սուրթ-  
 տէ պէտ մէսլէքինի թէրքէ սէօզ վէրմիշ,  
 շէհրտէն վէ րիւֆէգասընտան ուզագ պիր  
 մահալտէ եաշամաղա, օրատա իշ արա-  
 մաղա գարար վէրմիշ. վալիտէսի՛ անըն  
 թէպտիի անվալ իտէպիմէսի իշիւն հէր  
 նէվ մահրումիլէթէ, հասրէթէ, եայընըզ  
 եաշամաղա՛ ըազի օլմըչ իտի: պու վէճհլէ,  
 Գ... պիր գաշ կիւն սօնրա շէհրտէն ին-  
 ֆիքեաք իթտի. Օ՛ կիւն՝ վալիտլսինէ վէ-  
 տա իթմէք իւզրէ, քիլիտէյէ կէլմիշ. օրա-  
 տա՛ վալիտէսինի գաթիլէն թէէմին իթմիշ  
 իտի:

Շիմտի, անլայօրըմքի, իշ կիւճ սահիպի  
 օլմըշ, հիւսնը հալ իւզդէ եաշամագտա վէ  
 վա իաւ! սինէ մուալէնէթը մաստոյլտէ պու-  
 լընըեօր: Գատընճըզազ՝ Հվատարընըն՝  
 պախուսուս Գ. ըն կի խապէրինի ա արազ,  
 հասրթիւնի թէսքին իթմէքտէ վէ ճէնապը  
 Այրահա տայիմա համա ու սէնա վերմէքտէ  
 տիր:

Միւնթերմ վա իտէ՛, սէն շայանը թէպ-  
 ճիւսին: Հէր տէֆա սէնի կէօրաիւլիւմտէ,  
 սէնին նէ՛ գատար պէօյիւք պիր գատըն  
 օլաղընը զիքը էտէյօրըմ վէ գայպէն ին-  
 թիրամաթը մախսուսէ պէպլըրիմ: Ֆիրվազը,  
 պէն վա իտէմտէն իֆթիրազ իթմիշ եաշա-  
 յօրըմ: նասըլքի, սէնին օլլուլարըն. լաքին,  
 սէնի կէօրաիւլիւմտէ միւթլսլլի օ. ուեօ-  
 ըրմ: Մութլու, օնա քի, վախտէտէն մահ-  
 ըրմ տէյիլ տիր: Սէնին կիպի միւնթէրէմ  
 վէ աիճէնայ վէ հագիգի պիր վա իտէյէ  
 մալիք տիր: Իշթէ, ս նին կիպի վալտէյէ-  
 ըրն հիւսնը թէէսիրի նէ՛լէր եազարար.  
 նէլէր հիսս իթտիրտի պանա: Սաղ օլ տայիմ:

Պրուսս

Ս. ՏԻՐԿԵՐԵԱՆ

### Թ Է Զ Ա Լ Լ ՈՒ Մ

Ա՛ պէսպախք միլլէք, սէճի՛լ Էրմէնի  
 Պէն քիմէ քէպիհ իսէյիմ սէնի,  
 Վա՛ր մը հիհանսա սանա հեւգատէ  
 Աէքրուֆ, մահագար, մահիլմի հէստր,  
 Գայսր՝ մը, սէօյլէ՛, գայսր՝ մը էլան  
 Ագանագ սանա սամարնէս գան,  
 Դէ հինս ելլ էտէ. պաօրն էտր  
 Իսքիպսա էտր, հուրիլէք էտր,  
 Բէյթ ու էստրին գէեաքքըն սէն,  
 Թիւրքին Քիսլիէի նէեաքքըն սէն,  
 Ֆերես՝ ... պէյնուէ. հէմ քիսէ՞ն քիմէ,  
 Շէնի գաքիլէն՝ էեմ հաքիմէ,  
 Հաքիմ հէօվիսէն օլմագա մէտուլ,  
 Ճիմնէք սիր էքմէ ասալէք մէտուլ,  
 Տահա սիւն իսի պիր Թիւրք Տահիլի  
 Տէշ—մանքքա քէօտրէֆ իշի—  
 «Գրքքալ ու քալան օլմագա շայէ,  
 «Գալը՝ մը միլլէստ հիւսմէ հիշ հանէք»:   
 Իսքիմսա՛ս, քիսէ՞ն, քիսէ՞ն իսքիմսա,  
 Պիգէ պիգսէն սէ գալմասք իսգաւս,  
 Կէօրսիւֆ ինկիլիզ, Ֆերէն, Ալմանը,  
 Եանի միւքմէսիս հիւսմէ ինանը,  
 Հուգուրլարնէս ալ գանար ազսր,  
 Հերթիլէր անհազ կէմիսէն պագսր . .  
 Կի՛ք, սէճի՛լ միլլէք, կիք Աէքարը պուլ,  
 Ալլան սէնիլէն օ Ղասարը պուլ,  
 Պիր պիր էրն իլէ հալիհի հէման,  
 Շու քէֆ սիւալը էլլէ սէրմիլան,  
 Կէր եաշամագա էյիլլէստէ սեգա,  
 Խալգսան միւրաքը նէ՛յի սեգա:

1912 Սեպտ. 1 ԱՂԵՔԱՆՆԻԳ ԳԸՅԸՆԵԱՆ

## ՋՐԱԱԹ ԱԼԷՄԻՆՏԵՆ

### ՔԻՄԵԷՎԻ ԿԻՒՊՐԷԼԷՐ

ՎԷ

#### ԹՕԲՐԱԳԼԱՐՇՄԸՋԸՆ ԷՍԿԻ ՊԵՐԵՔԷԹԻ

Թօքրազարմըզսա Էսկի պերէքթը գալմաթը : Պունուն սեպէպի վէ քեսավիսի նե՞ սիր : Թօքրազսա պաւընա սթօք մասսէ պուլընըր քի՞ պունկարըն սթօքսի պիրլեիպ քօքրաղըն պերէքթըրիսի քեքիլի իսթըլեր : Պու սթօք մասսէլերսէ ազօք, համիզ ժօւժօր, փօքսա վէ քիրէնսէն իպարէք սիր : Իօքթ քօքրազարմըզըն ֆուվլէքսէն սիւսնէսի, պու սթօք մասսէլերիսն ազալմարնսան իլէռու կէլիր : Թօքրազարմըզ պուննա սէնէսէն պէռու էքիլիյօր, պիչիլիյօր, պու վաարքա իլէ քօքրազսան պու սթօք մասսէլերսէն քիւլիլէքիլի իրաւնաք վազը օլույօր . պունա մուգապիլ իսէ հիչ պիր իսխալաք վազը օլմալօր : Իօքթ քօքրազարմըզա քիմէվի Էանի ժրէնկ կիւպէսի վէրիք իսէք, Էսկի պերէքթըրիսի պուլուր վէ պօլ մանսուլ ալըրըզ :

Քիմնէվի կիւպէլեր պաւըրնա իւչ սիւրլի սիր : Պիրիննիսի նիքրաք սէ սուս, իքիննիսի սուլքեր ժօւժաք միւքրեր վէ իւչիւննիսի սիւլժաք սէ փօքսա : Պիր սթօնիւս պուղսայ քարլարնա իքիննիսի նիսնսէն օն իքի քիլօ վէ քեզա իւչիւննիսի նիսնսէն օն պէ

քիլօ, սօն պահարսա քարլա սիւրլիյօր իքէն, չիլ քօքրազ իւզերիսն սերքիլիք, պիլալտրէ սիւրլալիք վէ սօնրա սա էքիլիք : Պիրիննիսի նիսնսէն իսէ Էիկիլիսի քիլօ, իլք պահարսա՝ մարս նիսայլէքլէրիսն վէ Էալսօս ապրիլ իպրիսապընսա, Էքիլ պուղսայ քարլաւը իւզերիսն, սապանըն չիլի գալզքզսան սօնրա սերքիլիք :

Տիմէք օլույօր քի պիր սթօնիւս պուղսայ քարլարնա աքիսէքի կիւպէլեր վէրիլիք :

Սուլէ ժօւժաք միւքրեր 12 քիլօ	} սօն պահարսա
Սիւլժաք սէ քօքսա 15 »	
Նիքրաք սէ սուս 20 »	} իլք պահարսա

Պու մըզսար կիւպէննիսի ժիլաքը Էլլի դրուս սքր : Պու կիւն քօքրազարմըզ օ՞ սերնէ պերէքթըսիլ օլմըք սքր քի՞ պիրէ իւչ, սթօք, պէժ վիւսնէսէ սիրլեր . Պիր սթօնիւսն Էլլի դրուս սարժը իլէ, պիրէ օն, օն պէժ վէ հաքքա Էիւրի ալընապիլիք :

Պիւքիւն չիժքնիլէրիսիլ պու ժրէնկ կիւպէլէրիսի պիր սէժա օլունն քէնրիւպէ իքմէլի սիր :

ՍԵՊՈՒՉ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ  
(Ջրաք միւքէլաասիսի)

### ՎԷՊԱՅԻ ՊԱԳՍՐԻ ԽՍՍԹԱԼԸԸ

Մուսա վէ Ասանասա վէպայի պագարի իսաս՝ քարլըր հայվանլարա պէոյիւք քէլէժաք վէրմէքսէ սիր : Ջէվալըր չիժքնիլեր պէոյիւք քէլաւա սիւսիւք :

լեր սիր . չիւնքի հայկան օրմագա , պիշարէլեր  
բարլայարքնր նաար՞լ Էէպիլէնէհէր սիր :

Վէպայր պագարի քէկիլիլի պիր խասթարլոգ ի-  
սէ սէք , քէսապիր ինքիյաքիլէ ինքաար իլէ պիր չօգ  
քէլէճարքն Էօնիւնի ալմագ գապիլ սիր :

Չէր շէյսէն Էվվէլ , վէպայր պագարի պուր-  
նան մահայսէ , չիճքնիլէր սաղլամ հայվանլարքնր  
(Էօփիւզ , սրդր , ինէֆ , մանսա) , հիւփիւճէրին  
պայթարքնա աճրլարմար սրլար :

Պիր ախրսա հայվանլարսան պիրի պու խաս-  
թարլոգա բուրուլսուղքնսա , աճր սէրագապ ախու-  
սան ճըւարը չըգարուպ . ուզագ վէ այրը պիր մա-  
հայէ պաղլամար սր քի , սիկէր հայվանլարա սա  
սիրայէք իքիւճսին . Վէպայր պագարի խասթարլոգ-  
նա բուրուլճը պիր հայվանքն կէօզլէրինսն Էաւ ,  
արդ վէ պուրնսմն սալիա ազգըր կիպի , իճրա-  
նր Էէսիլի , սէրէնէի հարաէքի արթար վէ սէճէրիլի  
պիր իսնայա բուքրլր : Պուրլարսան պաճգա սիւ  
էքլէրինսէ Էարլար հաարլ օլուր . իճրէ պու սու-  
րէքլէ խասթարլանան հայվան իչիւն սէրագապ պայ-  
թարը չաղրմար . Էա գուրուլր , Էա գուրըրմալ :

Շու գասար վար քի՛ պու խասթարլոգ պաճգա  
հայվանլարա սա պուլաճսրմամաղա դայրէք իքիւճիլ :  
Պուրնուր իչիւն խասթա հայվանքն Էէմիլիինսէքի օր  
իլէ Էաթաղլոգըրնր Էագմար , սօնրա ախրքն հէր  
քարաճըր վէ հայվան քազըրմարքնր ասիս ճէնիլի  
սու իլէ Էրգամար . Էկէր հայվան վէճաք իստր իսէ ,  
կագ Էաղր իլէ կիւզէլնէ Էագմար . Խասթարլոգ պու-  
լունան պիր Էէօյսէն , խասթարլոգ պուլընմայան պիր  
Էէօյլ նէ սաղլամ վէ նէ խասթա հայվան , սէրի վէ  
հայվան քազըր կէօքիւրմէլի սիր :

Իճրէ պու նօգթալարա հազգը իլէ սիգգաք իսի-

լիր իսէ , վէպայի պագարինին վէրսիլի պիլնէրն  
քէլէճարքն մրգասար քանիս իսիլմիճ օլուր : Էօգ  
պիլիմ չիճքնիլէրիլիլի Էաթաղր զիպի նէր շէյ  
Ալլանա արագըրլր իսէ , պիր կիւն կէլիր քի հիչ  
հայվանըրնր գալմագ : Ճէնայա Բապպ քէնպէլլիլի  
սէվվէլ : «Պէն սանա Էարսմ էք , Ալլան սա սանա  
Էարսմ էքսին» սէրլէր Տրէնկլէր :

**ՄԻՆՆԵՔԵՐԻՄ ԱՏԵՓԱՆԵԱՆ**  
(Զրապ միւքէխասսիլի)



ՉՐԱԳՆԻՎՈ ԱՂՍՈՒՅ

## ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԸ ԱԻԼԷՏԷ ՆԱ՝ՍՐԼ ԹԵՐՊԻՑԷ ԷԹՄԷԼԻ

Իգթիսատը իճթիմանին իսլահը հազ-  
զընտա պէշէրիյէթէ պէօյիւք խըտմէթիւրի  
սէպգաթ իթմիշ օլան Օկուսթ Կօնտըն  
պէյանըննա կէօրէ տիւնետտա նէ գատար  
ինսան վար իսէ, օգատար տա ախլազ մէվ-  
ճուտ սըր: Ֆագաթ էսաս իթիպարըլէ  
խուլար իքի սընըֆա թէֆրիգ էտիլէպի-  
լի, ախլեագը մեմսուհէ, վէ ախլեագը  
մեկմուհէ:

Պաշգա պիշ ֆէյլէսօֆ տա «իւք թէրպլյէ  
այիլէտէն պաշլար, մէքթէպ իսէ անը իք-  
մալ էտէր» տէմիշ տիր: Պինաէն աէյն պու-  
լիքի իպարէտէն շու նէթիճէ հասըլ օլուր,  
այիլէ պիր քէրէսթէ հաղըրլար, մէքթէպ  
տախի օ քէրէսթէյի պիր մարանկօզ կիպի  
իսլահ էտիպ իւղէրինէ ճիւա վէրիր: Տէմէք  
քի՝ մէքթէպ մարանկօղլսանէսինէ թէս-  
լիմ էթաիյին քէրէսթէ ատի պիր սէօյիւտ  
փարշասը իսէ օնտան պիր չամուր թէքնէ-  
սի, եա տա պիր թապութ եափըլըր, շայէտ

ճէվիզ եա ապանօզ վէրմիշ իսէն, Գալպի  
ֆէրանլանտըրան պիր ըիյանօ եա տա հա-  
յաթը մուհաֆազա իտէճէք պիր վաբօր ի-  
մալ իտիլիր: Շու հալտէ եէտիմիգտէքի  
եվլաս քէրէստէսինի իսլահ իթմէնին ու-  
սուլի նէ տիր:

1. Էվլատարըմըըն անվալը բուհիյէ-  
լէրինէ էյիճէ վազըֆ օլուպ անլէրին քա-  
պիյաքընը անլամազ, 2. Թապիյաքլարընը  
անլատըգտսն սօնրա օ եօլսա թալիմ իթմէք  
չարթ սըր:

Էվլատըն սէրքէշ, մուաննիտ, սէրթ վէ  
պէտիուլ իսէ, մէֆթուր օլուպ անըն պու-  
հալինի տօսթ վէ խըսըմլարընա տայիմա  
չէքվա իտէրէք, հէր թէճափուզաթընը լի-  
սանը շէտիտ վէ եա տէյնէքլէ ըսլահա չը-  
զըշմա, զիրա սէնին պու մէսլէքին չօճու-  
ղըն ֆիքրինէ էվվէլլէրի ազ չօզ պիր թէ-  
էսիր պրագըրստա, մուախիսարէն հիշ պիր  
թէէսիր հասըլ էթմէտիքտէն մատա թապիլ  
պիր հալ քէսպ էտերէք, սանա գարշը  
պուղզ ու ատավէթ պէսլէյիպ, սիննի

բիւշտինի ի քմալ իլէ նիֆուզուհնն թէհսիր  
 էտէմէյէճէյի զէման կէլտիքտէ տայիմա սէ-  
 նի թանգիր վէ պէօյիւք պէօյիւք մէճիլա-  
 լէրտէ թէրգիլ ու բիւսվայ իտէրէք ախլը  
 սար էյլէյէճէք տիր :

Թապէն սէրթ թապիյաթլը չօճուզլարըն  
 թալիմ ու թէրպիյէսի հէր նէ գատար լա-  
 թիֆ վէ միւլայիմ չօճուզլարտան միւշքիլ  
 իսէ տէ, էյի խասիյէթլէրին գըսմը ազամը  
 տա պու ճինսլէրտէ քէսրէթլիճէ օլտու-  
 զընտան, պու էյի էվսաֆըն խաթրը իչիւն  
 սապր ու սէպաթ, հիլմիյէթ ու մէթանէթլէ  
 մուսամէլէ էտիպ տայիմա լաթիֆ վէ հալիմ  
 նասիհաթ, ախլագի իմթիյազտան մահրուճ  
 էթմէք թարիգիյէ էտիլէն թէքտիրլէր տա-  
 հա միւլէսսիր օլուր : Պէօյլէյէրլէ սէրթ  
 մուսամէլէ էթմէք, ատէթա սէրթ գայա-  
 լարա աթըլան թաշլարա պէնգէր քի կէրի  
 սըջրայըպ աթանը սազաթ իտէր : Սէրթ  
 պիր մէրմէրէ հէյքէլթըրաշըն սէրթ վէ իրի  
 քիւլիւքլէր իտթիմալ իթմէյէրէք չէլիք գա-  
 լէմլէրլէ հալաշ հալաշ իսթէտիյի նագըը

վէրտիլի կիպի, չէլիք իրատէթ վէ հիլմի-  
 յէթ գալէմիլլէ անըն գալպի իւզէրինէ իշ-  
 լէ, մուվսաֆազ օլուրսըն, հօգսա հիա-  
 տէթ վէ չիտտէթլէ էվլատըմը նիֆուզուճ  
 ալթընտա էզէրէք իսլան իտէրիմ գանն  
 իտիյօրսան, չօգ հանըլըյօրսըն : էվլատըն  
 սէնի պիր ամիրի ճէպպաթ տէյիլ՝ պիր խա-  
 տըմը սատըգ պիրմէլի տիր : Եանընա պիր  
 հաքիմի քհազիպ կիպի տէյիլ լէհպէրի ա-  
 տիլ կիպի կէլսին : էթտիյին թէքտիրտէն  
 տօլայր սէնտէն ատույի էքպէր կիպի իք-  
 բան տէյիլ, ճիւրմինէ լայըգ ճէզա թէրթիպ  
 էտէն պրը քէտէրի միւշֆիգ կիպի սէնի  
 սէվսին քի թէէքիտ վէ նասիհաթլարըն  
 սէմէրէտար օլտուհն : Սէնի զազապլանտը-  
 բաճագ պիր գուսուր էթտի իսէ, սալա  
 թէքտիր իթմէ, զիրա խըրա էսնասընտա  
 էտիլէն թէքտիր՝ ճէզա տէյիլ, զազապը  
 եէնմէք տիր . չօճուգ ծոտան միւթէնէպ-  
 պիհ օլմազ, սապր էթ, իրրսըն լթէսքին օլ-  
 սուհն քի ազլը սէլիմ իլէ էվլատըմը գապա-  
 հաթընիսպէթլինտէ թէէտիպ էտէպիլէսին :

\* \* Էվլատրնատ միւշահէտէ խտիլէն  
 պէտխուշլարը թասհիհ իչիւն աալա վէ գա-  
 թիէն պէտ վէ սէրթ մուամէլէտէ պուլըն-  
 մա . տախմա հիւմ ու լէթաֆէթլէ անը  
 թէքտիր էախպ, ալա խասիյէթլէրինի տէ  
 միւքեաֆաթլա թալթիֆ էյլէ, վէրէճէյին  
 միւքեաֆաթլար խտէ սէնին արգու իթտիյին  
 շէյլէր օլմայրպ, չօճուլըն արգուսընա մու-  
 վաֆըզ շէյլէր օլտուն : Միւմքին օլտուղը  
 գատար անը սէրպէսթ պրագ, պուլուն-  
 սըղըն մէճիսլէրէ պէրապէր կէօթիւր վէ  
 սըրասը կէլտիքտէ սէօհպէթէ իշթիրաք  
 իթմէսինէ միւսասատէ էյլէ . շայէտ նախօշ  
 պիր հալ միւշահէտէ խտէրէն, օրատա  
 մուախէղէ իթմէյիպ խանէնէ ալտէթինտէ  
 օ գուսուրունը պիր լիսանը միւնասիպ իլէ  
 ա թէլզըլին էյլէ քի ճէնապընը գըրմըշ  
 օլմայասըն, էյլէյէ օլտն մէյլի իչիւն միւ-  
 սաստէլի պուլուն, ֆէնա սըղուլարընա  
 խտէ կէմ թագ : էլինէ բարա վէրմէ քի եէ-  
 յէճէք շէյլէրէ սարֆ էախպ, հէմ շիշ պօ-  
 ղաղ հէմ տէ միւսրիֆ օլմասըն, վէրէճէք

օլուրսան սըգգաթ էթ քի տիւշկիւն վէ  
 ֆաքիրէ վէրէրէք սէխալէթի էօյրէնսին .  
 էվտէն իչէրտէ վալիտէսի, խարիճտէ խտէ  
 սէն քէնտին անա ըէֆիգ օլ քի խարիճի  
 տօսթլար արամաղա մէճպուր օլմասըն .  
 զիրա ֆէնա տօսթլարըն աշտըղը հարէլէր  
 մէլնէմ գապուլ իթմէզ, էվլատընը ֆաղլի-  
 լէթլէրի իչիւն սէվտիյին գատար պէտ  
 խուշլարը իչիւն անտէն նէֆրէթ էթմէ .  
 լութֆ ու թէէննի իլէ թասհիհ չալըշ,  
 վաթան հիսսի իլէ անը բէրվէրտէ էյլէ քի  
 հագիզի պիր վաթանի օլտուն . հիսսիյաթը  
 տինիյէսինի գուվվէթլէշտիր, չիւնքի ասրը  
 հաղըր միւթէալլիմ կէնճլէրտէն զիյատէ միւ-  
 թէմէտտին վէ ալէա սիյրէթ սահիպի կէնճ-  
 լէրէ միւնթամ տըր . միլլէթտաշ վէ հէմճին-  
 սինէ գարշը ֆէտաքեար օլմաղը սիննի սէ-  
 պալէթինտէ անա թալիմ էյլէ, ֆա-  
 գաթ թէասսիւպէ գարշը թէմէյիւլ է-  
 տէրտէ անտէն իճթինապ իթտիր, զիրա  
 միւթէասսըպ պիր կէնճ այլլէյէ զիւլ, միլ-  
 լէթէ տըր, վէ շիրքէթի պէշէրիյէյէ պէօյիւք  
 պիր պէլա տըր :

Պիր սէօզ իւն Քի.քիրուէրի թէնսվիր իթ,  
 այնի զէմանտա դալսլէրէ մէթանէթ վէր,  
 ճապա հէմ մէճպուրի թալիմի չօճուզըն  
 զիննինէ եերլէշտիր. գուվվէթլի պիր պիւն-  
 եէ մէսուտ պիր նէսլին ալիէսինի թէշքիւ  
 էտէճէքսին. ասըը հազըրն հասրէթ չէք-  
 տիյի իսէ իշթէ պու նէվ թէրպլիյէ տիր:

ՀՐԱՆԴ ՍԷՎՏԱԵԱՆ

Սուկուրլու, 12 Յունիս, 1912



ԻԵՆՆ ՍԷՎՏԱԵԱՆ

## ԿԷՃԷ ԽԱԹՈՐԷԼԷՐԻ

Սիւքիւթ կիճէլէրտէ՝ դայլիէի մատտի-  
 յէտէն ազատէ օլարազ, միւթալէայը սէ-  
 վէրիմ. ֆազաթ՝ գուլմէթէ պագտըզճա՝  
 խաչալըմաս պիր չօզ միւտնիշ մէնզարէլէր,  
 միւէլլիմ իսթրէլէր ույանըյօր: Խաչալըմ  
 օլ դատար ուզազլարա կիտէր քի, կէօյա  
 էճտատըմըն շօլ քէօհնէ թարիխինի բէյ իւլ  
 այն միւշանէտէ էտիյօրըմըմ տա, մէնզա-  
 բէնին տէնշէթինտէն, պիւթիւն մահիյէթիմ  
 սարսըլըպ, լէրզան օլույօր իմիշ:

Շու սասթտա բէնչէրէմտէն տըշարը  
 պագտըլըմտա, գօյու գարանլըգտան պաշ-  
 գա պիր շէյ կէօրէմէյօրում. սէմատա սի-  
 յան պուլութլար, գալպիմտէ իսէ գուլմէ-  
 թին տէնշէթի վար: Քի՛մ պիլիթ, շու սա-  
 սթտա նէ՞ կիպի տիխըրաշ հատիսաթ  
 սահնէի թապիլաթտա, էնզարը ամմէյէ վազ  
 էտիլիյօր. գուլաղըմա՝ բէք ուզազլարանն  
 պիր թագըմ ֆէրեատ ու ֆիղան սէտալա-  
 ըլ վասըլ օլույօր. զիրա սաթ՛ը տէրեատա  
 ֆուրթուհա, բուի արդտա գասըրզա, վէ

քեաննաթտա տէրին պիր ինիլթի վար . հավիյէ կիրտապլարընտան ճէհէննէմ զէպա- նէլէրիննն հայգըրըը թիւյլէրիմի իւրբէ-րիյօր :

Չուլմէ՞թ , ղուլմէ՞թ , հէր թարաֆ գաւ-րանլըգ , եէէս ալաիմի . հէլէ պէշէրին ա-թիգ թարիսի՛ հէր ֆէլաքէթ , էլէմ հա-տիսէլէրի իլէ տօլու . Սիւպհան Սլլահ . պու նէ՞ մէայիւպ անվալ . «Ալէմ , բըզգադը Սլլէմ սայէսինտէ տէֆի ճու էտէրքէն» էճ-տատըմըն եէքտիկէրէ օլան թէճավուզը նէ . . . . էճտատըմ նի՛չիւն ճանվէրլէր կի-պի պիրպիրլէրինի երթմըշլար . . . . նէվ-լէրինին խարապընա , մանվընա գատար եիւրիւմիշլէր . . . . էլիմտէքի քէօհնէ թա-րիիսի գարըշարրտըգճա , պիր թագըմ պիթ-մէ՛զ թիւքէնմէզ գանլը սահիֆէլէր տիզ-գաթըմը ճէլպ իտիյօր . պու գանլը թա-րիխտէ՛ պաշլարը մութանիթան թանլը , պի-նէլէրի ճէվհէրլի չէլիպալարա միւզէյէն , էլլէրի գըլըճլը , պիր թագըմ քիմսէլէրէ թէսատիւֆ իտիյօրըմ . պունլար էօնտէն

կիտիյօրլար , արգալարընտա իսէ պիր չօդ պէօլիւքլէր վար . պաշտա՛ էն պաշտա , գանլը պիր պայրագ վար :

Տէհրի տուն , պունլարը Գանբամանը զհման իւնվանընա լայըգ էթմիշ , պլզը-լամըշ , թանլանմըշ , Փաղաթ այտանմըշ , Զիրա «գահրամանլըգ էսասը գան , վան-չէթ , պէլտէլէր չիյնէ , օրտուլար մանվ է՛թ , քէ՛ս , գօրա՛ր , եա՛գ , եր՛գ , նէ ան իշի՛թ , նէ աման պի՛լ , նէ եազըգ »

Շայէտ գահրամանլըգ պու իսէ , եա-զըգլար օլսուն օ տէհրէ : «Գըլընճ , եայ , թօբուս , Պալթա , մանճընըգ , թօր , թիւ-ֆէնկ , սապան արտտա , գանլը ամլրլէրլէ ճիզ ու ղա , սօնրա՞ , արթլիգ ալայ ալայ իւսէրա : Պիր մուզաֆֆէր , ճաթլազ օն մաղլուպ . չիյնէյէն հազլը , չիյնէնն մէա-յոււպ , գահրա պլզը , սիրուրա սէճտէ քէ-րէմ . զաաֆ մէզէլլէթլէ տաիմա ֆէմ : Տօլ-րուլըգ տիլտէ եօզ , տուտազլարտա . իսայր այազլարտա , շէրգուճազլարտա . բիյր հա-զըգա՛թ , հազըգաթ ղէնճիւր . պիր պէլա-

ղէթ, պէլաղէթ շիմշիյր. հէր սաատէթ  
եարմա, հէր շէրէֆ բիճ. հէր շէյին իպ-  
թիտաար, ակտէրի հիչ»:

Պագաթ նասըլ օլմուշտա էճատարմ  
գանլէ, գըթալլէ պու հիչլի ուղրաշմըշ.  
նասըլ օլմուշ տա ախլազի պիր մախլուգ  
օլան ինսան հայվանլարա միւշապիհ օլ-  
մուշ....:

Սնլատրմ, էճտատրմ պիր չօգ վազըթ-  
լար զուլմեքսե եաւամբօ. խունխար հա-  
շէրաթլա պիրլիքտէ պուլըմըշ տա, հայ-  
վանաթը վահշիէնին անվալը թապիէսինի  
քէնտիսինէ տէ թէշմիլ իթմիշ. կիճե զուլ-  
մեքիճե, ձեհալեք զուլմեքի ըէֆագաթ է-  
տիհճէ էճտատրմը հայվանլարա միւսապի  
գըլմըշ:

Կիճէ զուլմէթի մէէխուֆ, ֆագաթ ճէ-  
հալէթ զուլմէթի էն մէէխուֆ. զիրա նէ-  
վիմի հայվանլարա միւսապի գըլըյօր. պի-  
նաէն ալէյհ. պէն հայվան օլմագ իսթէ-  
մէմ, պէն սէրէֆրազը մախլուգ օլմագ  
իսթէրիմ. զուլմէթտէ, ճէհալէթտէ եաշա-  
մագ իսթէմէմ. էնտի'ր, էնտի'ր, զուլմէթ  
սահնէսինէ բէրաէլէր էնտի'ր, արթըզ  
զուլմէթէ պագմագ իսթէմէմ, պունտան  
պէօյլէ «կիճէլէր նիյեէմինէ» խայրլար օլ-

սուն, պիզ սապան իսթէրիզ, սապան. նէ  
հարպ, նէ մուհատէրէ, նէ ճիտալ, նէ իս-  
թիլա. սէն սէն. պէնտէ պէն, իշթէ հիւր-  
րիյէթի հազըզըյէ»:

Նո՛ւր, նո՛ւր, նո՛ւր, շէմս նուրու,  
մլարիֆ նուրը, հազըզաթ նուրը. իշթէ  
պիզլէրի իրշտա իտէճէք նուրը հագիզի  
Սունկուրու ԼԵԻՈՆ ՍԷՎՏԱԵԱՆ



ԷՃՁԱՃԸ ՄԱՆՈՒԿԸ

### ՊԻՁ ՎԷ ԱՆԼԵՐ

Արաղիսի միւսպիթլիկի իւէ միւֆթէխիր, եայլագլարը կիւլիսթան, տաղլարը միւսմաննիւվազ աղաճլարլա մէսթուր, տէրէլէրինտէն ագան միւպան սուլար հայաթպախչ, ինէքլէրի աթ կիպի, աթլարը ճէյրան՝ պիր տիյարը պիմիսալ քի հէք նազարտա մուհանճիրին գալպլինի էրիտիպ տիզլէրինին պաղընը չէօզէր: Իչթէ էրմէնիսթան տէտիքլէրի պէօյլէ պիր մահալը ճէննէթմիսալ արը քի պախսթըն նախօս պիր ճիլվեսիլլէ էճաատըմըզ վաթանը ասիլէրի օլան Սիհօն վէ ձիհօն ըրմագլարընտան այրըլարըզլարընտա պուրայա վասըլ օլըպ սաստէթի գափմիլէլէրինի պուրաճըզտա թէէմին էտէպիլմէք խիւեասըլա թէվաթթլուն էթմիչ գալմըլար արը, վէ լաքին բահաթ էթտիքլէրի կիւզէլիմ չիմէնլէր արասընտան երլանլար, կէօլկէսինտէ սայէպան օլտըզլարը տիլֆիլիպ օրմանլար արասընտան չայանլար չըգըպ, միլիօնլարճա էհալլիթի թէղտիլէյէ քեաֆիլ օլան թարլալարըմըզ

պիր կիւնտէ պիսլէր, օն պիլիլէրլէ միլլէթտաչլարըմըզն պիրուհ վիճուտլարընը եութուպ թէղատտի էթմիչլէր տիր: Շու իքի պին սէնէ գարֆընտա չէքմէտիլիմիզ ճէֆա, կէօրմէտիլիմիզ զուլում գալմամըզ վէ էկէր չէքտիքլէրիմիզ ճէվրին բուպընը հէր հանկը պիս միլլէթ կէօրսէ, օրատա անլէրտէն նիւմունէ իչուն պիր ֆէրտ պիլէ պուլմագ միւմքին տէյիլ իքէն, զանն էտէրսին օլ թօփրագ: էրմէնինին բուհըլլա հէկվիճուտ օլմուչճասընա միլլէթի էլան օրատա հէյյէթիլլէ պուլըպ տա իւհասան օլմամագ գապիլ տէյիլ տիր, վազաա կէմիմիզի զարգ էտէն չէտիտ ֆուրթունալար էվլատը միլլէթի Հինտտէն Ալասքայա գատար սօվուրմուչսատա, անլէր էրմէնիսթանը գալպլէրինտէ պէրապէր կէօթիւրմիւչ վէ էրմէնի օլարըզլարընը ասլա ունութմամըլար արը: Պիզ պու գատար ֆուրթունալարտան ազիմ գայաթլա տիւնեա կիւզիւնէ եանի ալէմի մէտէնիլլէթէ չըգտըզ, Սանղէընտան հէնուզ գուրթուլմըզ պիր ատէմ

Թէսաստիւֆ էթտիյիմիզտէ ճինսի՛ պէշէրտէ  
 պիր հիսսի բըզգաթ ույանաճազը թապիի  
 իքէն, անրն մէվճուտիյէթինի օրթալըգտան  
 գալտըրմազ իչուն վար գուվլէթիյէ հիւ-  
 ճիւմ էտէն պիրինէ բասթ կէլիպ, վագըա  
 պիզզարուրէ պիւթիւն մէվճուտիյէթիմիզ  
 օրթատան գալտըրըլամայօր իսէ տէ, տաի-  
 մա թէհտիտ վէ էօլիւմ իլտաֆէսի ալթըն-  
 տա պոււլունտըրըլըյօրըզ: Նիչո՛ւն: —  
 Իշթէ պունա ճէվապ վէրմէք պիր ազ միւշ-  
 քիլ տիր:

Պիրինճի սէպէպ ինթիմալէն մազլումըն  
 քէնտուսինէ հէմէֆքեար օլմատըզը տըր:

Միւնֆէրիտէն, միւճթէմիսն ինսանլար  
 իսթէյօրլար քի ախէրլէր տէ թամմ քէնտի-  
 սի կիպի տիւշիւնսիւն, քէնտիսի կիպի  
 եաշասըն, միւրէվլիճլէրիյէ տայըմա տօսթ  
 օլույօրլար, միւթէրիզլէրիյէ տայըմա տիւշ-  
 մէն, պու իսէ էն պէօյիւք պիր խաթա  
 տըր, էսէրի ճէհալէթ: Տիւնեատա իքի ա-  
 տէմ պոււլամազարնքի թամմ ֆիզիքէն եէկ-  
 տիկէրինէ պէնզէսին: Թէշքիլաթը պէտէն

Ֆէրքլի օլտըզը կիպի պէյնին թէշքիլաթը  
 տաիսի այնի թէֆէրրիւգա ուզըրայըպ տն-  
 լայըշ, հիսսիյաթ, իրատէթ, գապիլլիյէթ,  
 իսթիատա հէփ ֆարգլը ֆուրգլը օլույօր,  
 պիզ նէֆսիմիզտէ թաթպիզ էթտիկիմիզ  
 պիր մըգեատալա հէրքէսի էօլչմէք, հէրքէսի  
 էօլչմէք իսթէյօրըզ քի փէք եանլըշ տըր,  
 սէստէթի պէշէրիյէյի թէէմին էթմէք Ֆեք-  
 սի իսթէտիկի կիպի եաշամազ իչուն հիւր  
 պըրագմազլա օլապիլիր: Պէն պու սէօզլէ  
 նիզամը օրթալըգտան գալտըրալըմ տէմէք  
 իսթէմէյօրըմ, հէր խուսուստա ֆէրքլի տիւ-  
 շիւնտիկիմիզ կիպի էսասի շէյլէրտէ հէփ  
 այնի սուրէթտէ տիւշիւնիւյօրըզ: Ինսան՝  
 էյիյի քէօթիւտէն թէֆրիզ, հագըը նա-  
 հագգտան այրմազ իչուն պուրատա օլ-  
 սուն, Ձինաէ պոււլընսըն, այնի սուրէթտէ  
 հիսս ու մուհաքէմէ էտիյօր:

Շուրասընատա իթիրաֆա մէճպուրըզ քի  
 հալը հաղըրտաքի նիզամութըմըզ չօգ նա-  
 զըս տըր. ֆէրտի թէմամըլա հիւր եաշա-  
 տապիլմէք մէզլիյէթինտէն մահրում, թէ-  
 քեամիւլ էթմէսի իճապ էտիյօր:

Պագընըզ գօծաման տէօվլէթլէր պիլէ պու խուսուստա ֆէրտլէրտէն ֆէրզլի տիւ- շլւնմէյօրլար : Պու կիւնքի քէմալը կէրմի իլէ իլէրու սիւրիւլէն փանձէրմանիզմ, փանսլաւիզմ, փանսիսլամիզմ նէ տիր : Պիւ- թիւն տիւնեայը Բուս, Ալման եսխօտ տա Իսլամ կէօրմէքտէն պէշէրիյէթ նէ՞ դազա- նաճագ : Փարզը մուհալ օլարագ Իսլամի- յէթ մուզաֆֆէրիյէթտէն մուզաֆֆէրիյէ- թէ նայիլ օլուպտա պիւթիւն ալէմ միւսլի- ման օլտա վէ Հիլալ էվճի ալատա թէմէվ- վիւճ էտիպ, ինսանիյէթին գըսմը ազամը շիմտիքի Իսլամ քէօյիւլէրի կիպի վէսա- յիթի մէտէնիյէտէն քիւլլիյէն մահրուս պիր հալը փիւրմէլալտա եաշասա, օլ զէմանըն շէրէֆի Իսլամիսիինն նէ էնէմիյէթի գա- ւըր : Վազաա հիսսի շէրէֆ հիսսիյաթըմը- զըն էն գուվլէթլիսի տիր, Ֆագաթ սահի- պի շէրէֆ օլապլիմէք՝ եօրուլմագ պիլմէզ զայրէթ ու ֆէտաքեալըզլա քէսպի գուվ- վէթ էյլէյուպ, օլ գուվլէթի տէ ինսանի- յէթին թէզեիտի սաստէթի իչիւն իսթի-

մալլա օլապիլիր : Էկէր օլ զահմէթ տէ- րէօհտէ էտիլիճէք օլուրսա, ալէմ իսլամ օլմագսըզըն տախի օլ շէրէֆին մուհա- ֆագա օլուհաճաղընա էմին օլալըմ : Իմտի պու կիւն Թիւրքիատաքի ազվամը միւլս- թէլիֆէ Օսմանլը պայրաղընըն շէրէֆինի մուհաֆագալա քեաֆի տիր, եալընըզ հիւ- քիւմէթիմիզ հիսսէսինէ իսապէթ իտէն զայրէթ վէ ֆէտաքեալըզը հազգըլա իճ- րա իտէմէյօր, պէքլէնիլէն ատալէթ հալէա կէօրիւլմէյօր, անլայըշընը վէ ազմ ու գա- րարընը հալէա թէպտիլ էթմէյօր, պուընըն իչիւն տա իւլքեանըն հէր ճիհէթինտէ պիր նէվ սըզըլթը, իսեան, իշթիքեա էքսիք օլմայօր, վէ պէօյէ կիտէրսէ օլմայա- ճագտա :

Կէլէլիմ լիսան խուսուսընա, պիր միւ- լէթին լիսանընը տախի ունութաըմագ օլ գատար գօլայ պիր մէսէլէ տէյիլ տիր : Պըրագ քի լիսանը ունութաըգտան սօնրա պիլէ բուհուլա միլլէթինէ եաըըշան հէյէ- թի իճթիմաիյէլէրի՝ էլեէվմ կէօրիւյօրըզ :

էղծիւմէ Էրմէնիւէր պիր հէրտէ Թիւրքճէ, տիկէրինտէ Քիւրտճէ, պիր պաշգասընտա Արապճա գօնուշտըգլարը հալտէ եինէ տէ Էրմէնի տիրէր: Լիսանլար վար քի էօլմէկէ մահքիւմ, լաքին Էրմէնիճէ օլ թէն լիքէտէն եագայը չօգտան գուրթարմը տըր: 1500 սէնէ էվլէլքի էտէպիյաթըմըղը թէթէպպիւ էյէտիյինիգտէ լիսանըմըղըն քէմալաթընա թէհայիւր իտէրսինիգ, հայը հազըրտա իտէ լիսանը ճէտիտիմիգ այնը քէմալաթա վասըլ օլմըջ օլուպ արթըգ հիջ պիր միլլէթին լիսանընա զըպթէ էտէճէյիմիգ գայմամըջ տըր: Պիղճէ պէօյէ օլտըղը կիպի Րումլար վէ Արապլար պիղտէն տահա մէթըն տիրէր: Ասըլարըն իւտէպա վէ շուէրասընըն ասարը պէրկիւզիտէսի 5-8 եիւղ սէնէ էվրօբայա խօճալըգ էթտիքտէն սօնրա քէնտի վաթման վէ միլլէթլէրինտէն մէթրուք օլապիւմէսի մաազօւլ մը, հօգսա մուգարինի խայյալ մը, սօղրուսը անլայամայօրըղ:

Ինսան մէէլուֆ օլտուղը միւքթէսէպ

խուշլարը թէրք իթմէքտէ աղիմ միւշքիւլաթա օլրայօրսա, սանքի ֆըթրի օլան լիսանընը վէ էլէէվմ խըլգի սայըապլլէն տասպ ու ախլազը միլլիյէսինի պրագապիւմէսի նէ գատար դահմէթ վէ թէհլիքէլէրէ մասրուպ տըր:

Օամանլըլար 600 սէնէ ճիհատուա միլլէթի պիթապ էթտիքտէն սօնրա շիմտի տէ պու եօրղուն միլլէթի միլլիյէթ մուհարէպէսինէ սէվգ էտէրսէ՝ ասայիշ եիւզիւ կէօրմէյէն պու միլլէթ նասըլ թէրագգը էտէճէք տիր: Հէր տէօվլէթին դայէի էմէի շահրահր մէտէնիյէթտէ իլէրի եէօրիւյիւպ սատտէթի պէշէրիյէնին թէղհիտի իչիւն մուալլէնէթ իթմէքտէն իպարէթ օլմայը տըր: Մուհարէպէ ալէմի վահշէթին պիր պագայայը քէրիհի տիր քի ինսանիյէթ արթըգ անտէն թէնէֆֆիւր իթմէլի... Ուխուվլէթ իտէ մէտէնիյէթին էօղ էվլատը օլուպ, Թիւրքիատաքի ազվամ պէյնինտէ պու հիսսին ինթիպահընա չալըշան սօղրուտան Թիւրք միլլէթինէ, տօլայըտան իտէ ումում պէշէրիյէթէ պէօյիւք խըրամէթ էթմիշ օլուր: Ձիրա ուխուվլէթին թէճէս սիւմիյէ պու հիւքիւմէթ թագվիյէ վէ ազվամը միւխթէլիֆէ տիւշլուհիւպ, չայըշ-

մագ իշխան ֆուրսաթ պուլաճագ տըր :  
 Պիզ հիւքիւմէթիմիզլին հիւանի նիյէթինէ է-  
 մինիզ, մէմուլ իտէրիզ քի պու մագուլէ  
 քիմէանէյի արայարընտան տէֆ իտէրէք  
 հագիզի հուրրիյէթին լէզիզ մէյվէլէրինի  
 պիզէ թաթտըրըսա իշթէ օլ զէման օր-  
 թալըգտա պիզ վէ անլիք գայմայուպ վա-  
 թանըն սէլամէթինի, ումուլըն բէֆանընը  
 տիւշիւնէն սաղլամ պիր միլլէթ պուլընա-  
 ճագ քի անըն իսմի իսթէր օսմանըլը օլտուն .  
 իսթէր պաշգա պիր քէլիմէ, պիզիմ իշխան  
 էնէմիյէթի հօզ տըր : Ա.քսի թագտիրտէ  
 ազվամը միւլսթէլիֆէ հէքտիկէրինի հէվէ  
 կիպի իւշիւտիւպ եարամագ պիր հայէ կէլ-  
 տիքտէն սօնրա եարայըլը ատամլար կէլիպ  
 պու կիւզէլիմ տիյարը աօլտուրաճագլար  
 քի պիզ պու հայէ սալա բազի տէյիլիզ :

ԷՃՁԱՅԸ ՄԱՆՈՒԷԼ

Թալաս, 1 Յունիս 1912

**1913 ՍԵՆԷՍԻՆՏԷ**

**ՔԻՒՍԻՒԻԸ** — Մարտ 24 թէ, Օգոստոս 18 թէ վէ  
 Սեպտ. 16 սա կիւնէ ցիմ ճայիթ բուրսիլանագ. լա-  
 ֆին Սքանայօսան կտորիւնլէնէֆ սիր .

**ԽԻՒՍՈՒԸ** — Մարտ 8 թէ վէ սեպտ 1 թէ այ պիւ-  
 րիւն ճայիթ բուրսիլանագ, լաֆին Սքանայօսան  
 կտորիւնլէնէֆ սիր :

**ՕՍՍ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ**

شركة تجاريه عثمانيه

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 100,000 ԼԻՐԱՅԻ ՕՍՄԱՆԻ

ՄԷՐՔԷՋԻ ԻՏԱՐԷՍԻՒ ՍԹԱՆՊՕԼ

ՇԷԿԵՍԱՆԷ ԷՐՄԷՆԻ ՊԱՆԳՍԱՐ

Իսարէխանէսի մուվազգաքէն Սքանայօսա  
 Գաքրըր օղլու խանընսա

Մէգքիւր էրմէնի Պանգաթը, սէնէտաթը թիւճ-  
 ճարիյէ, պօնօլար, բօլիչալար, ախլօն վէ օպիկա-  
 սիօնլար, էմթաա վէ գօնէշմ էնթօլար իւզէրինէ  
 Իգրագաթտա պուլընը :

Կէրէք Թիւրքիա վէ կէլէք տիւնէտնըն սայիո  
 գըթաաթը ումուլիյէսինտէ պէտէլաթը թէէտայէ  
 օլընմագ իւզրէ չէքլէր. իթիպար մէքթուպուլըր,  
 բօլիչալար վէ էմր թէլէկրաֆիլէր իթա իտէր :

Կէրէք բիյայաւըգտա վէ կէրէք իլրօբա բիյա-  
 ցայարընտա հէր նէլ աքսիօն վէ թաշվիլաթը վէ  
 մէպրիւքէաթը էճնէպիյէյի պէյ ու շիւրա էլլէր :

Շէր նէլ սէնէտաթը թիւճճարիյէ, պօնօլար,  
 բօլիչալար, չիսսէ սէնէտաթը վէ գուրօնլար թաճ-  
 սիլ վէ պօնթօ իտէր :

Շէրայիթի միւլթէտիլէ իլէ թէվաի իտիլէն նու-  
 գուտը գապուլ էլլէր :

Մեզքիւր Պանդատա մայրամասը թիւճճարկէ  
հագգընտա միւքէմմէլ սուրէթտէ միւթէշէքրիւ  
պիւր տայրէի մախուսէ թէէսիս իտիմիւ տիր:

### ԹԷՍԱՐՐՈՒՅ ՍԱՆՏՆԸ

Ինչպիմիգտէ թէսարրուֆաթը թէշճի իթմէքիւզ  
թէ ալթուն ագշէ 25 գրուշտան իթիպարէն հէր նէլ  
մէ գալիղ գապուշ օլընըր:

Մեզքիւր Պանգա կէրէք քէնտի հիսապընա վէ  
կէրէք միւշթէրէքէն վէ եա տետրլէրի հիսապա-  
թընա հէր նէլ իսթիհսայաթ վէ էմթաանըն պէ-  
ու Ֆիրուէթ, միւպատէլէ, իտիպաթ վէ իւ-  
րաճաթ մաւամէլաթընը իճրա իտէր:

Երբի վէ էճնէպի միւէստէսաթընը բրբէգամքա-  
նիսն վէգայիֆիհի տերէօճտէ էլլէր:

Հէր նէլ թիճարէթ վէ սանայի շիւքթէթէրի  
թէէսիս վէ էշթիրաք իտէր վէ ումուրը նաֆիա-  
յա միւթէտայի հէր տիւրիւ թէշէպպիււսաթը  
տերէօճտէ էլլէր:

### ԱՍՃԱՊԸ ՄԵԾԱՆԷՅԻ

#### ՊԵՏՏԻՒՊ ԳՈՒԱՅԼԸԳ

Պիճիւմէ տէվարի ըստիյէ իլէ Փաթրիգիւանէ  
լէր, էկգարքիւանէ վէ թախամիւնէլէրտէ հէր նէլ  
տալա վէ մէսայիհ տերէօճտէ էտիլիպ քէմալը աըզ-  
գաթ ճիտտիյէթ վէ իսթիգամէթ իլէ թաազըպ օլընուր

Էմլար վէ ագար զըլ էթլէրիլին թաատիլի, թէվ-  
սի ինթիգալ, վէ ֆերազը պիլվէֆա կիպի ՏէֆՅէրի  
թագանի մուամէլաթը իլէ պապը Մէշէյիէթտէ, ճի-  
հաթտա, էվգաֆտա վէ իճրա տարիլէրիտէ, վէլ  
հաըլ տէվարի ըստիյէ վէ միլէլի մախաթիֆէնի  
րուհանի մագամաթընտա օլան մէսայիհ սիւրաթը

միւքրիւտէ րուլէթ, թազըպ վէ թէվիլէ օլընըր վէ  
նէթիլլէսի տերիալ իշ սահիպիսէ թէահհիւտիլի մէք-  
թ ալ (իճապընտա թէլէպաֆ) իլէ թէֆիմ էտիլի:

Հէր նէլ էվրազը ըստիյէ վէ լաիհա թանգիմ վէ  
մագամաթը սիտէսիսնէ թագաթիմ էտիլիպ նէթիճէսի  
ասհապը մէսայիհէ պիւտիլիլի:

Պէշէթթիճճար թէքէվիլին էտէն հիսայ միւնազա-  
լարը վէ սիկուրմա գուճրանէալարը իլէ թէհատտիւս  
էտէն մէսայի հալլ ու ֆաալ օլընուր:

Թագրիպէն 24 սէնէտէն պէրի կէրէք Տէրիսա-  
տէթտէ վէ կէրէք րուճէլի վէ պիլ խաստա ԱՆԱՏՕ-  
ՂՈՒՏԱ պուլունան պիլլրճէ միւշթէրի թիրամըզըն  
թէվտի էթմիշ օլտուզլարը իշլէրին հիւսնի րուէէթ վէ  
թաագրպընտան տօլանը միւնէէտտիս թէշէքրիւ-  
ն մէլէրի նէգտիմիգտէ մահֆալզ վէ միւտտաամըզը իս-  
պաթ իչսուն տէլաիլի ֆիիլլիլէի գամիլէտէն տիր:

Մէպաէմիզ սիւրաք, իսքիգամք վէ քէթմի էարաք  
սըր:

(Նազարը սըրգաթա), Միւշթէրիլէր պիլ ճիւմէ  
մէքթուպլարընը խաստա ս էվրազը ըստիլէնի մուհ-  
թէվիլ վէ տէրունիւտէ փուլ մէֆուֆ օլան մէքթուպ-  
լարը թէահհիւտի կէճտէրմէլի տիրլէր, թէահհիւ-  
սիզ կէճտէրիլիպ տէ գալպ օլտըր թագալ րտէ ի-  
տալէխանէմիզ գամիլէն մէսուլիյէթ գապուլ էթմէզ:

Սաիւր շէրաթիմիզի տնլամալ իչուն մախապէրէէի  
արգու պուտուրալար ալիտէքի տալէսէ միւրաճաաթ  
էմէլի տիրլէր:

Մէքրուպ աքէսի  
ԲԱՐՈՒՆԱԿ Ա. ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ  
Սագրը աղան Եճվր պէլ խան 60.—2  
թ.Լէկրաթ աքէսի ԳԷՏՕԳՂՈՒ  
Պէլոլու Ավգոաք ԲԱՐՈՒՆԱԿ

**ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ  
CRÉDIT LYONNAIS**

1863տ թիսիս օլրնմրե սր

ԱՆՆՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԱՍՐ

Սերմայեսի 250,000,000 Գրանգ

Գեամիլին թիսիս օլրնմրե

Մերքեզը իտարեխանէ Գալաթատա, Գարա-  
քէզտէ Եէնի խանտա.

Պէյօղլունտա ճատտէի Գէպիրտէ նո, 333, ԸՍ-  
թանպօլտա Սուլթան Նամամ ճատտէսինտէ Աւ-  
լահլէրտի խաննտա:

Մերքեզ իտարեխանէսիլէ շիւպէլէրիմիզ պիւ-  
ճիւմիէ պանգա մուամէլաթընը իրֆա իտեր:

Մերքեզ իտարեխանէսինտէ վէ քէզա Պէյօղլու  
շիւպէսինտէ պուլնտան քիրալք տէմիր գացալար  
կէրէք մէթանէթ վէ կէրէք իւճրէթի իյճար ճի-  
կէթիլէրէքապէթին Ֆէլզինտէ պուլնմագտաալը:

Գալաթատալի մէրքեզ իտարեխանէսիլէ Պէյ-  
օղլունտաքի վէ Ստանպօլտաքի շիւպէլէրտէ Կէ-  
վալանամէ համիլլէրինին թահթը էմրինէ սալուն-  
լար վէրիլէճէք տիր:

Սթանպօլտալի շիւպէ էշեա վէ թիւճճար էմ-  
թատար իւզէրինէ ալանս սուրէթիլլէր քրա իգ-  
րազ իթտիկի կիպի, Սիրքէճիտէքի անպարընա տա  
էմանէթ սուրէթիլլէ էշեա վէ էմթատայը մէզըրիւ-  
րէրի գապուլ վէ վազ իտիր:

**اصحاب مصالحه بيوك قولايلق**

بالجملة دوائر رسميه ايله بطريقخانه لر، اكسارخانه  
وخاخانه لرده هر نوع دعوا ومصالحه درعهده ايديلوب  
كمال دقت، جدت و استقامت ايله تعقيب اولنور .  
املاك وعقار قيمتلىرىك تعميلي، توسيع انتقال و فراغ  
بالوفا كې دفتر خاقانى معاملاتى ايله باب مشيخته،  
جهاتده، اوقافده وسائر دائره لرده والحاصل دوائر  
رسميه وملل مختلفه نك روحانى مقامانده اولان مصالح  
سرعت مكنه ايله رؤيت و تعقيب و تسويه اولنور و  
نتيجه سى درحال ايش صاحبنه مكتوب (انجامنده  
تلفراف) ايله تعقيب ايديلور .

هر نوع اوراق رسميه ولايمه تنظيم و منامات  
عائده سنه تقديم ايديلوب نتيجه سى اصحاب مصالحه  
سرريماً بيلديريلور .

بين التجار تكون ايدن حساب منازعه لرى و  
سيغورطه قومپانيه لرى ايله تحدث ايدن مسائل حل  
و فصل اولنور .

تقريباً ۲۴ سنه دنبرو كرك درسعاتده و كرك

روم ايلي وبالخاصه آنا. ا. ده بولنان بيكار جه مشتري  
كرايمزك توديع ايتمش اولدقلري ايشلرك حسن رؤيت  
و تمقيبندن طرلايي متعدد تشكركنامه لر نزدمنده  
مخفوظ و مدعاى اثبات ايچون دلائل فعلية  
قطعيه دندر .

وظيفه من؛ سرعت، استقامت و كتم اسراردر  
( نظر دفته ) مشتربلر من بالجملة مکتوبلريني  
خصوصا اوراق رسميه يي محتوي و دروننده پول  
ملفوف اولان مکتوبلر يي تمهيدلى كوندرملى دولر .  
تعهدسز كوندريلوبنده ضايع اولديني تقديرده اداره -  
خانه من قطعاً مسئوليت قبول ايتمز .  
سائر شرائط منى اكلامق ايچون مخابره يي آرزو  
بيورانار آتیده كي آدرسه مراجعت ايتلیدر لر .  
درسعادت

بك اوغلنده دعوا و كيلى پاروناق . . . . بالهجين

تلفراف آدرسمز

بك اوغلنده آوقات پاروناق

Ch. 7.

**ՄԻԻԷԼԼԻՖԻՆ ՏԻԿԵՐ ԱՍԱՐԸ**

	դր.
Թիմալը Վաթանբերդերի	5
Թարիխը Ասորմրգսան Միլի պիր Սահիժէ	1 10
Նէվալը Էմէնեան (1912)	2
(Էնսեր ճիւսիւէր գալմրօ սր)	



Ֆիյաքը 2 դուրուս  
Թաւրա իչիւն 2 դր. 10 բաւա  
Մեմալիքը Էննեպիյէ իչիւն 60 սանթիւ

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0653576

